

CODEBOEK SCHEIDING IN NEDERLAND 1998

11 februari 2000

M. Kalmijn, P.M. de Graaf, & W. Uunk
Universiteit Utrecht & Katholieke Universiteit Nijmegen

met medewerking van

M. Broese van Groenou (VU), P. Dykstra (NIDI), T. Fischer (KUN), T. Fokkema
(NIDI), J. Janssen (KUN), A.R. Poortman (UU), L. Terhell (VU)

ICS Occasional Papers and Document Series
ICS Code Books Nr. 40

BRIEF STUDY DESCRIPTION

Title	Scheiding in Nederland 1998; Divorce in the Netherlands 1998
Topic	Social and economic causes and consequences of divorce in the Netherlands since the 1940s
Main investigators	M. Kalmijn & P.M. de Graaf
Citation	M. Kalmijn & P.M. de Graaf (1998). Scheiding in Nederland 1998 (databestand). Universiteit Utrecht: Sociologie/ICS
Fieldwork	Universiteit Utrecht/Katholieke Universiteit Nijmegen, NSS Research & Consultancy
Discipline	Sociology
Keywords	Marriage, divorce, remarriage, fertility, labor force participation, life course, networks
Population	Married, divorced, and remarried, 30-75 years old Dutch speaking men and women in the Netherlands
Sample	National
Sample procedure	Two-step stratified (select sample of 19 municipalities, random sample within municipalities, oversample of ever divorced persons)
Kind of data	Survey data with structured face-to-face interviews
Period data collection	September 1998-January 1999
Nr of cases	2346 (575 first married, 1771 ever divorced)
Nr of variables	972
Type of datafile	SPSS portable file SIN98.POR
Language	Study description: Dutch, with a summary in English; Datafile: Dutch labels
Internet	http://kubnw5.kub.nl/~jpgeliss/website%20DIN/

INHOUDSOPGAVE

SUMMARY

HOOFDSTUK 1   ACHTERGROND, DOELPOPULATIE, ONDERZOEKSINSTRUMENTEN,
OPBOUW EN STRUCTUUR VRAGENLIJST

HOOFDSTUK 2   STEEKPROEF, NONRESPONS, WEGING

HOOFDSTUK 3   VERWERKING EN STRUCTUUR DATABESTAND

HOOFDSTUK 4   BESCHRIJVENDE STATISTIEKEN

VRAGENLIJST

HOOFDSTUK 1 ACHTERGROND, DOELPOPULATIE, ONDERZOEKSINSTRUMENTEN, OPBOUW EN STRUCTUUR VRAGENLIJST

1.1 ACHTERGROND

Het survey *Scheiding in Nederland 1998* (SIN98) is een grootschalig kwantitatief onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van echtscheiding in Nederland. Het betreft een cross-sectioneel onderzoek met retrospectieve vragen waarin eerst-gehuwden en (ooit) gescheidenen met elkaar worden vergeleken.

Het onderzoek vindt plaats in het kader van het door NWO in 1998 toegekende onderzoeksprogramma *Oorzaken en gevolgen van echtscheiding sinds de jaren veertig* (510-05-0602 t/m 0606). Het onderzoeksprogramma bestudeert de sociaal-culturele en sociaal-economische dimensies van echtscheiding in Nederland. Het richt zich enerzijds op de oorzaken van scheiding, zoals de invloed van taakspecialisatie binnen het huwelijk en de rol van partnerselectie en sociaal-culturele homogamie. Anderzijds bestudeert het programma de gevolgen van scheiding, zoals de ongunstige sociaal-economische positie van gescheiden vrouwen en veranderingen in sociale contacten na scheiding. Het NWO-onderzoeksprogramma bestaat uit vijf projecten, die alle, in meer of mindere mate, gebruik maken van SIN98:

1. Oorzaken en gevolgen van echtscheiding: de sociaal-economische dimensie (promotieproject A. Poortman (UU); supervisie: M. Kalmijn (UU) en P.M. de Graaf (KUN))
2. Partnerselectie, homogamie en echtscheiding (promotieproject: J. Janssen (KUN); supervisie: P.M. de Graaf (KUN) en M. Kalmijn (UU))
3. Netwerkveranderingen na echtscheiding (promotieproject: E. Terhell (VU); supervisie: M. Broese van Groenou (VU))
4. De gevolgen van scheiding voor de ouderdom (postdoc-project: T. Fokkema (NIDI); supervisie: P. Dykstra (NIDI))
5. Hertrouw: de scheiding voorbij (postdoc-project: W. Uunk (UU); supervisie: M. Kalmijn (UU))

Naast de vijf projecten uit het door NWO gesubsidieerde aandachtsgebied is er nog een zesde, apart door NWO gesubsidieerd, project dat gebruik maakt van SIN98:

6. De gevolgen van echtscheiding voor kinderen (promotieproject: T. Fischer (KUN); supervisie: P.M. de Graaf (KUN) en M. Kalmijn (UU))

Deze projecten passen als volgt in de algemene probleemstelling:

	<i>Sociaal-economische dimensie</i>	<i>Sociaal- culturele dimensie</i>
<i>Oorzaken</i>	1	2, 5
<i>Gevolgen</i>	1, 4, 5, 6	3, 4, 5, 6

Het programma kent de volgende vernieuwende elementen:

- *Theorievorming*: Bestaand onderzoek wordt gekenmerkt door verbrokkelde en gebrekkige theorievorming. In het programma worden eerdere inzichten uit de literatuur gsystematiseerd en worden nieuwe hypothesen ontwikkeld.
- *Koppeling oorzaken en gevolgen*: In de theorie worden oorzaken en gevolgen in hun onderlinge samenhang bestudeerd. Vanuit theoretisch oogpunt zijn de verwachte gevolgen van scheiding immers een belangrijke overweging bij de beslissing om te scheiden. Hierbij worden mogelijke discrepanties tussen feitelijke en verwachte gevolgen, en de redenen daarvoor geïdentificeerd.

- *Dyadisch perspectief:* De te ontwikkelen theorie maakt gebruik van inzichten uit de rationele keuze theorie. Deze inzichten worden ingevuld door ze expliciet te plaatsen in de context van uitwisselingen en afhankelijkheden binnen paarrelaties, de (ex-) partners.
- *Micro-macro interactie:* Er worden niet alleen hypothesen ontwikkeld over de oorzaken en gevolgen van scheiding op één moment in de tijd (hypothesen op microniveau), maar er worden tevens theoretische inzichten ontwikkeld over hoe de oorzaken en gevolgen van scheiding afhangen van maatschappelijke omstandigheden, zoals veranderde institutionele regelingen rond het gezin en toegenomen sociale openheid (interacties tussen micro- en macroniveau).
- *Primaire gegevensverzameling:* Voor het eerst wordt een representatief sociaal-wetenschappelijk beeld gegeven van echtscheiding in Nederland in de afgelopen zes decennia. Dit zal uitmonden in een relatief breed toegankelijke monografie over echtscheiding.
- *Twee kanten van de medaille:* Voor zover er eerder onderzoek is naar echtscheiding, heeft zich dat gericht op één van de twee gescheiden partners. In theorie heeft de beslissing om te scheiden - ook als die eenzijdig wordt genomen - altijd te maken met kenmerken van en afhankelijkheden tussen twee partners. Het is daarom van belang beide partners bij de analyse van echtscheiding te betrekken en na te gaan welk van de twee partners - de man of de vrouw - de belangrijkste rol speelt bij echtscheiding en wie van de twee partners de meest nadelige gevolgen van een scheiding ondervindt. In het onderzoeksprogramma wordt voor het eerst aandacht besteed aan beide ex-partners, hoewel de informatie over ex-partners wordt verkregen via de respondenten.
- *Levensloopperspectief:* Partners kunnen uit elkaar groeien, gehuwde mannen kunnen werkloos worden en gehuwde vrouwen kunnen teruggaan naar school om hun arbeidsmarktperspectief te verbeteren. Omdat dergelijke veranderingen een belangrijke invloed kunnen hebben op echtscheiding worden alle analyses geplaatst in een levensloopperspectief. Ook is het de vraag of de negatieve gevolgen van een echtscheiding van korte duur zijn of juist een meer permanent karakter hebben. Daarom worden niet alleen de gevolgen op de korte termijn onderzocht, maar worden deze vergeleken met de gevolgen op de lange termijn. Dit gebeurt op een retrospectieve wijze.
- *De rol van hertrouw:* Veel landelijke surveys bevatten alleen informatie over de huidige burgerlijke staat. Men kan daarmee een onderscheid maken tussen gehuwden en gescheidenen, maar weet niet welke gehuwden eerder zijn gescheiden. Als mensen met betere vooruitzichten een grotere kans hebben om een nieuwe partner te vinden zal men de negatieve gevolgen van echtscheiding met dergelijke gegevens overschatten. De rol van hertrouw zal worden onderzocht door niet alleen gescheidenen, maar ook mensen in een tweede huwelijk te vragen over hun ervaringen na de echtscheiding.

Het onderzoeksprogramma is een initiatief van het SIN-seminar, op dit moment bestaande uit dr. M. Kalmijn (UU) en dr. P. de Graaf (KUN) (programmaleiders), dr. M. Broese van Groenou (VU), dr. P. Dykstra (NIDI), drs. A. Poortman (UU), drs. J. Janssen (KUN), dr. T. Fokkema (NIDI), dr. W. Uunk (UU), drs. L. Terhell (VU), en drs. T. Fischer (KUN). Het SIN-seminar was verantwoordelijk voor de opzet van het veldwerk, de trekking van de steekproef, het maken van de vragenlijst, en het uitvoeren van de analyses. Het interviewen werd uitbesteed aan NSS Research & Consultancy, Den Haag. De dataverzameling is mogelijk gemaakt door een subsidie van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht in het kader van het Stimuleringsfonds Onderwijs en Onderzoek.

1.2 DOELPOPULATIE

Definitie van hoofdtypen respondenten

De populatie van het onderzoek is verdeeld in drie categorieën personen:

Type A: nu getrouwd, nooit van huwelijk gescheiden

Type B: nu zonder partner levend, één eerder huwelijk gescheiden

Type C: nu getrouwd/samenwonend, één eerder huwelijk gescheiden

Alle drie de typen moeten verder voldoen aan de conditie dat personen nooit verweduwd zijn. Dit impliceert tevens dat de "eerste scheidingen" uit Type B en C scheidingen zijn van eerste huwelijken.

Huwelijk versus ongehuwd samenwonen

Wat wordt er in het survey gedaan met mensen die ongehuwd samenwonen en met mensen die een zogeheten samenwoonscheiding hebben meegemaakt? Om deze vraag te beantwoorden kan de hierboven gepresenteerde typologie worden uitgebreid met het onderscheid tussen gehuwd en ongehuwd samenwonen (zie Tabel 1). In Tabel 1 is aangegeven hoe vaak elk type voorkomt in de Nederlandse bevolking. De cijfers zijn gebaseerd op (a) schattingen uit het survey Huishoudens in Nederland 1995 (Weesie, Kalmijn, Bernasco & Giesen, 1995), (b) de Familie-Enquête Nederlandse Bevolking 1992-1993 (Ultee & Ganzeboom, 1992/1993), (c) het simulatieprogramma KINSIM van het NIDI (Post, van Imhoff, Dykstra & van Poppel (1997)¹. Tevens wordt aangegeven hoe elk type in de doelpopulatie is vertegenwoordigd.

Tabel 1: Typologie van respondenten

Categorie	Prevalentie?			In populatie?
	HIN	FNB	KIN	
A1: eerste huwelijk	73.6%	75.9%	71.2%	via A (volledig)
A2: eerste samenwoonrelatie	7.1%	11.4%	7.9%	ontbreekt
B1: gescheiden van huwelijk en alleenstaand	4.7%	3.8%	6.6%	via B (volledig)
B2: gescheiden van samenwoonrelatie en alleenstaand	4.1%	1.8%	3.5%	via B (zeer beperkt)
C1: gescheiden van huwelijk en hertrouwd	3.9%	2.8%	5.8%	via C (volledig)
C2: gescheiden van huwelijk en samenwonend	1.8%	2.4%	1.1%	via C (volledig)
C3: gescheiden van samenwoonrelatie en daarna getrouwd	2.9%	1.1%	2.2%	via A (zeer beperkt)
C4: gescheiden van samenwoonrelatie en opnieuw samenwonend	2.0%	0.8%	1.8%	via C (zeer beperkt)

Uit Tabel 1 valt ten eerste op te maken dat er geen mensen in de populatie zijn opgenomen die op het moment van survey ongehuwd samenwonen. Hoewel dit geen kleine groep is, zijn er verschillende redenen om hen niet in het onderzoek te betrekken. De eerste reden is dat het ongehuwd samenwonen meestal een voorstadium en geen substituuft van het huwelijk is. Veel ongehuwd samenwonenden trouwen uiteindelijk, en in de groep gehuwden zijn er daarom ook veel mensen die voor hun huwelijk ongehuwd hebben samengewoond. In retrospectieve zin wordt er derhalve wel informatie verkregen over het ongehuwd samenwonen. De tweede reden is dat het om praktische redenen moeilijk is om ongehuwd samenwonenden te samplen. Deze

¹ Weesie, J, M. Kalmijn, W. Bernasco & D. Giesen (1995), Huishoudens in Nederlands 1995. Universiteit Utrecht: Sociologie/ICS.

Ultee, W.C. & H.B.G. Ganzeboom (1992/93). Familie-enquête Nederlandse Bevolking 1992/93. Nijmegen: Vakgroep Sociologie.

Post, W., van Imhoff, E., Dykstra, P.A., & van Poppel, F. (1997). Verwantschapsnetwerken in Nederland: Verleden, heden en toekomst. Den Haag: NIDI Rapport nr. 51.

personen kunnen uitsluitend worden bereikt via de categorie 'nooit gehuwd' en in dat geval moet er op grote schaal worden gescreend.

Ten tweede zijn scheidingen van samenwoonrelaties in kleine getale vertegenwoordigd. In alle drie de groepen zullen een aantal mensen zitten die een eerdere samenwoonrelatie hebben afgebroken. Samenwoonscheidingen kunnen echter ook zijn voorgekomen bij nooit gehuwde alleenstaanden en bij mensen die na een samenwoonscheiding opnieuw ongehuwd samenwonen. Deze twee groepen zijn niet in de populatie opgenomen, en dat zijn waarschijnlijk niet de kleinste groepen. De belangrijkste reden om niet in detail naar samenwoonscheidingen te kijken is dat samenwoonrelaties die stranden vaak vrij kort duren. Vanuit theoretisch oogpunt zijn zij derhalve minder interessant.

Ten derde zijn gescheiden mensen die na de scheiding zijn gaan samenwonen met een nieuwe partner wel in de populatie opgenomen. Hoewel eerste samenwoonrelaties en samenwoonscheidingen geen bijzondere aandacht krijgen, is het belangrijk om ongehuwd samenwonen na een huwelijksscheiding te registreren. De reden daarvoor is dat voor gescheidenen het ongehuwd samenwonen waarschijnlijk vaker een substituut is voor het huwelijk dan voor mensen die voor het eerst ongehuwd samenwonen. Hertrouw na scheiding en "opnieuw samenwonen" na scheiding worden dus evenveel waarde toegekend.

Tweede en derde scheidingen

In de definitie van de populatie zijn mensen die twee keer zijn gescheiden niet opgenomen. De belangrijkste reden hiervoor is dat de vragenlijst voor mensen met twee of drie scheidingen erg uitgebreid en ingewikkeld zou worden. Een andere reden is dat de groep die twee keer of vaker is gescheiden klein is en er daarom weinig betrouwbare analyses op kunnen worden uitgevoerd.

Weduwen en weduwnaars

Ook ooit verweduwden zijn niet in de populatie opgenomen. Deze problematiek valt buiten de probleemstelling van het project. Het grote voordeel van deze beperking is dat alle scheidingen gaan over het eerste huwelijk. Er zijn uiteraard wel mensen die zowel zijn verweduwd als gescheiden, maar dit is een zeer kleine groep. De vragenlijst zou speciaal op deze groep moeten worden afgestemd en gezien de geringe omvang van de groep loont dat de moeite niet. Hertrouw na verweduwing is natuurlijk wel een belangrijk verschijnsel. In principe zou het interessant zijn hertrouw na scheiding en hertrouw na verweduwing te vergelijken, maar om praktische redenen wordt dit buiten beschouwing gelaten. Het project over hertrouw beperkt zich daardoor tot hertrouw na scheiding.

Leeftijdsgrenzen

De populatie is beperkt tot de geboortecohorten uit de periode 1923 tot en met 1967: dit zijn personen van 30 tot en met 75 jaar. De ondergrens is om een aantal redenen vrij hoog gezet. Scheidingen vinden meestal niet snel na aanvang van het huwelijk plaats en mensen trouwen tegenwoordig vrij laat. Om die reden is het van belang in de vergelijkingsgroep van gehuwden niet teveel prille huwelijken op te nemen. De bovengrens is ook hoog omdat de belangstelling uitgaat naar scheidingen in het verleden.

Regionale dekking

Om een landelijk representatief beeld krijgen van scheiding in Nederland, is een beperkt aantal gemeentes geselecteerd die samen representatief zijn voor de Nederlandse bevolking. Voor de beschrijvende componenten uit de probleemstelling wordt de te realiseren steekproef teruggewogen naar de Nederlandse populatie, waarvoor populatie-gegevens van het CBS worden gebruikt.

Target steekproef

Er werd gestreefd naar een gestratificeerde steekproef, dat wil zeggen, een steekproef met een representatieve sample uit elk van de drie strata. De nagestreefde steekproef ziet er als volgt uit:

Type A   600 individuen
Type B   900 individuen
Type C   900 individuen

In totaal werd er dus naar gestreefd naar een uiteindelijke steekproef van 2400 individuen. Dit aantal ligt iets boven de veel geanalyseerde steekproeven van de Familie-enquête Nederlandse Bevolking (KUN) en Huishoudens in Nederland (UU). De 2400 individuen zijn afkomstig uit verschillende huwelijken of ex-huwelijken, want er worden geen partners of ex-partners geïnterviewd. (Ooit) gescheidenen zijn niet alleen relatief, maar ook absoluut oververtegenwoordigd omdat de gevolgen van echtscheiding dan in meer detail kunnen worden onderzocht. Er wordt niet naar geslacht gestratificeerd, omdat er binnen groep A en binnen de gecombineerde groep B/C evenveel mannen als vrouwen moeten zijn in de bevolking, ongelijke sterfte en migratie buiten beschouwing gelaten. Zo wordt ook de empirische verdeling van mannen en vrouwen over groepen B en C duidelijk.

Steekproef in praktijk

Vanwege de afhankelijkheid van gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA), moest er in de praktijk onderscheid worden gemaakt in iets andere hoofdtypen. In de GBA kunnen de volgende hoofdtypen worden onderscheiden:

Type A*: nu getrouwd, nooit van huwelijk gescheiden
Type B*: nu niet getrouwd, één eerder huwelijk gescheiden
Type C*: nu getrouwd, één eerder huwelijk gescheiden

De gemeentelijke hoofdtypen wijken af van de oorspronkelijke hoofdtypen omdat er geen informatie is over ongehuwd samenwonenden na een scheiding. Tabel 2 laat dit zien.

Tabel 2: Verschil tussen doelgroepen en gemeentelijke groepen

Doelpopulatie	Hoe bereikt in gemeentegroepen uit steekproef?
A: nu getrouwd, nooit van huwelijk gescheiden	Via A*
B: nu niet met partner levend, één eerder huwelijk gescheiden	Via B*
C: nu samenwonend/gehuwd, één eerder huwelijk gescheiden	Via B* en C*

Gezien de verschillen tussen doelgroepen en gemeentelijke groepen dient de te realiseren steekproef op basis van de door de gemeente gehanteerde hoofdtypen er anders uit te zien dan de oorspronkelijke steekproef. De samenwonenden na een scheiding moeten immers uit de gemeentelijke categorie B* te komen. Verwacht kan worden dat ongeveer een kwart van de "alleenstaanden gescheidenen" (Type B*) ongehuwd samenwoont. Om die reden moet de te realiseren steekproef er als volgt uitzien:

Type A*   600 individuen
Type B*   1200 individuen (± 300 samenwonend)
Type C*   600 individuen

In hoofdstuk 2 wordt nagegaan in hoeverre met deze opzet de nagestreefde steekproef (600/900/900) is bereikt.

1.3 ONDERZOEKSINSTRUMENTEN

Telefonisch of face-to-face?

De voor- en nadelen van face-to-face en telefonisch worden opgesomd in Tabel 3.

Tabel 3: Voordelen en nadelen drie survey-methoden

<i>Kenmerk</i>	<i>Telefonisch</i>	<i>Face-to-face</i>
prijs - # respondenten	veel respondenten	minder respondenten
complexiteit	beperkt, zeker voor levensloop	levensloopdata beter
omvang vragenlijst	beperkt	minder beperkt
gevoelige vragen	moeilijk	via schriftelijk supplement
non respons/selectiviteit	hoog	lager (?)

Op grond van dit schema is er gekozen voor een face-to-face interview. De belangrijkste reden is de duur van het interview; deze zal ruim een uur bedragen en dat is telefonisch niet goed te doen. Een andere reden is dat er nogal wat mogelijk gevoelige vragen aanwezig zijn in de vragenlijst. In een face-to-face situatie kunnen deze via zelfinvullijsten worden gesteld. In een telefonisch interview kan dat eventueel via een postenquête, maar dan is het zeer de vraag of alle geïnterviewden de lijst terugsturen.

Benadering - introductiebrief

De respondenten werden in drie fasen aangeschreven en benaderd. Eerst werd hen een introductiebrief toegestuurd, vervolgens werden ze gebeld voor het maken van een afspraak voor een interview thuis. Er werden vijf telefoontjes gedaan (of drie contactpogingen bij afwezigheid van telefoon of nummer) voordat een respondent als "niet bereikt" kon worden afgeboekt. Aan de introductiebrief is bijzondere aandacht besteed. Er is voor gekozen om het onderwerp van het onderzoek niet al te direct bekend te maken aan de respondenten. Het onderzoek heette daarom "Relaties door de Levensloop". In de brief werd geen melding gemaakt van het respondent-type en ook de interviewer wist dit niet. In de brief werd benadrukt dat het om wetenschappelijk onderzoek ging, zonder dat bijvoorbeeld gemeentelijke instanties inzage of belang hadden in opzet of uitkomsten.

Vragenlijst mondeling interview

De vragenlijst is respondent-georiënteerd met vragen over de partner of ex-partner. Er is één versie van de vragenlijst die voor alle typen respondenten geschikt is (A, B of C). Dit is eenvoudiger voor de interviewers, bovendien wordt het type waartoe de respondent behoort in het interview zelf bepaald en niet op basis van de informatie van de gemeente alleen. Met gekleurd papier is de doorverwijzing voor de drie typen verhelderd.

Beloning

Omdat respons in een survey onder gescheidenen waarschijnlijk minder hoog zal zijn dan gemiddeld, is ervoor gekozen om de respondenten een beloning te geven voor hun medewerking in de vorm van een VVV-cadeaubon ter waarde van 25 gulden.

1.4 OPBOUW EN STRUCTUUR VRAGENLIJST

Groepsspecifieke en identieke modulen

In de vragenlijst worden enerzijds modulen onderscheiden die voor de drie typen identiek zijn en anderzijds modulen die specifiek voor zijn voor één of twee van de drie hoofdtypen. Specifieke modulen zijn

- (a) vragen die gaan over de scheiding en de situatie direct erna (type B en C),
- (b) vragen over het tweede huwelijk van hertrouwers (type C),
- (c) vragen over de gepercipieerde stabiliteit van het huidige huwelijk (type A en C).

Alle andere modulen zijn voor de drie groepen identiek (afgezien van aanspreekvormen, bijvoorbeeld, "ex-partner" versus "huidige partner").

Groepsindeling

De respondenten zijn na de eerste paar algemene modules ingedeeld in de drie groepen A, B, en C. Hierbij is enigszins afgeweken van de oorspronkelijke indeling door ook scheidingen van samenwoonrelaties die 3 jaar of langer hadden geduurd, zo die al voorkwamen, als een echte scheiding te beschouwen.

Meerdere scheidingen

Een mogelijk probleem is dat in de gescheiden groepen ook mensen kunnen voorkomen die meerdere scheidingen achter de rug hebben, dit zal vooral de combinatie huwelijkscheiding en samenwoonscheiding zijn. In dat geval wordt de langste relatie als de gescheiden relatie en worden alleen begin- en einddata van de andere relatie genoteerd.

Dynamiek en design

Een groot deel van de vragen inventariseert de levensloop. Deze is op verschillende manieren via retrospectieve metingen in kaart gebracht.

- (a) volledige levensloop (bijv. beroepen, kinderen)
- (b) episoden meting (bijv. opname in een ziekenhuis, wanneer),
- (c) metingen op geselecteerde vaste punten uit de levensloop (bijv. conflicten in het eerste jaar van het huwelijk)

Wanneer is er dynamische informatie nodig? Bij kenmerken die kandidaat zijn voor de oorzaken van echtscheiding is *altijd* informatie nodig uit het verleden, zowel voor gescheidenen als voor gehuwden. Voor gehuwden betreft dit informatie over de gehele huwelijksduur, voor gescheidenen betreft dit informatie tot het moment van scheiding. Als niet de gehele levensloop van het huwelijk in kaart kan worden gebracht, dient de informatie voor gehuwden en gescheidenen betrekking te hebben op dezelfde momenten uit het huwelijk (bijvoorbeeld, in het vijfde jaar van het huwelijk, mits niet eerder gescheiden). Bij kenmerken die kandidaat zijn voor de gevolgen van echtscheiding worden verschillende analyse-strategieën gebruikt:

- (a) gescheidenen vergelijken voor en na de scheiding (longitudinaal),
- (b) gescheidenen en gehuwden vergelijken op basis van huidige kenmerken (cross-sectioneel), en
- (c) gescheidenen en gehuwden vergelijken op basis van huidige kenmerken met controle voor kenmerken tijdens het begin van het huwelijk (mixed form).

Welke strategie werd toegepast hing af van de inschatting hoe goed het mogelijk is om een bepaald kenmerk retrospectief te vragen. Ook is nog gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de respondenten zelf te vragen wat de oorzaken en gevolgen van scheiding zijn geweest. Hoewel deze insteek interessante beschrijvende informatie oplevert, is zij niet afdoende, omdat er dan onvoldoende systematiek wordt bereikt.

Modulen

De vragenlijst is opgebouwd uit de volgende modules:

- Moduul A: Achtergrondkenmerken en het ouderlijk huis (groep A+B+C)
- Moduul B: Onderwijs, arbeidsmarkt en netwerken (groep A+B+C)
- Moduul C: Bepaling tot welke groep respondent behoort (groep A+B+C)
- Moduul D: Het begin van het huidige/eerdere huwelijk (groep A+B+C)
- Moduul E: Vijf jaar na het begin van het huidige/eerdere huwelijk (groep A+B+C)
- Moduul F: De kinderen met de huidige/ex-partner (groep A+B+C)
- Moduul G: De scheiding (groep B+C)
- Moduul H: De alimentatie (groep B+C)
- Moduul I: De kinderen na de scheiding (groep B+C)
- Moduul J: Eén jaar na de scheiding (groep B+C)
- Moduul K: Het nieuwe huwelijk (samenwoonrelatie) (groep C)
- Moduul L: De situatie nu (groep A+B+C)
- Moduul M: Mening en gezondheid (groep A+B+C)
- Moduul N: Inkomen (groep A+B+C)

2.1 STEEKPROEF

Stratificatiegroepen: landsdeel en stedelijkheid

Het SIN98 is gebaseerd op een selecte gestratificeerde steekproef van gemeentes met een aselechte gestratificeerde steekproef van personen binnen gemeentes. De stratificatie van gemeentes vindt plaats naar stedelijkheid en landsdeel omdat scheidingskansen en gescheiden mensen ongelijk over deze kenmerken zijn verdeeld. Er worden drie landsdelen onderscheiden:

- West (Noord en Zuid-Holland, Utrecht, Flevoland)
- Zuid (Zeeland, Limburg, Noord-Brabant, Gelderland)
- Noordoost (Groningen, Friesland, Overijssel, Drenthe).

Ook worden drie categorieën van stedelijkheid onderscheiden, op basis van de nieuwe CBS-indeling in stedelijkheid (deze houdt niet alleen rekening met gemeentegrootte, maar ook met de ligging ten opzichte van en de binding met stedelijke centra):

- Groot (categorie 1 en 2, zeer sterk en sterk stedelijk)
- Midden (categorie 3, matig stedelijk)
- Klein (categorie 4 en 5, weinig en niet stedelijk)

Samen leveren deze twee kenmerken 9 stratificatiegroepen op.

Verdeling typen binnen stratificatiegroepen

Het is de vraag of binnen de stratificatiegroepen de empirische verdeling over typen A*, B* en C* moet worden gebruikt, of dat één verhouding (1:2:1) moet worden gehanteerd. De tweede procedure is eenvoudiger maar brengt met zich mee dat in plattelandsgemeenten ooit gescheidenen sterker worden oververtegenwoordigd dan in gemeenten met een hogere mate van stedelijkheid. Deze procedure valt daarom af. Voor de eerste, meer aantrekkelijke procedure zijn landelijke populatiecijfers nodig over het aantal gehuwd en gescheiden levende mensen naar stedelijkheid en landsdeel. Deze gegevens zijn er wel, maar er is geen informatie over hertrouw in de populatie. Het is echter niet aannemelijk dat de regionale verdeling er erg anders uit komt te zien als er wordt uitgegaan van gescheidenen en niet van ooit gescheidenen. (Waarschijnlijk worden de regionale verschillen onderschat omdat gescheidenen die opnieuw trouwen hier bij de "gehuwden" worden geteld.) Tabel 4 laat zien hoe de steekproef is verdeeld over de negen stratificatiegroepen (de cijfers zijn gebaseerd op bevolkingscijfers van het CBS):

Tabel 4: Verdeling populatie en te realiseren steekproef over de negen stratificatiegroepen

Regio	Populatie cijfers 1-1-'97 (bron: CBS)				Te realiseren steekproef		
	# getrouwd	#gescheiden	% getrouwd	%gescheiden	Type A*	Type B*	Type C*
west-klein	656856	47674	10.3	6.5	62	78	39
west-mid	563330	60158	8.9	8.2	53	98	49
west-groot	1534214	291390	24.2	39.8	145	478	239
oost-klein	708037	45122	11.1	6.2	67	74	37
oost-mid	174212	17732	2.7	2.4	16	29	14
oost-groot	237529	35383	3.7	4.8	22	58	29
zuid-klein	1337980	86341	21.1	11.8	127	142	71
zuid-mid	640834	68669	10.1	9.4	61	113	56
zuid-groot	497600	79814	7.8	10.9	47	131	65
Totaal			100	100	600	1200	600

Ter illustratie, in "West - Klein" wonen 47674 gescheiden mensen, dat is 6.5% van de gescheiden bevolking in Nederland. Dit betekent dat de gemeente(s) in "West - Klein" 6.5% van de 1200 uit Type B* moeten opleveren en ook 6.5% van Type C*. Met andere woorden, in deze gemeentes moeten 78 personen uit de groep "niet gehuwd - één keer gescheiden" worden gerealiseerd en 39 uit de groep "gehuwd - één keer gescheiden".

Welke gemeentes?

De gemeentes binnen de stratificatiegroepen zijn niet aselekt gekozen; met dergelijke kleine aantallen heeft dat weinig zin. Er is een lijst van gemeentes telefonisch benaderd om te informeren of zij kunnen en willen meewerken. Met "kunnen meewerken" wordt bedoeld of de gemeenten de benodigde uitsplitsing naar type respondent kunnen maken. Deze procedure heeft 19 gemeentes opgeleverd die als volgt over de negen stratificatiegroepen zijn verdeeld:

Tabel 5: De 19 steekproefgemeentes

west-klein	Amerongen, Schoonhoven
west-midden	Naaldwijk
west-groot	Amsterdam, Delft, Leiden
oost-klein	Franeker, Leek, Zuidhorn
oost-midden	Almelo, Hoogeveen, Winschoten
oost-groot	Zwolle
zuid-klein	Boxtel, Geertruiden, Margraten, Nederweert
zuid-midden	Oss
zuid-groot	Nijmegen

Bij de selectie van gemeenten *binnen* de negen stratificatiegroepen zijn gemeenten niet random gekozen. Programmeerkunde en bereidwilligheid van de gemeente, financiële kosten, en allerlei andere overwegingen hebben daarbij een rol gespeeld. Het is daarom zinvol de vraag te stellen of de 19 specifieke gemeenten die meedoen een redelijke afspiegeling vormen van het land wat betreft kenmerken die in het onderzoek van belang kunnen zijn, zoals religie, welstand, en demografie. In deze paragraaf worden daartoe populatiecijfers vergeleken met cijfers voor de deelpopulatie van de 19 onderzochte gemeenten. De steekproefgemeentes zijn gewogen met het aantal nagestreefde gesprekken met gehuwden per gemeente. De aantallen voor gehuwden zijn gebruikt omdat de oververtegenwoordiging van gescheidenen de vergelijking met de Nederlandse populatie zou vertekenen. De gemeenten worden in drie opzichten vergeleken: naar economische kenmerken, naar demografische kenmerken en naar culturele kenmerken. Omdat voor het laatste soort kenmerken populatiegegevens ontbreken worden proxies gebruikt: het percentage stemmen voor politieke partijen bij de TK 1997 en de opkomst bij de TK 1997. De resultaten van alle vergelijkingen staan in Tabel 6. Gegevens per gemeente staan in Tabel 7.

De economische kenmerken van de geselecteerde gemeenten komen bijzonder goed overeen met het landelijke beeld. De gemeenten hebben een iets hoger huishoudinkomen, maar in relatieve zin is dat verschil te verwaarlozen (1 procent). De gemeenten hebben dezelfde arbeidsmarktparticipatiegraad als het gehele land. Het percentage vrouwen in de beroepsbevolking is identiek. In demografisch opzicht zijn er wel verschillen. In de geselecteerde gemeenten wordt meer gescheiden en getrouwd en is ook het percentage eenoudergezinnen wat hoger dan landelijk. Dat laatste verschil is overigens klein, iets meer dan één procentpunt. Waarom er meer wordt gescheiden is niet duidelijk. Wat betreft de politieke voorkeuren van de gemeenten valt op dat de verschillen voor de grote partijen vrij klein zijn. Het gaat hier om verschillen rond de één procentpunt. Wel valt op dat er in de 19 gemeenten meer steun is voor klein linkse partijen en wat minder voor de klein christelijke partijen. Bij de oververtegenwoordiging van klein links speelt de gemeente Oss overigens ook een rol (veel SP aanhang). Al met al lijkt de steekproef van gemeenten in economisch opzicht een goede afspiegeling van het land, maar zij is wel iets minder traditioneel dan het land (wat linkser, wat hogere scheidingscijfers).

Tabel 6: Vergelijking steekproefgemeenten met de Nederlandse bevolking

	Nederland	Steekproef gemeenten
Gemiddeld besteedbaar inkomen van huishoudens (1995)	45550	46076

Beroepsbevolking in procenten van de totale bevolking 15-64 (1995)	63.0	63.6
Percentage vrouwen in de beroepsbevolking (1995)	38.3	38.3
Van echt scheidende mannen per 1000 gehuwde mannen (1996)	9.2	11.2
Huwende mannen per 1000 ongehuwde mannen (1996)	30.1	31.4
Eenoudergezinnen als percentage van alle gezinnen (1997)	10.6	12.0
Stemmen bij TK 1997		
PvdA	29.0	28.4
VVD	18.4	19.3
CDA	24.7	22.9
D66	9.0	9.4
Klein links	10.8	13.4
Klein christelijk	5.1	3.8
Opkomstpercentage TK 1997	73.2	73.3

NB: Gemeenten zijn gewogen met streefaantallen voor de gehuwde substeekproef.

Tabel 7: Kenmerken van de 19 steekproefgemeentes

	huishoud inkomen	huwelijks cijfer	scheidings cijfer	eenouder gezinnen	bruto arbeid	vrouwen arbeid	opkomst TK97
Almelo	41900	35.8	9.9	11.5	55.8	36.9	72.7
Amerongen	51750	45.9	7.4	7.2	65.5	27.8	80.7
Amsterdam	37350	19.9	26.2	27.3	64.7	43.1	64
Boxtel	48100	33	9.6	8.7	58.5	35.0	68.5
Delft	44350	22.9	11.8	13.0	61.9	39.5	74.9
Franeker	41900	34.6	5.9	8.7	63.9	36.5	76.1
Geertruidenberg	49350	44.7	8.4	7.0	68.3	38.3	68.1
Hoogeveen	43900	38.7	6.4	8.5	62.3	37.0	74.3
Leek	46600	28.8	5.2	8.3	60.2	33.8	77
Leiden	43650	26	11.9	13.6	64.1	42.5	74.7
Margraten	53500	37.3	8.5	6.1	63.3	35.1	78.4
Naaldwijk	53400	34.2	5.3	6.0	66.3	34.9	77.8
Nederweert	50800	26	4.6	5.7	68.5	35.5	73.3
Nijmegen	40250	20.5	14.2	16.3	59.0	42.6	71.4
Oss	46900	35.8	8.8	9.3	63.1	38.3	71.2
Schoonhoven	49550	45.4	4.9	6.8	65.2	41.7	80.2
Winschoten	39200	28.9	11.5	10.7	62.8	38.2	71.6
Zuidhorn	49850	34.7	5.8	7.3	59.5	37.7	85.8
Zwolle	45600	31.7	8.7	10.7	62.7	40.4	75.6
	PvdA	CDA	VVD	D66	Klein links	Kl. chr.	
Amsterdam	32.10	6.10	22.40	14.20	19.30	1.00	
Delft	30.30	12.40	23.30	13.50	14.80	2.90	
Leiden	29.80	8.90	24.70	14.60	17.70	2.00	
Naaldwijk	15.60	31.30	37.00	5.70	4.00	3.70	
Schoonhoven	26.00	18.30	26.80	8.70	8.20	9.10	
Amerongen	21.50	19.70	27.50	7.30	6.30	14.60	
Zwolle	30.70	17.40	19.40	9.70	11.90	9.00	
Almelo	37.00	19.80	20.10	6.80	9.90	3.00	
Winschoten	47.00	12.60	16.30	5.50	12.20	3.10	
Hoogeveen	31.40	29.00	15.40	5.60	7.10	9.60	
Zuidhorn	24.50	26.60	14.40	7.20	7.50	17.80	
Leek	33.20	21.70	17.30	8.10	7.50	9.90	
Franeker	33.10	29.70	16.10	6.00	9.50	4.10	
Nijmegen	32.60	13.10	16.80	11.50	22.80	0.70	
Oss	25.20	17.80	22.40	7.40	24.50	0.30	
Margraten	24.00	33.80	21.20	8.50	8.80	0.70	
Nederweert	28.70	34.40	21.10	5.10	6.50	0.30	
Geertruidenberg	34.40	18.80	25.50	7.20	9.80	1.00	
Boxtel	31.50	21.70	21.50	9.90	12.40	0.40	

Sample frame

Bij het sample frame is rekening gehouden met verwachte non-response variaties naar stedelijkheid én naar type. Op basis van ervaringen uit eerdere surveys is voor grote steden een response percentage van 40% aangenomen en voor de rest een response percentage van 50%. In de grote steden moet het sample frame dus 2.5 keer zo groot zijn als de te realiseren steekproef; in de rest van het land moet het sample frame 2 keer zo groot zijn. Verder kon verwacht worden dat (ooit) gescheidenen moeilijker mee zouden werken dan gehuwden, en daarom is het sample frame voor Typen B* en C* met een factor 1.5 verhoogd. Om 2400 respondenten te krijgen werd het totaal aantal te benaderen respondenten vervolgens geschat op 7459. Deze werden verdeeld over de steekproefgemeentes op basis van de

bevolkingsaantallen in de negen stratificatiegroepen waartoe een gemeente behoorde. Oorspronkelijk waren er 21 gemeenten gesampled, maar omdat 2 gemeenten (Zeist, Waterland) hun steekproef niet op tijd aanleverden, kwam het werkbare steekproefaantal op 6712, afkomstig uit de 19 bovengenoemde gemeenten.

2.2 NON-RESPONS

In Tabel 8 wordt nagegaan hoe de oorspronkelijke steekproef van 6712 is verdeeld over de verschillende responscategorieën.

Tabel 8: Verdeling van steekproef over reponscategorieën

(a) Respons	Interview afgenomen	2394
(b) Weigering	Geen tijd, geen zin	1199
	Inbreuk privacy, doet nooit mee, niet zinvol	553
(c) Niet bereikt	Langdurig afwezig	105
	Drie keer niet thuis	596
	Vijf keer geen telefonisch contact	267
	Respondent is ziek	123
	Anders	16
(d) Buiten populatie	Taalproblemen	110
	Verhuisd	219
	Fout adres	107
	Overleden	20
(e) Niet benaderd	Niet nodig, quotum bereikt	1003
Totaal in frame		6712
Contact percentage (a+b) / (a+b+c)	Aantal bereikt / aantal benaderd	78.9 %
Coöperatiepercentage (a) / (a+b)	Aantal geïnterviewd / aantal bereikt	57.7 %
Responspercentage (a) / (a+b+c)	Aantal geïnterviewd / aantal benaderd	45.6 %

De responskans is het product van de contactkans en de coöperatiekans:

responskans = contactkans x coöperatiekans

Gedefinieerd als:

$$\frac{\text{aantal interviews}}{\text{aantal benaderd}} = \frac{\text{aantal bereikt}}{\text{aantal benaderd}} \times \frac{\text{aantal interviews}}{\text{aantal bereikt}}$$

Alle drie de cijfers geven interessante informatie, maar het belangrijkste cijfer is de coöperatiekans, het aantal mensen dat meedoet van de mensen die zijn bereikt. Uit de tabel blijkt dat de coöperatiekans 58 % is, hetgeen redelijk normaal is voor een survey, misschien zelfs aan de hoge kant. Hierbij moet nog worden aangetekend dat het Amsterdamse deel van de steekproef uit een zogeheten refusal-procedure kwam. Dat wil zeggen dat de personen eerst door de gemeente zijn aangeschreven met de mededeling dat zij door het insturen van een gefrankeerde antwoordkaart konden aangeven niet te willen meewerken. Hiervoor kregen de mensen drie weken de tijd. In Amsterdam werden 2671 mensen aangeschreven, 763 stuurde het kaartje in (29 %). Wat er overblijft is een meer bereidwillige groep, hetgeen de coöperatiekans kan verhogen. Als de weigeraars bij de gemeente Amsterdam worden opgeteld bij de harde weigeringen uit het onderzoek wordt de coöperatiekans 49 %.

Interviewduur

Interviews werden in het overgrote deel gehouden bij de respondenten thuis. Het gemiddelde interview duurde 85 minuten (mediaan 80). De interviews met gehuwden duurden gemiddeld 67 minuten, met gescheidenen gemiddeld 90 minuten. De interviewers zijn gevraagd hoe de interviews verlopen zijn en of er derden aanwezig waren. In 15 procent van de gevallen waren er gedurende langere tijd derden aanwezig bij het interview. Derden waren vaker aanwezig bij de interviews onder gehuwden en hertrouwen. Bij de hertrouwen is dat een punt van zorg, zeker als het de nieuwe partner betreft. De interviews verliepen overigens redelijk gemakkelijk. Slechts in 8 procent van de interviews vonden de interviewers het gesprek moeilijk of zeer moeilijk verlopen. Onder gescheidenen verliepen de gesprekken wat moeilijker dan onder gehuwden (9 procent versus 5 procent, een statistisch significant verschil), hetgeen gezien de aard van de vragen niet verwonderlijk is.

Is de nonrespons selectief?

Op basis van aantal demografische kenmerken, beschikbaar gesteld door de gemeenten, en een aantal regionale kenmerken kan worden nagegaan in hoeverre de nonrespons selectief is. Bij demografische kenmerken gaat het om:

- burgerlijke staat
- leeftijd
- sekse.

Bij regionale factoren gaat het om:

- de verdeling naar urbanisatiegraad (in drie groepen ingedeeld),
- de verdeling naar regio (in drie groepen ingedeeld).

Tot slot is ook nog opgezocht of de potentiële respondenten een (bekend) telefoonnummer hadden. De invloed van deze zes kenmerken op de respons wordt bekeken via eenvoudige logistische regressie-analyses op de oorspronkelijke steekproef (zie Tabel 9). Hierin worden drie afhankelijke variabelen bekeken: de contactkans, de coöperatiekans (gegeven contact), en de uiteindelijke responskans. Merk op dat alle kenmerken gemeten zijn in de bestanden van de gemeenten; de steekproefgegevens kunnen daarvan afwijken, bijvoorbeeld omdat een scheiding niet of fout geregistreerd staat.

Tabel 9: Logistische regressie van contact-, medewerking- en responskansen

	Contact	Coöperatie	Respons
Gescheiden alleenstaand (vs. gehuwd)	-.520*	.032	-.132
Gescheiden hertrouwd (vs. gehuwd)	-.103	.119	.081
Leeftijd (gecentreerd, per tien jaar)	.007	-.119*	-.091*
Man (vs. vrouw)	-.367*	-.287*	-.356*
Zuid (vs. noordoost)	-.405*	-.075	-.189*
Westen (vs. noordoost)	-.309*	-.271*	-.317*
Midden (vs. klein)	.090	-.427*	-.327*
Groot (vs. klein)	-.109	-.403*	-.354*
Amsterdam (vs. overig west en groot)	-.611*	.412*	.068
Onbekend nummer (vs. bekend)	-1.298*	-.287*	-.744*
Constante	2.933*	.858*	.763*
-2 x loglikelihood ratio	4310	5021	6296
N	4738	3768	4738

De contactkans van niet hertrouwde gescheidenen blijkt geringer te zijn dan die van eerst gehuwden en die van hertrouwden. De groep niet hertrouwde gescheidenen bevat ook de ongehuwd samenwonende personen, zodat het waarschijnlijk is dat alleenstaande gescheiden nog wat sterker ondervertegenwoordigd zijn dan de cijfers suggereren. Eenmaal benaderd blijken er geen verschillen in coöperatiekans meer te zijn tussen de verschillende burgerlijke staat groepen. Dit maakt dat de uiteindelijke responskans van gehuwden en hertrouwden groter is dan die van niet hertrouwde gescheidenen. Er bestaan geen verschillen in contactkans tussen jongeren en ouderen, maar ouderen blijken wel wat minder vaak mee te werken. Hierdoor hangt ook de uiteindelijke responskans negatief samen met de leeftijd. Verder laat de regressie-analyse zien dat mannen zowel een geringer contactkans als een geringere coöperatiekans hebben dan vrouwen. Dit maakt dat de respons van mannen lager is dan de respons van vrouwen.

In het midden en zuiden van het land blijkt de contactkans geringer te zijn dan in het noordoosten van het land. De coöperatiekans is in het westen geringer dan in het noordoosten en in het zuiden. Dit maakt dat de respons het grootst is het noordoosten, gevolgd door het zuiden, terwijl de respons het geringst is in het westen. De urbanisatiegraad heeft geen invloed op de contactkans, maar wel op de coöperatiekans: in de kleinere gemeenten is deze het grootst. De resulterende responskans is dan ook het grootste in de kleinere gemeenten. Ten slotte blijkt dat zowel de contactkans als de coöperatiekans in Amsterdam afwijken. Dit blijkt inderdaad zo te zijn. De contactkans is geringer dan in andere grote steden in het westen (Delft en Leiden), maar de coöperatiekans is juist groter. Dit is hoogst waarschijnlijk het gevolg van de door de gemeente Amsterdam gevolgde refusal-procedure, waardoor harde weigeraars niet worden benaderd.

Ten slotte is ook nog nagegaan of respondenten met een onbekend telefoonnummer een geringere respons hebben dan respondenten waarvan het telefoonnummer wel bekend is. Er zijn twee redenen waarom dit het geval zou kunnen zijn. In de eerste plaats is het mogelijk dat respondenten zonder

bekend telefoonnummer moeilijker bereikt kunnen worden voor een afspraak. In de tweede plaats is het mogelijk dat de respondent een geheim telefoonnummer heeft. Dat kan er een indicatie voor zijn dat een persoon een aversie heeft tegen externe instanties en niet bereidwillig is persoonlijke informatie te geven. Inderdaad blijkt het niet bekend zijn van het telefoonnummer zowel de contactkans als de coöperatiekans negatief te beïnvloeden. De responskans is voor personen zonder bekend telefoonnummer dan ook relatief groot te zijn.

Selectie van respondenten met bruikbare informatie

Na de oplevering van het bestand zijn in de cleaningsfase 48 respondenten uit het bestand verwijderd (zie paragraaf xxx). De uiteindelijke, effectieve steekproefgrootte bedraagt dus 2346 respondenten.

De uiteindelijke representativiteit

Last, but not least, wordt nagegaan in hoeverre de gerealiseerde steekproef van 2346 respondenten afwijkt van de populatie. Tussen deze twee kunnen op verschillende manieren verschillen zijn ontstaan: in de selectie van gemeenten, in de stap van de beoogde steekproef (zoals vastgelegd in de blauwdruk) naar de feitelijk getrokken steekproef, en in de stap van feitelijk getrokken steekproef naar de geïnterviewde steekproef. Om te beginnen laat Tabel 10 zien in hoeverre de gemeentelijke groepen A*, B* en C*, zoals gesampled, de doelgroepen A, B en C hebben opgeleverd.

Tabel 10 De verdeling van de respondenten over de doelgroepen, afgezet tegen de verdeling over de gemeentelijke groepen

	Doelgroepen			
Gemeentelijke groepen	A nu getrouwd, nooit van huwelijk gescheiden	B nu zonder partner levend, één eerder huwelijk gescheiden	C nu samenwonend/ gehuwd, één eerder huwelijk gescheiden	totaal
A* nu getrouwd, nooit van huwelijk gescheiden	469	6	13	488
B* nu zonder partner levend, één eerder huwelijk gescheiden	21	838	326	1185
C* nu samenwonend/gehuwd, één eerder huwelijk gescheiden	61	24	588	673
totaal bereikt	551	868	927	2346
(totaal beoogd)	(600)	(900)	(900)	(2400)

Het design was om 600 respondenten in gemeentelijke groep A*, 1200 respondenten in gemeentelijke groep B* en 600 respondenten in gemeentelijke groep C* te samplen, die vervolgens 600 type A respondenten, 900 type B respondenten en 900 type C respondenten zouden moeten opleveren. Hoewel er in totaal iets minder interviews hebben plaatsgevonden dan in de bedoeling lag, blijkt dit in sterke mate te zijn gelukt. De aantallen respondenten in hun eerste huwelijk (type A) en gescheiden, alleenstaande respondenten (type B) zijn wat aan de lage kant, en het aantal gescheiden respondenten dat hertrouwd is of samenwoont is wat aan de hoge kant. De afwijkingen zijn echter gering en de steekproefopzet is dus geslaagd. Met name het verwachte aantal gescheiden mensen dat ongehuwd samenwoont (oorspronkelijk geschat op 25% van alle niet hertrouwde gescheidenen) blijkt goed te kloppen. Tabel 10 laat zien dat er 82 respondenten zijn die volgens de burgerlijke stand zijn gescheiden, maar in realiteit voor de eerste keer gehuwd blijken te zijn. Deze en andere afwijkingen tussen de gemeentelijke groepen en de doelgroepen kunnen liggen aan het interviewen van een huisgenoot van de respondent of aan fouten in de gemeentelijke basisadministratie.

De uiteindelijke representativiteit van de geïnterviewde steekproef wordt bestudeerd in Tabel 11. De verdelingen van de respondenten naar landsdeel, urbanisatiegraad, sekse en leeftijdsgroep zijn vergeleken met populatiegegevens voor de Nederlandse bevolking tussen de 30 en 75 jaar oud. De populatiegegevens zijn apart bekend voor gehuwden (groep A) en voor gescheidenen (groepen B en C); een verder onderscheid tussen groepen B en C heeft geen zin omdat voor deze twee groepen geen aparte populatiegegevens bekend zijn. De representativiteit is getoetst met behulp van een nonparametrische Chi-kwadraat toets, waarin de waargenomen verdeling wordt vergeleken met een bekende populatieverdeling (een significante waarde geeft dus aan dat de steekproef afwijkt van de populatie).

Tabel 11: Verschillen tussen geïnterviewde steekproef en doelpopulatie, naar regio, urbanisatie, en steekproefgroep: percentages

	Groep A eerst gehuwden		Groep B en C ooit gescheidenen	
	populatie	geïnterviewd	populatie	geïnterviewd
West	43.4	36.8	54.5	51.1
Noord en oost	17.5	19.4	13.4	17.0
Zuid	39.0	35.4	32.1	31.8
toets		9.8*		21.6*
Klein	42.5	49.7	24.5	32.3
Midden	21.7	14.9	20.0	11.8
Groot	35.7	35.4	55.5	55.9
toets		18.6*		105.0*
Mannen	50.7	48.6	45.1	40.2
Vrouwen	49.3	51.4	54.9	59.8
toets		0.9 ns		17.2*
30-39 jaar	27.0	28.3	23.0	18.3
40-49 jaar	28.8	27.9	34.8	36.0
50-59 jaar	22.8	23.8	25.5	28.9
60-75 jaar	21.3	20.0	16.7	16.8
toets		1.2 ns		25.7*

Zowel bij de eerst gehuwden als bij de ooit gescheidenen zijn het westen en zuiden van het land ondervertegenwoordigd en zijn het noorden en oosten oververtegenwoordigd. Ook blijkt voor beide groepen dat de steekproef de grote gemeenten goed vertegenwoordigt, terwijl de steekproef de kleinere gemeenten oververtegenwoordigt en de middengrote gemeenten ondervertegenwoordigt. Bij de eerst gehuwden is de verdeling over mannen en vrouwen in orde, maar bij de ooit gescheidenen zijn de mannen ondervertegenwoordigd. Ten slotte wijzen de cijfers uit dat de leeftijdsverdeling bij de eerst gehuwden overeenkomt met die van de Nederlandse populatie. Bij de ooit gescheidenen zijn de 30-39 jarigen echter ondervertegenwoordigd. Deze resultaten komen overeen met de uitkomsten van het regressie-vergelijking die in Tabel 9 werden gepresenteerd.

3 WEGING

Er zijn twee gewichten geconstrueerd, waarmee de populatieverdelingen van 1998 kunnen worden bereikt:

1. een gewicht dat ervoor dat de steekproefverdelingen naar landsdeel, urbanisatiegraad, sekse en leeftijdsgroep gelijk zijn aan de populatieverdelingen tussen 30 en 75 jaar oud. Dit gewicht is apart berekend voor eerst gehuwden (type A) en voor ooit gescheidenen (typen B+C). Binnen de ooit gescheiden zorgt het gewicht er ook voor dat de

landelijke verdeling van alleenstaande gescheidenen en hertrouwde/samenwonende gescheidenen overeenkomt met de landelijke cijfers. Daarvoor is gebruik gemaakt van een schatting door het simulatieprogramma SIMKIN (zie paragraaf 1.2), op basis waarvan de proportie alleenstaande gescheidenen is geschat op 55% en de proportie hertrouwde/samenwonende gescheidenen op 45%. Deze schatting komt goed overeen met die uit landelijke surveys (Familie-enquête Nederlandse Bevolking 1992/93). Het gemiddelde gewicht is op 1 gesteld zodat de effectieve steekproefgrootte gehandhaafd blijft op 2346.

2. een gewicht dat er voor zorgt dat de verdeling van de 2346 respondenten over de eerste gehuwden (type A) en de ooit gescheidenen (typen B+C) gelijk is aan de populatieverdeling. Opnieuw zijn hierbij schattingen op basis van SIMKIN en het CBS gebruikt: in 1998 is 80.4% van de ooit getrouwde en niet verweduwde bevolking tussen 30 en 75 jaar oud voor het eerst gehuwd en 19.6% is ooit gescheiden. Ook met gebruik van de tweede wegging blijft de originele steekproefgrootte gehandhaafd.

Er is grote voorzichtigheid geboden bij het gebruik van beide gewichten. De gewichten zijn immers alleen accuraat voor het jaar 1998, het jaar van het veldwerk, en niet voor enig tijdstip in het verleden. Het tweede gewicht kent bovendien het probleem dat het onrealistisch is. Immers, om de populatie te vertegenwoordigen werden aan de gehuwden grote gewichten worden toegekend, die ver boven de 1 liggen, en werden aan de gescheidenen kleine gewichten toegekend, van ver onder de 1.

3.1 VERWERKING GEGEVENS

Na binnenkomst zijn de gegevens gecontroleerd en gecleaned. Enkele punten waar speciale aandacht is geschonken zijn de volgende:

A. Groepsindeling

Vanwege het belang van de groepsindeling in dit onderzoek is er intensief gecontroleerd of de toekenning van het respondent-type (A, B of C) juist is gedaan. Er is vergeleken met antwoorden op de huishoudbox (A05), kinderen, datums over begin en eind van relaties, en meer. Dat leidde in een beperkt aantal gevallen tot een andere groepsindeling dan de respondent zelf aangaf. Als een andere groep werd toebedeeld dan zijn de waarden van alle groepsspecifieke variabelen aangepast. In sommige gevallen leidde dat tot partiële non-respons.

B. Verwijdering van respondenten uit het bestand

Er zijn 21 respondenten die, hoewel ze binnen het sample frame vallen, ten tijde van interviewen niet samenwonen en nooit eerder gehuwd of ongehuwd hebben samengewoond. Deze zijn uit het bestand verwijderd. Daarnaast zijn er op basis van de uitgevoerde controles 27 respondenten opgespoord waarvan de informatie niet bruikbaar is. Deze respondenten behoren vooral tot typen B en C. Er bleken drie belangrijke probleemgroepen te zijn:

(a) respondenten die verschillende relaties hebben gehad en die door elkaar halen, waarbij het vaak onduidelijk is op welke partner de antwoorden betrekking hebben,

(b) respondenten met onwaarschijnlijke partnersgeschiedenissen (nooit met de ex-partner samengewoond, en met ex-partner hertrouwd,

(c) respondenten (typen B en C) die in het geheel niet over de ex-partner willen praten, vaak is interview afgebroken.

Deze 27 respondenten zijn eveneens uit het databestand verwijderd, zodat het totaal aantal verwijderde respondenten 48 bedraagt.

C. Tijdstippen

Alle ingevulde tijdstippen (kalenderjaren, leeftijden) zijn gecontroleerd en zoveel mogelijk gecleaned op overlap, negatieve duur, uitschieters. Ook is gecontroleerd of 99 een missing value zijn of 1999 als antwoord voor degene die in 1999 de enquête hebben ingevuld. Meer specifiek zijn de volgende vragen op inconsistenties gecontroleerd.

Beginjaar van samenwonen en trouwen (vragen D02, D06).

In de vragenlijst is naar de beginjaren van de samenwoonrelatie en van het huwelijk gevraagd; 41 respondenten geven daarbij aan eerder getrouwd te zijn dan te hebben samengewoond met de betreffende partner. In 22 gevallen is het verschil een jaar en bij 8 gevallen 2 jaar. Grotere verschillen zijn gecontroleerd en indien nodig verbeterd.

Vijf jaar na het begin van het huidige huwelijk/samenwoonrelatie (E01).

In moduul E worden vragen gesteld over de situatie vijf jaar na het begin van het huidige huwelijk/samenwoonrelatie. Als personen nog niet zo lang samenwoonden/samenwonen, dan gaat het om het begin van het samenwonen. Het jaar dat respondenten in verband hiermee opgaven is in 1417 gevallen exact het jaar van samenwonen plus vijf jaar. In 482 gevallen is het gelijk aan het jaar van samenwonen. In 437 gevallen gaat het echter 'fout'. In 266 van die foute gevallen heeft men niet het begin samenwonen (D02) als referentiekader gebruikt maar begin trouwen (D06). Dit houdt in dat het referentiepunt later ligt dan bedoeld. Uit inspectie bleken de verschillen echter niet groot. Negatieve verschillen en verschillen groter dan 10 jaar zijn gecontroleerd en grotendeels hersteld. Ook is voor groepen B en C gecontroleerd hoe het referentiepunt van vijf jaar na samenwonen samenvalt

met scheidingsdata en hertrouwddata. In 16 gevallen levert dat problemen op: vijf jaar na begin samenwonen met de ex-partner zijn deze personen reeds gescheiden en hertrouwd. Met name vragen in moduul E die niet expliciet de ex-partner vermelden moeten voor deze gevallen met zorg worden geïnterpreteerd: hebben ze het over de ex-partner of de nieuwe partner.

Scheidingsdata (G01, G11, G14). In de enquête is gevraagd wanneer voor groep B en C respondenten de definitieve beslissing viel om uit elkaar te gaan (G01). Vervolgens is gevraagd hoeveel maanden later de respondent en de ex-partner apart zijn gaan wonen. Bij de meeste mensen (96%) is dat binnen 24 maanden. Grotere waarden dan 24 zijn gecontroleerd. Problematisch bij deze vraag is dat er in der vragenlijst geen ruimte is gegeven aan personen die eerst apart zijn gaan wonen en vervolgens pas de definitieve beslissing hebben genomen om uit elkaar te gaan.

Een jaar na de scheiding (J01). In Moduul J worden vragen gesteld over de situatie een jaar na de scheiding, dat wil zeggen een vol jaar nadat de respondenten met de ex-partner uit elkaar is gegaan. In de meeste gevallen is dit goed gegaan. 353 respondenten blijken echter niet refereren aan het jaar van apart gaan wonen maar aan het officiële scheidingsjaar (G14). Voor personen die snel hertrouwd zijn kan dit leiden tot interpretatieproblemen. Wanneer in moduul J niet expliciet de ex-partner is genoemd, dienen de antwoorden van deze personen met de nodige zorg worden gebruikt.

Jaar samenwonen/trouwen met nieuwe partner (K02, K06). Voor type C respondenten is gevraagd naar het beginjaar van samenwonen en huwelijk met de nieuwe partner. Een aantal van de nieuwe relaties bleek reeds gestart zijn voor de beëindiging van de relatie met de ex-partner (G01, G11, G14). Er zijn echter geen gevallen waarbij het jaar van samenwonen met de nieuwe partner ver voor het uit elkaar gaan met de ex-partner ligt.

Samenwoonrelaties/huwelijken voor de ex-partner (schema D13), tussen de ex-partner en de nieuwe partner (schema J18). De begin en eindjaren van samenwonen met personen voor de ex-partner (schema D13) en personen tussen de ex-partner en de nieuwe partner (J18) zijn uitvoerig gecontroleerd. Ze zijn vergeleken met samenwoondata en scheidingsdata met de ex-partner en samenwoondata met de nieuwe partner. Als er meerdere relaties werden genoemd zijn ook daarvan de jaren vergeleken. Er traden slechts een aantal inconsequenties op die allen hersteld konden worden.

D. Banenschema (B07)

In de vragenlijst is aan respondenten gevraagd informatie te geven over de banen die ze in hun leven hebben gehad of nog hebben. Het gaat om betaalde arbeid. Er is gevraagd naar de functie die werd uitgeoefend, het jaar van begin van de baan, naar onregelmatig werktijden waren, het aantal uren, of personen nog in de betreffende baan werkzaam zijn en naar het eventuele jaar van einde van de baan. De beroepschema's zijn uitgebreid gecontroleerd op inconsistenties en voorzien van nieuwe coderingen.

Onbetaalde bezigheden. In het banenschema werd alleen gevraagd naar betaalde arbeid. Toch zijn er in een aantal gevallen - meestal tussen andere betaalde banen - onbetaalde bezigheden genoemd. Het betreft de volgende categorieën; werkloosheid, vrijwilligerswerk, arbeidsongeschiktheid, studie, huisvrouw/huisman, pensioen, en dienstplicht. Deze bezigheden zijn uit het banenschema verwijderd, waarbij de betaalde banen zijn hernummerd.

Onbekende beroepen. In een aantal gevallen is, hoewel geldige begin en eindtijden en andere beroepsinformatie is opgegeven, de functieomschrijving opengelaten. Deze hebben als code 9 'onbekend beroep' gekregen. Ze zijn ook eventueel als 'user defined missings' te hanteren in analyses. Tot de

onbekende beroepen behoren ook een aantal beroepen die niet konden worden ingedeeld in CBS1992 code (en ook niet in SBC92). Het betreft met name uitzendwerk.

Leeftijd eerste baan. Wanneer respondenten volgens het banenschema eerder dan op 14-jarige leeftijd of later dan op 33-jarige leeftijd met hun eerste baan zijn begonnen, zijn er controles uitgevoerd. Bij respondenten die erg jong begonnen met betaalde arbeid bleken meestal invoerfouten in het geding te zijn. Respondenten die laat aan hun eerste baan begonnen waren meestal huisvrouwen die later begonnen met werken of buitenlanders die geen banen in hun land van herkomst hebben opgegeven. Enkele respondenten hebben ten onrechte eerste banen genoemd die betrekking hebben op de periode voor de afsluiting van het dagonderwijs. Deze zijn gecorrigeerd.

Ontbrekend eindjaar van een baan. Ontbrekend eindjaren zijn aangevuld door het beginjaar van de volgende baan te nemen, of door de gegevens uit het uitkeringsschema B10 te gebruiken.

Overlappende banen. Vaak is er overlap aan in de overgang tussen banen. Dit is plausibel als een van de banen een zelfstandig beroep betreft en ook als het twee (kleine) deeltijdbanen betreft. Afgezien van deze overlap staan alle begin- en eindjaren van banen in chronologisch correcte volgorde.

Inconsequenties met betrekking tot vragen e en f. In de vragenlijst wordt voor elke baan gevraagd of deze nog steeds wordt uitgevoerd (vraag e) en zo nee, in welk jaar deze dan is afgesloten (vraag f). Deze vragen zijn een aantal keren inconsistent ingevuld, zoals door respondenten die aangeven nog werkzaam te zijn maar toch een eindjaar ingevuld hebben.

Meer dan tien banen. Bij de invoer zijn oorspronkelijk maximaal 10 banen ingevoerd. In een aantal gevallen heeft de interviewer nog meer banen genoteerd. Ook deze zijn van vraagnummers voorzien en ingevoerd. Het hoogste aantal banen bedraagt 14.

Classificatie van de functies. Alle functies zijn geclassificeerd in de CBS-beroepenclassificatie van 1984.

E. Overige beroepen in de vragenlijst

In de vragenlijst zijn naast de vragen over uitgeoefende banen van de respondent ook vragen gesteld over de beroepen van de vader van de respondent (A28), over het beroep van de partner of ex-partner (D23), over het beroep van de vader van de partner of ex-partner (D26), over het beroep van de partner of ex-partner vijf jaar na samenwonen (E08) en over het beroep van de eventuele nieuwe partner (K15). De functieomschrijvingen van deze beroepen zijn naar analogie van het banenschema in de CBS-beroepenclassificatie van 1984 gecodeerd. Niet-betaalde bezigheden is een systeem missing toegekend. Onbekende beroepen krijgen score 9 (onbekend beroep), die ook te gebruiken valt als een user-defined missing.

F. Uitkeringsschema

In schema B10 is aan respondenten gevraagd perioden te noteren waarin men een of andere vorm van sociale uitkering ontving. De indruk bestaat dat het uitkeringsschema niet erg nauwkeurig is ingevuld. Ten eerste blijkt de correspondentie met de opgegeven huidige inkomsten (N02, N03) vaak niet 1 op 1. 25% van de respondenten geeft een uitkering als huidige inkomsten aan (N02_b), maar op basis van het schema is het 19%. Omgekeerd heeft 8% van mensen die volgens het schema een uitkering hebben op het moment van het interview, geen uitkering aangegeven bij N02_b. Ten tweede is de correspondentie met het banenschema niet 1 op 1. Een selectie van een hoge risicogroep voor uitkeringen (mensen die tussen hun 1e en 2e baan 1 jaar of langer werkloos zijn geweest en die bij het einde van de eerste baan tussen

de 20 en 44 jaar waren) leverde slechts 16% personen op met een uitkering in de betreffende periode van werkloosheid. Bij het cleanen van de antwoorden uit het uitkeringsschema is geprobeerd aan bovenstaande problemen tegemoet te komen. Wat betreft de aansluiting met de huidige inkomensbronnen zijn de missende waarden op huidige uitkeringen (N02_B) omgezet in geldige scores ('wel een uitkering') indien personen in het uitkeringsschema aangaven nu een uitkering te hebben. Wat betreft de aansluiting met het banenschema is gelet op de begin- en eindjaren van banen en uitkeringsperiodes. Bij onwaarschijnlijke combinaties is er uitvoerig gecontroleerd en gecleaned. Een laatste probleem met betrekking tot het uitkeringsschema is dat van een aantal van de uitkeringsperiodes onbekend is om wat voor soort uitkering het gaat. Deze gevallen bleken moeilijk op te lossen. Schatting van de soort uitkering op basis van andere informatie (banenschema, burgerlijke staat, werkloosheid, leeftijd, ziekte) is slechts in weinig gevallen bevredigend.

G. Netwerken

In schema's B11 en B12 is aan de respondenten gevraagd personen te noemen waarmee de respondent het afgelopen jaar emotionele problemen besprak (B11) dan wel praktische steun van heeft gekregen (B12). Vraag B ('In welke relatie staat u tot deze persoon?') bleek in een aantal gevallen problematisch. Dat komt doordat de vraagstelling onduidelijk is: sommige personen vatten die omgekeerd op als 'in welke relatie staat deze persoon tot u?'. Dit leidt met name tot foutieve antwoorden wat betreft de kind-ouder relatie. Bijvoorbeeld: de respondent bedoelt dat de vader een netwerklid is, maar vult in 'overige familie' in plaats van 'kind'. De antwoorden zijn in dit soort gevallen intensief gecontroleerd - mede aan de hand van vragen over de ouders en de kinderen van de respondent - en eventueel hersteld. Verder is het aantal jaren contact dat personen hebben met het netwerklid en de reistijd tot die persoon gecleaned. Om informatie te berekenen over het totale netwerk van de respondent (de grootte van het netwerk, de samenstelling ervan), is in schema B12 voor elk netwerklid een variabele toegevoegd die aangeeft of de betreffende persoon reeds eerder bij schema B11 is genoemd. Of een persoon voor de tweede keer is genoemd, is afgeleid uit een vergelijking van de initialen van de personen uit schema B12 met de initialen van personen uit schema B11 en uit verschillen uit antwoorden op de netwerkvragen. Alleen netwerkliden met zes of meer gelijke antwoorden op de vragen B11/B12 a t/m h worden aangemerkt als 'eerder genoemd'. Helaas is niet uit te sluiten dat er ook partners van respondenten als netwerklid werden genoemd.

H. Kinderen

Aan de respondenten is een aantal vragen gesteld over de kinderen die de respondent met de eerste partner of ex-partner (F04) of met de nieuwe partner (K11) heeft gekregen. De antwoorden zijn intensief gecontroleerd. Problematisch bleek vraag D over de leeftijd sinds wanneer een kind niet meer bij de respondent woont. Wanneer een kind na de scheiding niet bij de respondent bleef wonen, is deze vraag in sommige gevallen opgevat als de leeftijd waarop het kind zelfstandig ging wonen. Dit heeft tot verkeerde antwoorden geleid. Alle antwoorden zijn daarom gecontroleerd, mede aan de hand van de vragen over wie de verzorger werd na de scheiding (I01 en I02), en klaarblijkelijke fouten zijn hersteld. Er zijn overigens ook een aantal kinderen van co-ouders die na de scheiding wisselend bij beide ouders hebben gewoond. Die gevallen zijn in de vragenlijst niet goed geregistreerd. Wat betreft de cleaning van de kindschema's is ten slotte noemenswaardig dat kinderen uit een eerdere relatie dan die met de (ex-)partner soms ten onrechte in het kindschema (F04 en K11) zijn opgenomen. Deze kinderen zijn uit de schema's verwijderd. In 17 gevallen bleek dat de respondent meer dan 6 kinderen had. Voor deze extra kinderen zijn nieuwe variabelen aangemaakt die de vraagnummering volgen.

3.2 STRUCTUUR DATABESTAND

Benoeming van de variabelen

Het databestand SIN98.POR heeft xxx variabelen. In de labels van de variabelen zijn de volgende afkortingen gebruikt:

R	respondent
P	partner
EX	ex-partner
HH	huishouden
SW	samenwonen

De vragenlijst

De vragenlijst, zoals opgenomen in dit codeboek, is opgedeeld in twee algemene (witte) modulen en drie groepsspecifieke (gekleurde) modulen. De vragen in de twee algemene modulen betreffen alle respondenten. De vragen in het eerste groepsspecifieke (gele) deel hebben betrekking op groep respondent in hun eerste huwelijk (type A). Voor hen betreffen alle vragen de huidige partner, ook al is in het label van variabelen sprake van P/EX. De vragen in het tweede groepsspecifieke (groene) deel hebben betrekking op groep B. Voor hen betreffen alle variabelen met labels P/EX de ex-partner. De vragen in het derde groepsspecifieke (blauwe) deel betreffen groep C. Alle variabelen met labels P/EX betreffen de ex-partner. Vragen over de nieuwe (huidige) partner zijn gelabeld met P, met als toevoeging (groep C).

Voorbeeld:

		groep A	groep B	groep C
D01	ontmoetingsplaats R en P/EX	plaats waar resp (R) en huidige partner (P) elkaar ontmoet hebben	plaats waar resp (R) en ex-partner (EX) elkaar ontmoet hebben	plaats waar resp (R) en ex-partner (EX) elkaar ontmoet hebben
K01	ontmoetingsplaats R en P (groep C)	----	---	plaats waar resp (R) en nieuwe partner (P) elkaar ontmoet hebben

De variabelen volgen de vraagnummers. Ze hebben als beginletter de letter van het betreffende moduul en zijn doorgenummerd binnen elk moduul. Bij schema's zoals bijvoorbeeld het banenschema (B07), is de ondernummering horizontaal georiënteerd. In het banenschema worden eerst voor de eerste baan de betreffende variabelen genummerd (B07_1A, B07_1B,....t/m B07_1F) en dan voor de tweede (B07_2A, B07_2B,....t/m B07_2F), etcetera tot en met de laatste baan. Ook bij schema's waarin zowel de rij- als kolomvariabelen worden geïndiceerd met letters (schema's E16 en L07) wordt de horizontale nummering aangehouden. E16_AB betreft bijvoorbeeld de deelname aan sport/hobby's/verenigingen zonder de ex-partner.

Er is in de enquête in het blauwe deel (groep C) een fout gemaakt in de vraagnummering. Het betreft vraag D18 (ex-partner eerder gescheiden), die als vraagnummer D17 heeft meegekregen in plaats van D18. De fouten die

daardoor eventueel zijn gemaakt bij het invullen van de vragenlijst zijn hersteld.

Toegevoegde variabelen

Er zijn in het databestand een aantal variabelen toegevoegd:

- A. Hulpvariabelen voor schema's die het aantal banen, uitkeringen, relaties e.d. sommeren. Deze variabelen dragen het schanummer, zonder ondernummering. Het betreft:

b07 'aantal banen'
b10 'aantal uitkeringsperiodes'
b11 'aantal netwerkliden (emotionele steun)'
b12 'aantal netwerkliden (praktische steun)'
d13 'aantal relaties voor P/EX'
d15 'aantal kinderen uit relatie voor P/EX'
f04 'aantal kinderen R en P/EX'
g23 'aantal gezamenlijke vrienden voor scheiding'
j18 'aantal relaties na scheiding (groep C: voor P)'
k11 'aantal kinderen R en P (groep C)'

- B. Hulpvariabelen voor de stringteksten in 'anders, namelijk..' vragen. Die variabelen eindigen met _X. Het betreft

a09_x 'belangrijkste bezigheid R: overig'
a20_x 'woonsituatie R eerste levensjaar: overig'
a22_x '1e verandering woonsituatie R: overige nieuwe woonsituatie'
a25_x '2e verandering woonsituatie R: overige nieuwe woonsituatie'
a31_x 'kerklidmaatschap moeder R 14 jaar: overig'
a32_x 'kerklidmaatschap R 14 jaar: overig'
a37_x 'verandering kerk R: overige nieuwe kerk'
d01_x 'ontmoetingsplaats R en P/EX: overig'
d27_x 'kerklidmaatschap moeder P/EX: overig'
d28_x 'kerklidmaatschap P/EX bij kennismaking: overig'
d33_x 'verandering kerk P/EX: overige nieuwe kerk'
e20_x 'jaar na sw met P/EX: overig stemgedrag'
g20_fx 'instanties rond scheiding: soort andere instantie'
j20_x 'ontmoetingsplaats R en lat P (groep B): overig'
k01_x 'ontmoetingsplaats R en P (groep C): overig'

- C. Geconstrueerde hulpvariabelen die vraagnummers volgen. Deze variabelen eindigen met extensie _Y. Voorbeeld: A31_Y is een variabele die de ingevoerde overige godsdiensten een numerieke code toekent, en een uitbreiding betreft van A31. Voorbeeld: B12_1Y is een variabele die voor de eerste persoon genoemd in het schema B12 (praktische steun) aangeeft of die persoon al eerder is genoemd in schema B11 (emotionele steun). Het betreft de variabelen:

a31_y 'kerklidmaatschap moeder R 14 jaar [detail]'
a32_y 'kerklidmaatschap R: 14 jaar [detail]'
a37_y 'verandering kerk R: nieuwe kerk [detail]'
d27_y 'kerklidmaatschap moeder P/EX [detail]'
d28_y 'kerklidmaatschap moeder P/EX bij kennismaking [detail]'
d33_y 'verandering kerk P/EX: nieuwe kerk [detail]'
b12_1y 'persoon 1 (praktische steun): eerder genoemd'
b12_2y 'persoon 2 (praktische steun): eerder genoemd'
b12_3y 'persoon 3 (praktische steun): eerder genoemd'
b12_4y 'persoon 4 (praktische steun): eerder genoemd'
b12_5y 'persoon 5 (praktische steun): eerder genoemd'.

- D. Geconstrueerde variabelen voor beroepencodings. Het betreft de omcoderingen van CBS1984 beroepencodes naar Sixma&Ultee 1982 prestige (extensie PR), naar de economische dimensie van beroepen van De

Graaf&Kalmijn 1995 (extensie EC) en culturele dimensie van beroepen van De Graaf&Kalmijn 1995 (extensie CU) . De volgende variabelen hebben deze beroepencoderingen: a28, b07_11 tot en met b07_14, d23, d26, e08 en k15.

- E. Geconstrueerde variabelen die de nummering in de vragenlijst niet volgen. Deze variabelen krijgen een eigen naam. Het betreft veelgebruikte variabelen. Ze zijn in het databestand vooraan, voor het begin van moduul A geplaatst. Het betreft:

```

groep      'groepsindeling R'
regio      'steekproefgemeente: regio'
inwoners   'steekproefgemeente: classificatie aantal inwoners'
stedelijk  'steekproefgemeente: stedelijkheidsgraad'
lft        'leeftijd R bij interview'
seks       'seks R'
opl        'hoogst behaalde opleiding R (dag/vervolgonderwijs)'
relb_jr    'jaar begin relatie met P/EX'
rel_e_jr   'jaar eind relatie met P/EX'
rel2b_jr   'jaar begin relatie met NP (groep C)'
bezig      'belangrijkste bezigheid R'
beroep     'huidig/laatste baan R: functie (cbs84)'
pres       'huidig/laatste baan R: prestige (su82)'
eco        'huidig/laatste baan R: economische score (gk95)'
cul        'huidig/laatste baan R: culturele score (gk95)'
netwerk    'netwerkgrootte: # personen b11 en b12 (ex. dubbelen)'

```

Anonimisering: verwijderde variabelen

Het databestand is geanonimiseerd zodat individuen niet meer te achterhalen zijn. Verwijderd uit het databestand zijn de volgende variabelen:

```

INTNR      interviewnummer
POSTCODE   postcode
DDINT_D    datum interview: dag
A01        huidige woonplaats R
A01_1      huidige woonplaats R
A03_D      geboortedatum R: dag
A13        woonplaats R tot 14 jaar
A13_1      woonplaats R tot 14 jaar
E025       jaar na sw met P/EX: woonplaats
E02_1      5 jaar na sw met P/EX: woonplaats
J021       jaar na apart wonen: woonplaats
J02_11     jaar na apart wonen: woonplaats
D16_D      geboortedatum P/EX: dag
G07        andere reden scheiding
OPMERK     opmerking einde interview

```

Op schriftelijk verzoek aan M. Kalmijn of P.M. de Graaf kunnen onder bepaalde voorwaarden de scheidingsredenen (G07) worden vrijgegeven.

ONDERZOEK “RELATIES DOOR DE LEVENSLOOP 1998”

Interviewgegevens

In te vullen door interviewer.

Respondentnummer	.....	
Interviewnummer	.....	
Postcode	.....	
Datum interview	..... (dag)	..... (maand)
Tijdstip begin interview	..... (tijdstip)	
Tijdstip einde interview	..... (tijdstip)	
Waren derden aanwezig bij het interview?	nee	1
	ja, af en toe	2
	ja, (vrijwel) de hele tijd	3
Hoe verliep het gesprek met de respondent?	zeer makkelijk	1
	redelijk makkelijk,	2
	redelijk moeilijk	3
	zeer moeilijk	4

Faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit Utrecht
 Faculteit Sociale Wetenschappen, Katholieke Universiteit Nijmegen
 Faculteit Sociaal-Culturele Wetenschappen, Vrije Universiteit Amsterdam
 Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut, •s-Gravenhage

Inhoudsopgave

VOORAF

Aanwijzingen voor de interviewers
Introductietekst voor de respondenten

EERSTE WITTE DEEL - IEDEREEN ..... p. 1

Moduul A: Achtergrondkenmerken en het ouderlijk huis
Moduul B: Onderwijs, arbeidsmarkt en netwerken
Moduul C: Bepaling tot welke groep respondent behoort

GELE DEEL - RESPONDENTEN IN HUN EERSTE HUWELIJK ..... p. 21

Moduul D: Het begin van het huidige huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul E: Vijf jaar na het begin van het huidige huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul F: De kinderen
Moduul L: De situatie nu

GROENE DEEL - GESCHIEDENEN DIE ZONDER PARTNER LEVEN ..... p. 45

Moduul D: Het begin van het eerdere huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul E: Vijf jaar na het begin van het eerdere huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul F: Kinderen met de ex-partner
Moduul G: De scheiding
Moduul H: De alimentatie
Moduul I: De kinderen na de scheiding
Moduul J: Eén jaar na de scheiding
Moduul L: De situatie nu

BLAUWE DEEL - GESCHIEDENEN DIE ZIJN HERTROUWD OF OPNIEUW MET EEN PARTNER LEVEN ..... p. 88

Moduul D: Het begin van het eerdere huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul E: Vijf jaar na het begin van het eerdere huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul F: Kinderen met de ex-partner
Moduul G: De scheiding
Moduul H: De alimentatie
Moduul I: De kinderen na de scheiding
Moduul J: Eén jaar na de scheiding
Moduul K: Het huidige huwelijk (samenwoningrelatie)
Moduul L: De situatie nu

TWEEDE WITTE DEEL - IEDEREEN ..... p. 136

Moduul M: Meningen en gezondheid
Moduul N: Inkomen

Aanwijzingen voor de interviewers

- U dient alle vragen letterlijk voor te lezen en de cijfers voor de gekozen antwoorden met pen te omcirkelen.
- Instructies voor de interviewer zijn cursief gedrukt en moeten niet worden voorgelezen.
- In de loop van de vragenlijst zitten stukjes die de respondent zelf in moet vullen. U dient dan de vragenlijst aan de respondent te geven en daarna weer terug te nemen.
- Voor dit onderzoek zijn jaartallen en leeftijden erg belangrijk; wij verzoeken u deze duidelijk te noteren.
- Ook bij andere open vragen, zoals naar beroepen, woonplaatsen e.d., graag duidelijk schrijven.
- Als respondenten een vraag niet kunnen beantwoorden dient u niets in te vullen. Als de vraag op een respondent niet van toepassing is, dient u dit antwoord te omcirkelen (meestal de code 9).
- Probeer de respondent zonder aanwezigheid van derden te interviewen.

De opbouw van het gesprek hangt af van de groep waartoe de respondent behoort. Er kunnen drie groepen voorkomen:

Groep A: voor het eerst gehuwden,

Groep B: gescheidenen die niet met een partner leven,

Groep C: gescheidenen die zijn hertrouwd of opnieuw met een partner samenleven.

Het begin en het eind van de vragenlijst (DE TWEE WITTE DELEN) zijn voor alle groepen hetzelfde. De gekleurde delen zijn voor de drie groepen afzonderlijk.

Groep A: krijgt het GELE DEEL

Groep B: krijgt het GROENE DEEL

Groep C: krijgt het BLAUWE DEEL

Tot welke groep de respondent behoort wordt bepaald aan het eind van het eerste witte deel, namelijk via het schema op p. 20. Daar staan ook de doorverwijzingen naar de verschillende gekleurde delen. Na het afnemen van het gekleurde deel gaat u verder met het tweede witte deel. Dat is het laatste deel van de vragenlijst.

Tot slot: het gesprek bevat ook mogelijk gevoelige vragen. Indien de respondent na het gesprek aangeeft veel moeite met het gesprek te hebben gehad en behoefte heeft hier verder over te willen praten kunt u hem/haar verwijzen naar de onderzoekers (zoals vermeld in de brief).

Introductietekst voor respondenten *Interviewer: gebruik deze tekst om de respondent te informeren over het doel van het onderzoek.*

Het onderzoek "Relaties door de levensloop" is een wetenschappelijk onderzoek onder circa 2400 personen in heel Nederland. Het onderzoek wordt gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Met de gesprekken die wij voeren willen we graag de levensloop van Nederlanders en hun relaties in beeld brengen. Om die reden zal er niet alleen gevraagd worden naar uw huidige situatie, maar komt ook het verleden uitgebreid in beeld. Er worden vragen gesteld over de beginsituatie van uw eventuele huwelijk of samenwoningrelatie, en als u al relaties achter de rug heeft worden ook daar vragen over gesteld. De opbouw van het gesprek volgt uw levensloop van vroeger tot nu. We beginnen met vragen over uw ouderlijk huis en eindigen met uw huidige leefsituatie. Het interview zal tussen de 45 en 75 minuten duren, afhankelijk van uw persoonlijke situatie.

In overeenstemming met de Wet op de Persoonsregistratie (WPR) worden uw gegevens strikt vertrouwelijk behandeld. Namen en adressen van deelnemers alsmede informatie waarmee individuele personen kunnen worden geïdentificeerd worden na het onderzoek vernietigd.

De uitkomsten van het onderzoek worden gepresenteerd in wetenschappelijke vaktijdschriften en in een te verschijnen boek over echtscheiding in Nederland. Het is ook belangrijk dat de resultaten worden gepresenteerd aan beleidsmakers. We hopen dat er een beter beleid kan worden gevoerd met de kennis die dit onderzoek oplevert.

Heeft u op dit moment nog vragen? Mocht u na afloop van het gesprek nog dingen kwijt willen die voor u belangrijk zijn maar niet aan de orde zijn gekomen in onze vragen, dan staan de onderzoekers u graag te woord. Hun namen en telefoonnummers staan in de brief die u heeft ontvangen.

Als blijk van onze waardering voor uw medewerking, bieden we u na afloop van het gesprek graag een VVV-cadeaubon aan van 25 gulden.

Moduul A: Achtergrondkenmerken en het ouderlijk huis

Het vraaggesprek begint met een aantal vragen over uw woonsituatie en een aantal vragen over uw ouderlijk huis.

A01 Interviewer: Noteer de woonplaats van de respondent.

.....	(woonplaats respondent)
-------	-------------------------

A02 Interviewer: Noteer het geslacht van de respondent.

man	1
vrouw	2

A03 Wat is uw geboortedatum?

.....	(dag)	.....	(maand)	19.....	(jaar)
-------	-------	-------	---------	---------	--------

A04 Voor dit onderzoek is het van belang te weten hoe uw huishouden is samengesteld. Hoeveel personen wonen er in dit huishouden, **u zelf meegerekend**? Personen in het huishouden zijn personen die **meer dan drie nachten** per week in het huishouden overnachten.

.....	(personen)	Interviewer: Indien alleenstaand • vraag A06
-------	------------	--

A05 Kunt u voor elk van deze personen zeggen in welke relatie deze tot u staat?

persoon:	1e	2e	3e	4e	5e	6e	7e	8e	9e	10e
respondent	1									
partner van respondent		2	2	2	2	2	2	2	2	2
kind van respondent en huidige partner (incl. pleeg- en adoptiekinderen)		3	3	3	3	3	3	3	3	3
kind van respondent		4	4	4	4	4	4	4	4	4
kind van partner, niet van respondent		5	5	5	5	5	5	5	5	5
vader van respondent		6	6	6	6	6	6	6	6	6
moeder van respondent		7	7	7	7	7	7	7	7	7
schoonvader van respondent		8	8	8	8	8	8	8	8	8
schoonmoeder van respondent		9	9	9	9	9	9	9	9	9
overige familie		10	10	10	10	10	10	10	10	10
overige personen		11	11	11	11	11	11	11	11	11

A06 Zijn er andere personen die geregeld, dat wil zeggen één, twee of drie nachten per week in uw huishouden zijn?

nee	1 • vraag A09
ja	2 • vraag A07

A07 Hoeveel personen zijn dit?

..... (personen)

A08 Kunt u voor elk van deze personen zeggen in welke relatie deze persoon tot u staat?

persoon:	1e	2e	3e	4e
partner van respondent	2	2	2	2
kind van respondent en huidige partner (incl. pleeg- en adoptiekinderen)	3	3	3	3
kind van respondent	4	4	4	4
kind van partner, niet van respondent	5	5	5	5
vader van respondent	6	6	6	6
moeder van respondent	7	7	7	7
schoonvader van respondent	8	8	8	8
schoonmoeder van respondent	9	9	9	9
overige familie	10	10	10	10
overige personen	11	11	11	11

A09 Wat is momenteel uw belangrijkste dagelijkse bezigheid?

betaalde arbeid of werken voor eigen rekening	1
school, opleiding	2
huishouden, opvoeding	3
werkloos, werkzoekend	4
langdurig ziek, arbeidsongeschikt	5
vut, gepensioneerd	6
anders, namelijk:.....	7

A10 In welk land is uw biologische vader geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland vader in schema.

A11 In welk land is uw biologische moeder geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland moeder in schema.

A12 In welk land heeft u zelf tot uw veertiende jaar het langst gewoond?
Interviewer: Noteer land respondent in schema.

	A10 vader	A11 moeder	A12 respondent
Nederland	1	1	1 • <i>vraag A13</i>
Indonesië, Molukken	2	2	2 • <i>vraag A14</i>
Turkije	3	3	3 • <i>vraag A14</i>
Marokko	4	4	4 • <i>vraag A14</i>
Suriname	5	5	5 • <i>vraag A14</i>
Nederlandse Antillen, Aruba	6	6	6 • <i>vraag A14</i>
Zuid Europa (Spanje, Italië, Griekenland, Portugal, etc.)	7	7	7 • <i>vraag A14</i>
Oost Europa (Joegoslavië, Hongarije, Polen, Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Rusland, etc.)	8	8	8 • <i>vraag A14</i>
West Europa (Duitsland, Groot-Brittannië, België, Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Scandinavië, Denemarken, etc.)	9	9	9 • <i>vraag A14</i>
Ander buitenland	10	10	10 • <i>vraag A14</i>

A13 In welke plaats heeft u tot uw veertiende het langst gewoond?

..... (woonplaats jeugd)

A14 Zijn uw biologische ouders van elkaar gescheiden? Met scheiding bedoelen we zowel een scheiding van huwelijk als een scheiding van een samenwonenrelatie.

nee	1 • <i>vraag A16</i>
ja	2 • <i>vraag A15</i>

A15 Hoe oud was u toen zij uit elkaar gingen?

..... (leeftijd respondent bij scheiding ouders)
--

A16 Leeft uw biologische moeder nog?

nee	1 • vraag A17
ja	2 • vraag A18

A17 In welk jaar is zij overleden?

19..... (jaartal overlijden moeder)

A18 Leeft uw biologische vader nog?

nee	1 • vraag A19
ja	2 • vraag A20

A19 In welk jaar is hij overleden?

19..... (jaartal overlijden vader)

A20 Bij wie woonde u in uw eerste levensjaar? Was dat bij beide biologische ouders, en zo nee, bij wie woonde u dan?

bij beide biologische ouders	1
alleen bij biologische moeder	2
alleen bij biologische vader	3
bij biologische moeder en stiefvader	4
bij biologische vader en stiefmoeder	5
in tehuis, weeshuis, etc.	6
in pleeggezin	7
anders, namelijk:.....	8

A21 Is die situatie nog veranderd voordat u het ouderlijk huis verliet, bijvoorbeeld door scheiding of overlijden van uw ouders?

nee	1 • vraag A27
ja	2 • vraag A22

A22 Wat werd uw woonsituatie toen?

bij beide biologische ouders	1
alleen bij biologische moeder	2
alleen bij biologische vader	3
bij biologische moeder en stiefvader	4
bij biologische vader en stiefmoeder	5
in tehuis, weeshuis, etc.	6
in pleeggezin	7
anders, namelijk:.....	8

A23 Hoe oud was u toen u zo ging wonen?

..... (leeftijd respondent bij wijziging woonsituatie)

A24 Is de situatie nog een keer veranderd voordat u het ouderlijk huis verliet, bijvoorbeeld door scheiding of overlijden of hertrouw van uw ouders?

nee	1 • vraag A27
ja	2 • vraag A25

A25 Wat werd uw woonsituatie toen?

bij beide biologische ouders	1
alleen bij biologische moeder	2
alleen bij biologische vader	3
bij biologische moeder en stiefvader	4
bij biologische vader en stiefmoeder	5
in tehuis, weeshuis, etc.	6
in pleeggezin	7
anders, namelijk:.....	8

A26 Hoe oud was u toen u zo ging wonen?

..... (leeftijd respondent bij wijziging woonsituatie)

A27 Hoe oud was u toen u (voor het eerst) het ouderlijk huis verliet?
Interviewer: bij tehuis of weeshuis, noteer leeftijd zelfstandig wonen.

..... (leeftijd zelfstandig wonen respondent)

A28 Nu willen we u graag enkele vragen stellen over uw ouders of verzorgers. Het gaat daarbij om de situatie toen u 14 was, dus het kan ook om uw eventuele stief- of pleegouders gaan.

Welk beroep of welke functie had uw vader toen u 14 jaar oud was?
Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep. Als de (stief)vader toen geen beroep had of was overleden, vraag dan naar zijn laatste beroep.

..... (beroep vader)

A29 Wat was het hoogst behaalde opleidingsniveau van uw moeder?

alleen lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

A30 In de periode dat u opgroeide, dat wil zeggen, tot uw veertiende jaar, verrichtte uw moeder toen betaalde arbeid, en zo ja, was dat af en toe of regelmatig?

nee, vrijwel nooit gewerkt in die periode	1
ja, af en toe gewerkt in die periode	2
ja, regelmatig gewerkt in die periode	3

A31 Behoorde uw moeder toen u 14 was tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

niet behorend bij kerk	1
Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

A32 En behoorde u zelf toen u 14 was tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

niet behorend bij kerk	1 • vraag A35
Rooms-Katholiek	2 • vraag A33
Nederlands Hervormd	3 • vraag A33
Gereformeerd	4 • vraag A33
anders, namelijk.....	5 • vraag A33

A33 Behoort u nog steeds tot een kerk of geloofsgemeenschap?

Interviewer: dit kan ook een andere kerk of geloofsgemeenschap zijn.

nee	1 • vraag A34
ja	2 • vraag A35

A34 Op welke leeftijd heeft u de kerk verlaten?

..... (leeftijd kerkverlaten)

A35 Bent u in uw leven ooit veranderd van kerk of geloofsgemeenschap?

Interviewer: wanneer respondent niet tot een kerk of geloofsgemeenschap behoorde, vraag dan of hij/zij later nog bij een kerk of geloofsgemeenschap is gaan behoren.

nee	1 • vraag A38
ja	2 • vraag A36

A36 Hoe oud was u toen u veranderde van kerk of geloofsgemeenschap?

Interviewer: wanneer de respondent vaker van kerk of geloofsgemeenschap is veranderd, noteer dan de leeftijd van de laatste verandering.

..... (leeftijd verandering)

A37 Tot welke kerk of geloofsgemeenschap ging u toen behoren?

Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

A38 Hoeveel broers en zussen heeft u?

Interviewer: stiefbroers en zussen meetellen als respondent daarmee is opgegroeid.

0	(geen broers/zussen)	• vraag A40
.....	(aantal broers/zussen)	• vraag A39

A39 Heeft u broers en/of zussen die gescheiden zijn? Met scheiding bedoelen we zowel een scheiding van huwelijk als een scheiding van een samenwoningrelatie.

nee	1
ja	2

A40 Heeft u ooms en/of tantes die gescheiden zijn?

nee	1
ja	2
n.v.t. (geen ooms/tantes)	9

Moduul B: Onderwijs, arbeidsmarkt en netwerken

Vervolgens stellen we een aantal vragen over het door u gevolgde onderwijs en over de verschillende activiteiten die u in uw leven hebt uitgevoerd.

B01 Wat was uw hoogst behaalde onderwijsniveau toen u het voltijds dagonderwijs verliet?

alleen lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

B02 Heeft u daarna nog een opleiding gevolgd? We bedoelen hier niet kortdurende schriftelijke cursussen.

nee	1 • vraag B06
ja	2 • vraag B03

B03 In welk jaar bent u met deze opleiding begonnen?

Interviewer: als respondent meerdere opleidingen heeft gevolgd, vraag naar de langste.

19..... (jaar begin opleiding)

B04 Hoeveel jaren heeft die opleiding geduurd?

..... (duur opleiding in jaren)

B05 Wat was het niveau van deze opleiding, of waarmee is het niveau van deze opleiding te vergelijken?

lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

B06 Heeft u ooit betaalde arbeid verricht? Hiermee bedoelen we arbeid na het verlaten van het voltijds dagonderwijs, dus geen vakantiewerk en bijbaantjes tijdens school of studie.

Interviewer: werken voor eigen rekening en free-lance werk tellen ook als arbeid. Ook werk naast deeltijdstudie telt als werk.

nee	1 • vraag B09
ja	2 • vraag B07

B07 Nu willen we graag weten welke banen u in uw leven heeft gehad nadat u het voltijds dagonderwijs verliet. We beginnen met uw eerste baan en eindigen met uw huidige of laatste baan. Het gaat hier steeds om betaalde arbeid. Voor elke baan willen we een aantal dingen weten.

Over uw eerste baan...

- (a) Wat was uw beroep?
- (b) In welk jaar begon u in deze baan?
- (c) Werkte u op onregelmatige tijden in deze baan, zoals ploegendiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?
- (d) Hoeveel uren werkte u in deze baan per week, inclusief overuren maar exclusief reistijden? Als u binnen deze baan van werkuren bent veranderd, geef dan het laatste aantal uren.
- (e) Werkt u nog steeds in deze baan?
- (f) Zo niet, tot welk jaar heeft u in deze baan gewerkt?

Interviewer:

Antwoorden invullen op schema op volgende pagina.

Onbetaald werk of vrijwilligerswerk telt niet als een baan.

Een aaneengesloten periode van uitzendwerk telt als één baan.

Als respondent tegelijkertijd twee banen had of heeft, noteer beide banen.

Werken voor eigen rekening of free-lance werk telt ook als een baan.

B07 Banenschema						
Nr.	(a) Omschrijving functie?	(b) Jaar begin baan?	(c) Onregelmatige werktijden?	(d) Uren per week?	(e) Werkt u nog steeds in deze baan?	(f) Jaar eind baan?
1	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
2	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
3	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
4	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
5	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....

Vervolg banenschema						
Nr.	(a) Omschrijving functie	(b) Jaar begin baan?	(c) Onregelmatige werktijden?	(d) Uren per week?	(e) Werkt u nog steeds in deze baan?	(f) Jaar eind baan?
6	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
7	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
8	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
9	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....
10	.... <i>(functie)</i>	19.....	vrijwel nooit .....1 soms .....2 vaak 3	..... <i>(uren)</i>	nee ..... 1 • <i>jaar einde</i> ja ..... 2 • <i>vraag B08</i>	19.....

Interviewer: als meer dan 10 banen, noteer hieronder.

B08 Interviewer: schrijf hieronder het nummer van de huidige functie op.

..... (nummer huidige functie)

B09 Heeft u nadat u het voltijds dagonderwijs verliet perioden gekend waarin u één of andere vorm van sociale uitkering ontving, zoals bijvoorbeeld, wao, ww of bijstand?

nec	1 • vraag C01
ja	2 • vraag B10

B10 Kunt u voor (elk van) deze periode(n) aangeven:

- (a) Wat voor sociale uitkering u ontving?
- (b) In welk jaar deze periode begon?
- (c) In welk jaar deze periode eindigde?

Interviewer:

Indien nog steeds in deze periode, vul 99 in!

Indien de soort uitkering verandert, begint een nieuwe periode in het schema.

Indien twee uitkeringen tegelijk, noteer de hoogste uitkering.

Nr	(a) Soort uitkering?	(b) Jaar begin periode?	(c) Jaar eind periode?
1	wao/ziektewet/invaliditeitspensioen 1	19..... (jaar begin)	19..... (jaar eind)
	ww/wwv/wachtgeld 2		
	pensioen/vut/aow 3		
	bijstand 4		
	andere uitkering 5		
2	wao/ziektewet/invaliditeitspensioen 1	19..... (jaar begin)	19..... (jaar eind)
	ww/wwv/wachtgeld 2		
	pensioen/vut/aow 3		
	bijstand 4		
	andere uitkering 5		
3	wao/ziektewet/invaliditeitspensioen 1	19..... (jaar begin)	19..... (jaar eind)
	ww/wwv/wachtgeld 2		
	pensioen/vut/aow 3		
	bijstand 4		
	andere uitkering 5		
4	wao/ziektewet/invaliditeitspensioen 1	19..... (jaar begin)	19..... (jaar eind)
	ww/wwv/wachtgeld 2		
	pensioen/vut/aow 3		
	bijstand 4		
	andere uitkering 5		
5	wao/ziektewet/invaliditeitspensioen 1	19..... (jaar begin)	19..... (jaar eind)
	ww/wwv/wachtgeld 2		
	pensioen/vut/aow 3		
	bijstand 4		
	andere uitkering 5		

Interviewer: als meer dan 5 uitkeringsperioden, noteer hieronder.

Vervolgens willen we u enkele vragen stellen over de mensen die belangrijk zijn in uw leven.

- B11 Met wie besprak u in het afgelopen jaar uw persoonlijke problemen? Wij vragen u de voornaam en eerste letter van de achternaam van deze personen te noemen. U kunt maximaal 5 mensen opnoemen. Voor elk persoon willen we graag een aantal vragen stellen.

Interviewer:

Vragen staan in schema zelf.

Partner waarmee respondent samenwoont niet opnemen in schema.

Personen jonger dan 18 jaar niet opnemen in het schema.

Als familieleden worden genoemd, vraag (f) overslaan.

B11 Netwerkschema 1: Met wie besprak u in het afgelopen jaar uw persoonlijkste problemen?							
(a) Naam en eerste letter achternaam?	(b) In welke relatie staat u tot deze persoon?	(c) Wat is het geslacht van deze persoon?	(d) Woont deze persoon met een vaste partner, is hij/zij gescheiden, verweduwd, of nooit gehuwd?	(e) Hoe vaak heeft u contact met deze persoon?	(f) Hoeveel jaar heeft u al contact met deze persoon?	(g) Hoelang moet u reizen voor u bij deze persoon bent, op de manier zoals u meestal reist?	(h) Heeft deze persoon ook contact met uw partner zonder dat u erbij bent?
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren)	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren)	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren)	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9

Vervolg Netwerkschema 1							
(a) Naam en eerste letter achter-naam?	(b) In welke relatie staat u tot deze persoon?	(c) Wat is het geslacht van deze persoon?	(d) Woont deze persoon met een vaste partner, is hij/zij gescheiden, verweduwd, of nooit gehuwd?	(e) Hoe vaak heeft u contact met deze persoon?	(f) Hoeveel jaar heeft u al contact met deze persoon?	(g) Hoelang moet u reizen voor u bij deze persoon bent, op de manier zoals u meestal reist?	(h) Heeft deze persoon ook contact met uw partner zonder dat u erbij bent?
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familied	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familied	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9

- B12 Wie heeft u in het afgelopen jaar geholpen met praktische problemen, zoals schoonmaken, eten verzorgen, klusjes in en rond het huis, het verzorgen van planten, opvang van de kinderen en dergelijke. Het gaat hier om niet-betaalde hulp. Wij vragen u de voornaam en eerste letter van de achternaam van deze personen te noemen. U kunt maximaal 5 mensen opnoemen. Voor elk persoon willen we graag een aantal vragen stellen.

Interviewer:

Vragen staan in schema zelf.

Partner waarmee respondent samenwoont niet opnemen in schema.

Personen jonger dan 18 jaar niet opnemen in het schema.

Als familieleden worden genoemd, vraag (f) overslaan.

Als persoon al genoemd is in vorige schema, rest vragen overslaan.

B12 Netwerkschema 2: Wie heeft u in het afgelopen jaar geholpen met praktische problemen?							
(a) Naam en eerste letter achter-naam?	(b) In welke relatie staat u tot deze persoon?	(c) Wat is het geslacht van deze persoon?	(d) Woont deze persoon met een vaste partner, is hij/zij gescheiden, verweduwd, of nooit gehuwd?	(e) Hoe vaak heeft u contact met deze persoon?	(f) Hoeveel jaar heeft u al contact met deze persoon?	(g) Hoelang moet u reizen voor u bij deze persoon bent, op de manier zoals u meestal reist?	(h) Heeft deze persoon ook contact met uw partner zonder dat u erbij bent?
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familied	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familied	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familied	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9

Vervolg Netwerkschema 2							
(a) Naam en eerste letter achternaam?	(b) In welke relatie staat u tot deze persoon?	(c) Wat is het geslacht van deze persoon?	(d) Woont deze persoon met een vaste partner, is hij/zij gescheiden, verweduwd, of nooit gehuwd?	(e) Hoe vaak heeft u contact met deze persoon?	(f) Hoeveel jaar heeft u al contact met deze persoon?	(g) Hoelang moet u reizen voor u bij deze persoon bent, op de manier zoals u meestal reist?	(h) Heeft deze persoon ook contact met uw partner zonder dat u erbij bent?
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familieïd	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9
..... (naam)	kind ..... 1 overige familie ..... 2 vriend(in), kennis ..... 3 buur ..... 4 (oud)collega ..... 5 overig 6	man ..... 1 vrouw 2	samenwonend of getrouwd ..... 1 alleenstaand en gescheiden ..... 2 alleenstaand en verweduwd ..... 3 alleenstaand en nooit gehuwd 4	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 één keer per week ..... 3 twee/drie keer per maand ..... 4 één keer per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	..... (jaren) 99 familieïd	..... (minuten)	nee ..... 1 ja ..... 2 n.v.t. 9

Moduul C: Bepaling tot welke groep respondent behoort

C01 Dit interview gaat over huwelijk en echtscheiding. Sommige mensen zijn voor het eerst getrouwd, andere mensen zijn gescheiden en misschien ook weer hertrouwd. Voordat we verder gaan, willen we inventariseren wat uw situatie is.

Interviewer: stel vragen uit schema en kruis antwoorden aan in hokjes.

Wat is uw huidige situatie? Woont u gehuwd of ongehuwd samen, of woont u niet samen met een vaste partner?			
• gehuwd of ongehuwd samenwonend •		• woont niet met partner samen •	
Bent u ooit in uw leven van een huwelijk gescheiden of heeft u een ongehuwd samenwonenrelatie van drie jaar of langer afgebroken?		Bent u ooit in uw leven van een huwelijk gescheiden of heeft u een ongehuwd samenwonenrelatie van drie jaar of langer afgebroken?	
• nee •	• ja •	• nee •	• ja •
• groep A	• groep C	• groep X	• groep B

C02 *Interviewer: vul hieronder de groep van de respondent in uit bovenstaand schema (C01).*

groep A	1 • GELE DEEL
groep B	2 • GROENE DEEL
groep C	3 • BLAUWE DEEL
groep X	4 • GA NAAR LAATSTE PAGINA VAN VRAGENLIJST

Moduul D: Het begin van het huidige huwelijk (samenwoonrelatie)

In deze enquête willen we graag te weten komen hoe huwelijk en samenwoonrelaties zich ontwikkelen in de loop van de tijd. We stellen u daarom eerst een aantal vragen over het begin van uw leven samen.

D01 Hoe heeft u uw partner leren kennen?

via het werk	1
via school/opleiding	2
via de kerk	3
via een uitgaansgelegenheid	4
via vereniging, club of sociëteit	5
op vakantie	6
bij of via familie	7
bij of via vrienden	8
in de buurt	9
toevallig, op straat, in winkel, in de trein	10
contactadvertentie, relatiebemiddelingsbureau	11
anders, namelijk	12

D02 In welk jaar ging u met uw partner samenwonen?

19.... (jaar begin samenwonen)

D03 Hoe lang had u op dat moment al een relatie of verkering met elkaar?

Interviewer: als binnen 6 maanden na begin verkering gaan samenwonen, vul 0 jaar in.

..... (aantal jaren verkering)

D04 Toen u met uw partner in één huis ging wonen, was u toen met hem/haar getrouwd of ging u ongehuwd samenwonen?

ongehuwd gaan samenwonen	1 • vraag D05
was getrouwd	2 • vraag D06

D05 Bent u later met uw partner getrouwd?

nee	1 • vraag D09
ja	2 • vraag D06

D06 In welk jaar bent u met uw partner getrouwd?

19..... (jaartal huwelijk)

D07 Heeft u destijds met uw partner huwelijkse voorwaarden laten opstellen?

nee	1
ja	2

D08 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze destijds voor u een rol speelden om te trouwen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst	1	2	3
b. trouwen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. trouwen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. trouwen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door te trouwen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door te trouwen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3
h. door te trouwen kom je los van het ouderlijk huis	1	2	3

• vraag D10

D09 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze destijds voor u een rol speelden om samen te gaan wonen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst	1	2	3
b. samenwonen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. samenwonen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. samenwonen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door samen te wonen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door samen te wonen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3
h. door samen te wonen kom je los van het ouderlijk huis	1	2	3

D10 Soms staat de omgeving negatief tegenover een huwelijk of samenwoonrelatie. Kunt u van de volgende personen zeggen of zij destijds wel eens een negatieve opmerking hebben gemaakt over het feit dat u ging trouwen/samenwonen?

	niet	wel	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9

D11 En hebben de volgende personen destijds wel eens een negatieve opmerking gemaakt over uw partner?

	niet	wel	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9

D12 Heeft u nog met iemand anders samengewoond of bent u met iemand anders getrouwd geweest **voordat u met uw huidige partner ging samenwonen/trouwen?**

nee	1 • vraag D14
ja	2 • vraag D13

D13 Van de samenwoon- of huwelijksrelaties die voorafgingen aan de relatie met uw partner willen we graag de volgende dingen weten.

- (a) In welk jaar ging u met deze persoon in één huis wonen?
- (b) Bent u met deze persoon getrouwd geweest?
- (c) In welk jaar is deze relatie geëindigd?
- (d) Is deze relatie geëindigd door scheiding of door overlijden van de partner?

Nr.	(a) Jaar begin?	(b) Getrouwd?	(c) Jaar einde?	(d) Einde door scheiding of verweduwing?
1	19..... (<i>jaartal</i>)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (<i>jaartal</i>)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
2	19..... (<i>jaartal</i>)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (<i>jaartal</i>)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
3	19..... (<i>jaartal</i>)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (<i>jaartal</i>)	scheiding ..... 1 verweduwing 2

D14 Had u voordat u met uw partner ging samenwonen/trouwen kinderen uit een eerdere relatie?

nee	1 • <i>vraag D16</i>
ja	2 • <i>vraag D15</i>

D15 Van deze kinderen willen we een aantal dingen weten.

- (a) Wat is het geboortjaar van dit kind?
- (b) Wat is het geslacht van dit kind?
- (c) Heeft dit kind bij u en uw huidige partner in huis gewoond?
- (f) Hoe vaak ziet u dit kind op dit moment?

Nr.	(a) Geboortjaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Bij respondent en huidige partner gewoond?	(f) Huidige contacten met kind?
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9

D16 We willen graag ook een paar vragen stellen over uw partner. Wat is zijn/haar geboortedatum?

..... (dag)	..... (maand)	19..... (jaar)
----------------	------------------	-------------------

D17 Interviewer: noteer ook het geslacht van de partner. Wanneer dit onduidelijk is, vraag er dan naar.

man	1
vrouw	2

D18 Is uw partner eerder in zijn of haar leven gescheiden? Met scheiding bedoelen we zowel een huwelijksscheiding als een scheiding van een samenwonenrelatie.

nee	1
ja	2

D19 Heeft uw partner kinderen uit een eerdere relatie?

nee	1 • vraag D21
ja	2 • vraag D20

D20 Hebben deze kinderen bij u in huis gewoond?

nee	1
ja	2

D21 Wat is het hoogst behaalde onderwijsniveau van uw partner?

alleen lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

D22 Op het moment dat u met uw partner in één huis ging wonen, had hij/zij toen een betaalde baan?

nee	1 • vraag D26
ja	2 • vraag D23

D23 Welk beroep of functie had hij/zij op dat moment?
Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep partner)

D24 Werkte hij/zij destijds op onregelmatige tijden, zoals ploegdiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?

vrijwel nooit	1
soms	2
vaak	3

D25 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

D26 Welk beroep had zijn/haar vader?
Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van de werkzaamheden en het soort bedrijven en noteer dan het precieze beroep. Het kan hier ook om een eventuele stief- of pleegvader gaan.

.... (beroep schoonvader)

D27 Behoorde zijn/haar moeder tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?
Interviewer: het kan hier ook om een eventuele stief- of pleegmoeder gaan.

geen lid	1
Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

D28 Toen u elkaar leerde kennen, behoorde uw partner toen tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

geen lid	1 • vraag D31
Rooms-Katholiek	2 • vraag D29
Nederlands Hervormd	3 • vraag D29
Gereformeerd	4 • vraag D29

anders, namelijk.....	5 • vraag D29
-----------------------	---------------

D29 Behoort uw partner nog steeds tot een kerk of geloofsgenootschap?

nee	1 • vraag D30
ja	2 • vraag D31

D30 Hoe oud was hij/zij toen hij/zij de kerk verliet?

..... (leeftijd kerkverlaten)

D31 Is uw partner ooit veranderd van kerk of geloofsgemeenschap?

nee	1 • vraag D34
ja	2 • vraag D32
weet niet	9 • vraag D34

D32 Hoe oud was uw partner toen hij/zij veranderde van kerk of geloofsgemeenschap?

Interviewer: wanneer de partner vaker van kerk of geloofsgemeenschap is veranderd, noteer dan de leeftijd van de laatste verandering.

..... (leeftijd verandering)

D33 Tot welke kerk of geloofsgemeenschap ging hij/zij toen behoren?

Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

D34 In welk land is de biologische vader van uw partner geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland vader van partner in schema.

D35 En in welk land is zijn/haar biologische moeder geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland moeder van partner in schema.

	D34 vader	D35 moeder
Nederland	1	1
Indonesië, Molukken	2	2
Turkije	3	3
Marokko	4	4
Suriname	5	5
Nederlandse Antillen, Aruba	6	6
Zuid Europa (Spanje, Italië, Griekenland, Portugal)	7	7
Oost Europa (Joegoslavië, Hongarije, Polen, Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Rusland, etc.)	8	8
West Europa (Duitsland, Groot-Brittannië, België, Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Scandinavië, etc.)	9	9
Ander buitenland	10	10

D36 *Interviewer: alleen stellen aan vrouwen!*
Welke naam gebruikte u nadat u ging trouwen of samenwonen, de achternaam van uw man, alleen uw eigen achternaam, of beide achternamen?

alleen achternaam man	1
alleen eigen achternaam	2
beide	3

Moduul E: Vijf jaar na het begin van het huidige huwelijk (samenwoonrelatie)

E01 Vervolgens stellen we u een aantal vragen over de situatie ongeveer vijf jaar nadat u met uw partner in één huis ging wonen. Als u nog niet zo lang getrouwd bent of nog niet zo lang samenwoont, gaat het steeds om de situatie aan het begin van het samenwonen. In welk jaar was dat?

19..... (jaartal)

E02 In welke plaats woonde u op dat moment?

..... (woonplaats)

E03 In wat voor soort huis woonde u toen?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6
op kamers, inwonend	7

E04 Was dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

E05 Hoeveel kamers had deze woning, inclusief de woonkamer?
Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

..... (aantal kamers)

E06 Hoe waren de volgende huishoudelijke taken tussen u en uw partner verdeeld in die periode?

	resp. deed veel meer dan partner	resp. deed meer dan partner	beide deden ongeveer even veel	partner deed meer dan resp.	partner deed veel meer dan resp.
a. eten koken	1	2	3	4	5
b. de was doen, strijken	1	2	3	4	5
c. het huis schoonmaken	1	2	3	4	5
d. klusjes doen in en rond het huis	1	2	3	4	5
e. financiële administratie doen	1	2	3	4	5

E07 Had uw partner vijf jaar nadat u samen een huishouden ging vormen een betaalde baan?

Interviewer: als korter dan 5 jaar samen, ga naar vraag E11.

nee	1 • vraag E11
ja	2 • vraag E08

E08 Welk beroep of welke functie had hij/zij op dat moment?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep partner)

E09 Werkte uw partner destijds op onregelmatige tijden, zoals ploegdiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?

vrijwel nooit	1
soms	2
vaak	3

E10 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

E11 Welk deel van het huishoudinkomen werd toen ongeveer door uw partner ingebracht?

(vrijwel) niets door partner	1
ongeveer een kwart door partner	2
ongeveer de helft door partner	3
ongeveer drie kwart door partner	4
(vrijwel) alles door partner	5

E12 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u en uw partner daar toen wel eens mee te maken hadden?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

E13 Hoe vaak ontmoette u in die periode de volgende personen? Was dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

E14 Hoe vaak ontmoette u in die periode vrienden, mensen uit de buurt of collega's zonder uw partner? Was dat vrijwel nooit, soms, of vaak zonder uw partner?

vrijwel nooit zonder partner	1
soms zonder partner	2
vaak zonder partner	3

E15 Hoe goed kon u het destijds vinden met uw schoonouder(s)?

respondent kon het goed met hen vinden	1
respondent kon het redelijk met hen vinden	2
respondent kon het niet goed met hen vinden	3
n.v.t.	9

E16 Hoe bracht u uw vrijetijd door in die periode? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen:

(a) Of u ze zelf wel eens deed?

(b) En zo ja, hoe vaak u ze zonder uw partner deed: vrijwel nooit, soms of vaak zonder uw partner?

	(a) Deelname aan activiteit?			(b) Deelname zonder partner?			
	vrijwel nooit	soms	vaak	vrijwel nooit zonder partner	soms zonder partner	vaak zonder partner	n.v.t.
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3	1	2	3	9
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, of theater	1	2	3	1	2	3	9
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3	1	2	3	9

E17 Bent u in die periode wel eens zonder uw partner op vakantie geweest?

nooit	1
soms	2
vaak	3
n.v.t. (nooit op vakantie)	9

E18 At u in die tijd wel eens het avondeten zonder uw partner? Hoeveel avonden at u in een gemiddelde week zonder uw partner?

nooit zonder partner	1
één of twee avonden zonder partner	2
drie of meer avonden zonder partner	3

E19 Heeft u de volgende activiteiten wel eens ondernomen in de eerste vijf jaren na samenwonen?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. lezen van boeken over meditatie, zelfontplooiing, of new age	1	2	3
b. bijeenkomst bezocht over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
c. lezen van boeken over emancipatie	1	2	3
d. bijeenkomst bezocht over emancipatie	1	2	3
e. doen van vrijwilligerswerk	1	2	3
f. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

E20 Op welke politieke partij stemde u doorgaans in die tijd, toen u vijf jaar samen was?

Interviewer: als respondent niet stemde, vraag dan welke partij het meest overeenkomt met zijn/haar toenmalige voorkeur.

PvdA, SDAP	1
D66	2
VVD	3
CDA, KVP, CHU, ARP	4
GroenLinks, CPN, PSP, PPR, SP	5
GPV, RPF, SGP	6
anders, namelijk.....	7

E21 Hebben u en/of uw partner in die periode wel eens met de volgende problemen te maken gehad?

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. onenigheid met mensen uit de buurt	1	2	3	9
b. onenigheid met mensen op het werk	1	2	3	9
c. onenigheid met familie of schoonfamilie	1	2	3	9
d. onenigheid met officiële instanties	1	2	3	9

E22 Denkt u opnieuw nog eens terug aan de tijd dat u vijf jaar met elkaar getrouwd was of samenwoonde. Kunt u van de volgende zaken zeggen of u daar wel eens meningsverschillen over had met uw partner?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. godsdienst, levensbeschouwelijke zaken, politiek	1	2	3	9
b. smaak over inrichting, televisie, kleding, etc.	1	2	3	9
c. de vrijetijdsbesteding van uw partner	1	2	3	9
d. de persoonlijke gewoontes van uw partner	1	2	3	9
e. wie wat deed in het huishouden	1	2	3	9
f. het krijgen van kinderen	1	2	3	9
g. de opvoeding van de kinderen	1	2	3	9
h. dat uw partner te veel werkte	1	2	3	9
i. het uitgavenpatroon van uw partner	1	2	3	9
j. de drinkgewoontes/drugsgebruik van uw partner	1	2	3	9
k. seksualiteit	1	2	3	9
l. seksuele ontrouw van uw partner	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

Moduul F: Kinderen

De volgende vragen gaan over de eventuele kinderen die u en uw partner hebben gekregen.

F01 Hebben u en uw partner kinderen gekregen? Zo ja, hoeveel kinderen heeft u gekregen?

nee, geen kinderen	0	• vraag F02
ja, wel kinderen	..... (aantal)	• vraag F04

F02 Kunt u aangeven wat de reden is dat u en uw partner samen geen kinderen hebben gekregen?

het is er (nog) niet van gekomen, niet over nagedacht	1	• MODUUL L, GELE DEEL
ik en/of partner wil geen kinderen	2	• vraag F03
we kunnen/konden geen kinderen krijgen	3	• MODUUL L, GELE DEEL

F03 Wilt of wilde vooral u geen kinderen, vooral uw partner, of allebei geen kinderen?

vooral de respondent wil/wilde geen kinderen	1	• MODUUL L, GELE DEEL
vooral de partner wil/wilde geen kinderen	2	• MODUUL L, GELE DEEL
respondent en partner in ongeveer gelijke mate	3	• MODUUL L, GELE DEEL

F04 We willen u nu enkele vragen stellen over uw gezamenlijke kinderen. We beginnen met uw eerste kind.
Interviewer: vul kinschema in. Begin met het oudste kind, enzovoorts. Als kind is overleden, vragen over dat kind overslaan indien respondent dat wenst. Indien meer dan 6 kinderen, invullen onder het schema. Vragen (d), (e) en (f) niet stellen over thuiswonende kinderen.

- In welk jaar is dit kind geboren?
- Is dit kind een zoon of een dochter?
- Woont hij/zij nog bij u in huis?
- Vanaf welke leeftijd woont hij/zij niet meer bij u in huis?
- Hoe lang is het reizen naar hem/haar, op de manier zoals u meestal reist?
- Hoe vaak heeft u met hem/haar in het afgelopen jaar contact gehad?

F04 Kindschema: Kinderen samen met partner						
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind nog thuis?	(d) Leefijd uit huis gegaan?	(e) Reis-afstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	thuis ..... 1 • <i>kind 2</i> elders ..... 2 overleden.... 9 • <i>kind 2</i>	..... (<i>leeftijd uit huis</i>)	..... (<i>minuten</i>)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	thuis ..... 1 • <i>kind 3</i> elders ..... 2 overleden 9 • <i>kind 3</i>	..... (<i>leeftijd uit huis</i>)	..... (<i>minuten</i>)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	thuis ..... 1 • <i>kind 4</i> elders ..... 2 overleden 9 • <i>kind 4</i>	..... (<i>leeftijd uit huis</i>)	..... (<i>minuten</i>)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8

Vervolg Kindschema: Kinderen samen met partner						
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind nog thuis?	(d) Leefijd uit huis gegaan?	(e) Reisafstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?
4	19....	zoon ..... 1 dochter 2	thuis ..... 1 • kind 5 elders ..... 2 overleden 9 • kind 5	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8
5	19....	zoon ..... 1 dochter 2	thuis ..... 1 • kind 6 elders ..... 2 overleden 9 • kind 6	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8
6	19....	zoon ..... 1 dochter 2	thuis ..... 1 • kind 7 elders ..... 2 overleden 9 • kind 7	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8

Interviewer: als meer dan 6 kinderen, noteer hieronder.

F05 Toen u en uw partner uw eerste kind kregen, was dat voor u zelf op het goede moment, of had u liever eerder of later een kind willen krijgen?

liever eerder	1
ongeveer het goede moment	2
liever later/helemaal niet	3

F06 Hoe regelen/regelden u en uw partner de opvoeding en de verzorging van de kinderen? Kunt u van elk van de volgende dingen aangeven wie deze vaker deed met de kinderen, u of uw partner?

	resp. veel vaker dan partner	resp. vaker dan partner	beide ongeveer even vaak	partner vaker dan resp.	partner veel vaker dan resp.	n.v.t.
a. voorlezen, spelletjes doen, spelen	1	2	3	4	5	9
b. naar school of crèche brengen/ophalen, meegaan met sporten, verenigingen, etc.	1	2	3	4	5	9
c. praten over problemen op school of over manieren	1	2	3	4	5	9
d. uitjes ondernemen met kind, zoals naar de bioscoop, dierentuin, etc.	1	2	3	4	5	9

F07 Kunt u van de volgende dingen aangeven of dit bij uw eerste kind wel eens is voorgekomen voordat hij/zij 12 jaar oud was?

	nooit voorgekomen	wel eens voorgekomen	n.v.t.
a. ernstige gezondheidsproblemen of slaapstoornissen gehad	1	2	9
b. vaak spijbelen of gedragsproblemen op school	1	2	9
c. iets uit winkel of thuis gestolen	1	2	9
d. muren beklad, opzettelijk dingen kapot gemaakt	1	2	9
e. erg gepest door anderen	1	2	9

F08 Wat is het hoogst gevolgde opleidingsniveau van uw eerste kind?
Interviewer: als kind nog op school zit, noteer huidige niveau.

alleen lager onderwijs/basisonderwijs	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7
n.v.t., nog niet op school	8
weet niet	9

F09 Is hij/zij ooit gehuwd of ongehuwd met een vaste partner gaan wonen? Met ongehuwd samenwonen bedoelen we een samenwonenrelatie van minimaal drie jaar.

nee	1 • <i>MODUUL L, GELE DEEL</i>
ja	2 • <i>vraag F10</i>

F10 Op welke leeftijd ging hij/zij samenwonen/trouwen? We bedoelen hier de leeftijd van het eerste huwelijk of de eerste ongehuwd samenwonenrelatie van drie jaar of langer.

.....	<i>(leeftijd)</i>
-------	-------------------

F11 Is hij/zij met deze persoon getrouwd?

nee	1
ja	2

F12 Woont hij/zij op dit moment met deze partner?

nee, niet meer bij elkaar	1 • <i>vraag F13</i>
ja, nog bij elkaar	2 • <i>MODUUL L, GELE DEEL</i>

F13 Hoe is deze relatie geëindigd?

door overlijden	1
-----------------	---

door scheiding	2
----------------	---

Moduul L: De situatie nu

We hebben tot nu toe steeds vragen gesteld over het verleden, nu willen we het gaan hebben over uw situatie op dit moment. We maken dus weer een sprong in de tijd.

L01 In wat voor soort huis woont u?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6

L02 Is dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

L03 Hoeveel kamers heeft deze woning, inclusief de woonkamer?

Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

.....	(aantal kamers)
-------	-----------------

L04 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u daar in het afgelopen jaar wel eens mee te maken heeft gehad?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

L05 Hoe vaak ontmoet u tegenwoordig de volgende personen? Is dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

L06 Hoe vaak ontmoet u vrienden, mensen uit de buurt of collega's zonder uw partner? Is dat vrijwel nooit, soms, of vaak zonder uw partner?

vrijwel nooit zonder partner	1
soms zonder partner	2
vaak zonder partner	3

L07 Hoe brengt u uw vrijetijd door? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen:

(a) Of u ze zelf wel eens doet?

(b) En zo ja, hoe vaak u ze zonder uw partner doet: vrijwel nooit, soms of vaak zonder uw partner?

	(a) Deelname aan activiteit?			(b) Deelname zonder partner?			
	vrijwel nooit	soms	vaak	vrijwel nooit zonder partner	soms zonder partner	vaak zonder partner	n.v.t.
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3	1	2	3	9
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, of theater	1	2	3	1	2	3	9
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3	1	2	3	9

L08 En doet u de volgende dingen wel eens in uw vrijetijd?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. bijeenkomst bezoeken over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
b. bijeenkomst bezoeken over emancipatie	1	2	3
c. vrijwilligerswerk	1	2	3
d. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

L09 Kunt u van de volgende zaken zeggen of u daar in het afgelopen jaar wel eens meningsverschillen over had met uw partner?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF LEZEN EN INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. godsdienst, levensbeschouwelijke zaken, politiek	1	2	3	9
b. smaak over inrichting, televisie, kleding, etc.	1	2	3	9
c. de vrijetijdsbesteding van uw partner	1	2	3	9
d. de persoonlijke gewoontes van uw partner	1	2	3	9
e. wie wat doet in het huishouden	1	2	3	9
f. het krijgen van kinderen	1	2	3	9
g. de opvoeding van de kinderen	1	2	3	9
h. dat uw partner te veel werkte	1	2	3	9
i. het uitgavenpatroon van uw partner	1	2	3	9
j. de drinkgewoontes/drugsgebruik van uw partner	1	2	3	9
k. seksualiteit	1	2	3	9
l. seksuele ontrouw van uw partner	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

L10 Als u de situatie van nu vergelijkt met de situatie van vijf jaar na het begin van uw relatie, bent u er dan in de volgende opzichten op vooruitgegaan, juist op achteruitgegaan, of geen van beide?

Interviewer: als korter dan 5 jaar samen, dan situatie van nu vergelijken met situatie aan het begin van de relatie.

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF LEZEN EN INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	nu veel beter dan toen	nu wat beter dan toen	niet beter, niet slechter	nu wat slechter dan toen	nu veel slechter dan toen	n.v.t.
a. woning, buurt, comfort	1	2	3	4	5	9
b. werk, beroep	1	2	3	4	5	9
c. financiële zekerheid, inkomen	1	2	3	4	5	9
d. opleiding	1	2	3	4	5	9
e. vrijetijdsbesteding	1	2	3	4	5	9
f. zelfkennis, zelfontplooiing	1	2	3	4	5	9
g. kwaliteit van de relatie met de kinderen	1	2	3	4	5	9
h. kwaliteit van de relatie met vrienden en kennissen	1	2	3	4	5	9
i. sociale activiteiten	1	2	3	4	5	9
j. gezondheid	1	2	3	4	5	9
k. seksualiteit	1	2	3	4	5	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

L11 Zijn er voor u nog andere belangrijke veranderingen die we hiervoor niet hebben genoemd?

.....
.....
.....

L12 Als u uw relatie van dit moment vergelijkt met uw relatie vijf jaar na het begin van uw huwelijk/samenwonen, is die dan beter, even goed, of slechter dan destijds?

Interviewer: als korter dan 5 jaar samen, dan situatie van nu vergelijken met situatie aan het begin van de relatie.

relatie op dit moment beter	1
relatie op dit moment iets beter	2
relatie op dit moment niet beter, niet slechter	3
relatie op dit moment iets slechter	4
relatie op dit moment slechter	5

L13 Kunt u zeggen wat voor u het belangrijkste verschil is?

.....
.....
.....
.....
.....

• *MODUUL M, TWEDE WITTE DEEL*

Moduul D: Het begin van het eerdere huwelijk (samenwoonrelatie)

In dit onderzoek zijn we geïnteresseerd in de ontwikkeling van relaties. Daarom stellen we u een aantal vragen over uw **huwelijk of samenwoonrelatie die door scheiding** is afgebroken. Als u meerdere scheidingen heeft meegemaakt, gaat het om de **scheiding van de relatie die het langst heeft geduurd**. Om te weten te komen hoe relaties zich ontwikkelen in de loop van de tijd gaan we u eerst vragen stellen over de begintijd van deze relatie.

D01 Hoe heeft u uw ex-partner leren kennen?

via het werk	1
via school/opleiding	2
via de kerk	3
via een uitgaansgelegenheid	4
via vereniging, club of sociëteit	5
op vakantie	6
bij of via familie	7
bij of via vrienden	8
in de buurt	9
toevallig, op straat, in winkel, in de trein	10
contactadvertentie, relatiebemiddelingsbureau	11
anders, namelijk	12

D02 In welk jaar ging u met uw ex-partner samenwonen?

19.... (jaar begin samenwonen)

D03 Hoe lang had u op dat moment al een relatie of verkering met elkaar?

Interviewer: als binnen 6 maanden na verkering gaan samenwonen, vul 0 jaar in.

..... (aantal jaren verkering)

D04 Toen u met uw ex-partner in één huis ging wonen, was u toen met hem/haar getrouwd of ging u ongehuwd samenwonen?

ongehuwd gaan samenwonen	1 • vraag D05
was getrouwd	2 • vraag D06

D05 Bent u later met uw ex-partner getrouwd?

nee	1 • vraag D09
ja	2 • vraag D06

D06 In welk jaar bent u met uw ex-partner getrouwd?

19..... (jaartal huwelijk)

D07 Heeft u destijds met uw ex-partner huwelijkse voorwaarden laten opstellen?

nee	1
ja	2

D08 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze destijds voor u een rol speelden om te trouwen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst	1	2	3
b. trouwen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. trouwen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. trouwen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door te trouwen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door te trouwen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3
h. door te trouwen kom je los van het ouderlijk huis	1	2	3

• vraag D10

D09 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze destijds voor u een rol speelden om samen te gaan wonen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst	1	2	3
b. samenwonen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. samenwonen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. samenwonen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door samen te wonen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door samen te wonen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3
h. door samen te wonen kom je los van het ouderlijk huis	1	2	3

D10 Soms staat de omgeving negatief tegenover een huwelijk of samenwoonrelatie. Kunt u van de volgende personen zeggen of zij destijds wel eens een negatieve opmerking hebben gemaakt over het feit dat u ging trouwen/samenwonen?

	niet	wel	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9

D11 En hebben de volgende personen destijds wel eens een negatieve opmerking gemaakt over uw ex-partner?

	niet	wel	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9

D12 Heeft u nog met iemand anders samengewoond of bent u met iemand anders getrouwd geweest **voordat u met uw ex-partner ging samenwonen/trouwen?**

nee	1 • vraag D14
-----	---------------

ja	2 • vraag D13
----	---------------

D13 Van de samenwoon- of huwelijksrelaties die voorafgingen aan de relatie met uw ex-partner willen we graag de volgende dingen weten.

- (a) In welk jaar ging u met deze persoon in één huis wonen?
- (b) Bent u met deze persoon getrouwd geweest?
- (c) In welk jaar is deze relatie geëindigd?
- (d) Is deze relatie geëindigd door scheiding of door overlijden van de partner?

Nr.	(a) Jaar begin?	(b) Getrouwd?	(c) Jaar einde?	(d) Einde door scheiding of verweduwing?
1	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
2	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
3	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2

D14 Had u voordat u met uw ex-partner ging samenwonen/trouwen al kinderen?

nee	1 • vraag D16
ja	2 • vraag D15

D15 Van deze kinderen willen we een aantal dingen weten.

- (a) Wat is het geboortjaar van dit kind?
- (b) Wat is het geslacht van dit kind?
- (c) Heeft dit kind in huis gewoond bij u en uw ex-partner?
- (f) Hoe vaak ziet u dit kind op dit moment?

Nr.	(a) Geboortjaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Bij respondent en ex-partner gewoond?	(f) Huidige contacten met kind?
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9

D16 We willen graag ook een paar vragen stellen over uw ex-partner. Wat is zijn/haar geboortedatum?

..... (dag)	..... (maand)	19..... (jaar)
-------------	---------------	----------------

D17 Interviewer: noteer ook het geslacht van de ex-partner. Wanneer dit onduidelijk is, vraag er dan naar.

man	1
vrouw	2

D18 Was uw ex-partner eerder in zijn of haar leven gescheiden? Met scheiding bedoelen we zowel een huwelijksscheiding als een scheiding van een samenwonenrelatie.

nee	1
ja	2

D19 Had uw ex-partner kinderen uit een eerdere relatie?

nee	1 • vraag D21
ja	2 • vraag D20

D20 Hebben deze kinderen destijds bij u en uw ex-partner in huis gewoond?

nee	1
ja	2

D21 Wat is het hoogst behaalde onderwijsniveau van uw ex-partner?

alleen lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

D22 Op het moment dat u met uw ex-partner in één huis ging wonen, had hij/zij toen een betaalde baan?

nee	1 • vraag D26
ja	2 • vraag D23

D23 Welk beroep of functie had hij/zij op dat moment?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijf en noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep ex-partner)

D24 Werkte hij/zij destijds op onregelmatige tijden, zoals ploegdiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?

vrijwel nooit	1
soms	2
vaak	3

D25 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

D26 Welk beroep had zijn/haar vader?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van de werkzaamheden en het soort bedrijf en noteer dan het precieze beroep. Het kan hier ook om een eventuele stief- of pleegvader gaan.

.... (beroep voormalige schoonvader)
--

D27 Behoorde zijn/haar moeder tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

Interviewer: het kan hier ook om een eventuele stief- of pleegmoeder gaan.

geen lid	1
Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

D28 Toen u elkaar leerde kennen, behoorde uw ex-partner toen tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

geen lid	1 • vraag D31
Rooms-Katholiek	2 • vraag D29
Nederlands Hervormd	3 • vraag D29
Gereformeerd	4 • vraag D29
anders, namelijk.....	5 • vraag D29

D29 Is uw ex-partner altijd blijven behoren tot een kerk of geloofsgenootschap?

nee	1 • vraag D30
ja	2 • vraag D31
weet niet	9 • vraag D31

D30 Hoe oud was hij/zij toen hij/zij de kerk verliet?

..... (leeftijd kerkverlaten)

D31 Is uw ex-partner ooit veranderd van kerk of geloofsgemeenschap?

nee	1 • vraag D34
ja	2 • vraag D32
weet niet	9 • vraag D34

D32 Hoe oud was u toen uw ex-partner veranderde van kerk of geloofsgemeenschap?

Interviewer: wanneer de respondent vaker van kerk is veranderd, noteer dan leeftijd van de laatste verandering.

..... (leeftijd verandering)

D33 Tot welke kerk of geloofsgemeenschap ging hij/zij toen behoren?

Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

D34 In welk land is de biologische vader van uw ex-partner geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland vader van ex-partner in schema.

D35 En in welk land is zijn/haar biologische moeder geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland moeder van ex-partner in schema.

	D34 vader van ex	D35 moeder van ex
Nederland	1	1
Indonesië, Molukken	2	2
Turkije	3	3
Marokko	4	4
Suriname	5	5
Nederlandse Antillen, Aruba	6	6
Zuid Europa (Spanje, Italië, Griekenland, Portugal)	7	7
Oost Europa (Joegoslavië, Hongarije, Polen, Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Rusland, etc.)	8	8
West Europa (Duitsland, Groot-Brittannië, België, Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Scandinavië, etc.)	9	9
Ander buitenland	10	10

D36 *Interviewer: alleen stellen aan vrouwen!*
Welke naam gebruikte u nadat u ging trouwen of samenwonen, de achternaam van uw ex-partner, alleen uw eigen achternaam, of beide achternamen?

alleen achternaam ex-man	1
alleen eigen achternaam	2
beide	3

Moduul E: Vijf jaar na het begin van het eerdere huwelijk (samenwonenrelatie)

E01 We willen u nu enkele vragen stellen over de situatie ongeveer vijf jaar nadat u met uw ex-partner in één huis ging wonen. Als u toen niet zo lang getrouwd bent geweest of samen hebt gewoond, gaat het steeds om de situatie aan het begin van het samenwonen. In welk jaar was dat?

19..... (jaartal)

E02 In welke plaats woonde u toen?

..... (woonplaats)

E03 In wat voor soort huis woonde u toen?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6
op kamers, inwonend	7

E04 Was dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

E05 Hoeveel kamers had deze woning, inclusief de woonkamer?
Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

..... (aantal kamers)

E06 Hoe waren de volgende huishoudelijke taken tussen u en uw ex-partner verdeeld in die periode?

	resp. deed veel meer dan partner	resp. deed meer dan partner	beide deden ongeveer even veel	partner deed meer dan resp.	partner deed veel meer dan resp.
a. eten koken	1	2	3	4	5
b. de was doen, strijken	1	2	3	4	5
c. het huis schoonmaken	1	2	3	4	5
d. klusjes doen in en rond het huis	1	2	3	4	5
e. financiële administratie doen	1	2	3	4	5

E07 Had uw ex-partner vijf jaar nadat u samen een huishouden ging vormen een betaalde baan?

nee	1 • vraag E11
ja	2 • vraag E08

E08 Welk beroep of welke functie had hij/zij op dat moment?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep ex-partner)

E09 Werkte uw partner destijds op onregelmatige tijden, zoals ploegdiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?

vrijwel nooit	1
soms	2
vaak	3

E10 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

E11 Welk deel van het huishoudinkomen werd toen ongeveer door uw ex-partner ingebracht?

(vrijwel) niets door partner	1
ongeveer een kwart door partner	2
ongeveer de helft door partner	3
ongeveer drie kwart door partner	4
(vrijwel) alles door partner	5

E12 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u en uw ex-partner daar toen wel eens mee te maken hadden?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

E13 Hoe vaak ontmoette u in die periode de volgende personen? Was dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

E14 Hoe vaak ontmoette u vrienden, mensen uit de buurt of collega's zonder uw ex-partner? Was dat vrijwel nooit, soms, of vaak zonder uw ex-partner?

vrijwel nooit zonder partner	1
soms zonder partner	2
vaak zonder partner	3

E15 Hoe goed kon u het vinden met zijn/haar ouder(s)?

respondent kon het goed met hen vinden	1
respondent kon het redelijk met hen vinden	2
respondent kon het niet goed met hen vinden	3

E16 Hoe bracht u uw vrijetijd door in die periode? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen:

(a) Of u ze zelf wel eens deed?

(b) En zo ja, hoe vaak u ze zonder uw ex-partner deed: vrijwel nooit, soms of vaak zonder uw ex-partner?

	(a) Deelname aan activiteit?			(b) Deelname zonder ex-partner?			
	vrijwel nooit	soms	vaak	vrijwel nooit zonder partner	soms zonder partner	vaak zonder partner	n. v. t.
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3	1	2	3	9
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, of theater	1	2	3	1	2	3	9
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3	1	2	3	9

E17 Bent u in die periode wel eens zonder uw ex-partner op vakantie geweest?

nooit	1
soms	2
vaak	3
n.v.t. (nooit op vakantie)	9

E18 At u in die tijd wel eens het avondeten zonder uw ex-partner? Hoeveel avonden at u in een gemiddelde week zonder uw ex-partner?

nooit zonder partner	1
één of twee avonden zonder partner	2
drie of meer avonden zonder partner	3

E19 Heeft u de volgende activiteiten wel eens ondernomen in de eerste vijf jaren na samenwonen?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. lezen van boeken over meditatie, zelfontplooiing, of new age	1	2	3
b. bijeenkomst bezocht over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
c. lezen van boeken over emancipatie	1	2	3
d. bijeenkomst bezocht over emancipatie	1	2	3
e. doen van vrijwilligerswerk	1	2	3
f. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

E20 Op welke politieke partij stemde u doorgaans in die tijd, toen u vijf jaar samen was?

Interviewer: als respondent niet stemde, vraag dan welke partij het meest overeenkomt met zijn/haar toenmalige voorkeur.

PvdA, SDAP	1
D66	2
VVD	3
CDA, KVP, CHU, ARP	4
GroenLinks, CPN, PSP, PPR, SP	5
GPV, RPF, SGP	6
anders, namelijk.....	7

E21 Hebben u en/of uw ex-partner in die periode wel eens met de volgende problemen te maken gehad?

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. onenigheid met mensen uit de buurt	1	2	3	9
b. onenigheid met mensen op het werk	1	2	3	9
c. onenigheid met familie of schoonfamilie	1	2	3	9
d. onenigheid met officiële instanties	1	2	3	9

E22 Denkt u opnieuw nog eens terug aan de tijd dat u vijf jaar met elkaar getrouwd was of samenwoonde. Kunt u van de volgende zaken zeggen of u daar wel eens meningsverschillen over had met uw ex-partner?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. godsdienst, levensbeschouwelijke zaken, politiek	1	2	3	9
b. smaak over inrichting, televisie, kleding, etc.	1	2	3	9
c. de vrijetijdsbesteding van uw partner	1	2	3	9
d. de persoonlijke gewoontes van uw partner	1	2	3	9
e. wie wat deed in het huishouden	1	2	3	9
f. het krijgen van kinderen	1	2	3	9
g. de opvoeding van de kinderen	1	2	3	9
h. dat uw partner te veel werkte	1	2	3	9
i. het uitgavenpatroon van uw partner	1	2	3	9
j. de drinkgewoontes/drugsgebruik van uw partner	1	2	3	9
k. seksualiteit	1	2	3	9
l. seksuele ontrouw van uw partner	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

Moduul F: Kinderen met de ex-partner

F01 Heeft u met uw ex-partner kinderen gekregen? Zo ja, hoeveel kinderen heeft u samen gekregen?

nee, geen kinderen	0	• vraag F02
ja, wel kinderen	..... (aantal)	• vraag F04

F02 Kunt u aangeven wat de reden is dat u en uw ex-partner samen geen kinderen hebben gekregen?

het was er niet van gekomen, niet over nagedacht	1	• MODUUL G, GROENE DEEL
wilde(n) geen kinderen	3	• vraag F03
we konden geen kinderen krijgen	4	• MODUUL G, GROENE DEEL

F03 Wilde vooral u, vooral uw ex-partner, of u allebei geen kinderen?

vooral de respondent wilde geen kinderen	1	• MODUUL G, GROENE DEEL
vooral de ex-partner wilde geen kinderen	2	• MODUUL G, GROENE DEEL
respondent en ex-partner in ongeveer gelijke mate	3	• MODUUL G, GROENE DEEL

F04 We willen u nu enkele vragen stellen over de kinderen die u samen met uw ex-partner heeft gekregen. We beginnen met uw eerste kind.

Interviewer: vul kindschema in. Begin met het oudste kind, enzovoorts. Als kind is overleden, vragen over dat kind overslaan indien respondent dat wenst. Indien meer dan 6 kinderen, invullen onder schema. Vragen (d), (e) en (f) niet stellen over thuiswonende kinderen.

- (a) In welk jaar is dit kind geboren?
- (b) Is dit kind een zoon of een dochter?
- (c) Woont hij/zij nog bij u in huis?
- (d) Vanaf welke leeftijd woont hij/zij niet meer bij u?
- (e) Hoe lang is het reizen naar hem/haar, op de manier zoals u meestal reist?
- (f) Hoe vaak heeft u met hem/haar in het afgelopen jaar contact gehad?

F04		Kindschema: Kinderen met de Ex-Partner				Interviewer: nu invullen.		Interviewer: later invullen.	
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind bij respondent?	(d) Leefijd bij resp. weggegaan?	(e) Reisafstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?	101 Interviewer: later invullen	102 Interviewer: later invullen.	
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 2 elders ..... 2 overleden... 9 • kind 2	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	Bij wie wonen na scheiding?	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 3 elders ..... 2 overleden 9 • kind 3	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap . . . 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8	
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 4 elders ..... 2 overleden 9 • kind 4	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap . . . 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8	

Vervolg Kindschema: Kinderen met de ex-partner								
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind bij respondent?	(d) Leeftijd bij resp. weggegaan?	(e) Reisafstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?	Verzorgers na scheiding?	Bij wie wonen na scheiding?
4	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. .... 1 • kind 5 elders ..... 2 overleden 9 • kind 5	..... (leeftijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen .. 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig .... 7 anders 8
5	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. .... 1 • kind 6 elders ..... 2 overleden 9 • kind 6	..... (leeftijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen .. 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig .... 7 anders 8
6	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. .... 1 • kind 7 elders ..... 2 overleden 9 • kind 7	..... (leeftijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen .. 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig .... 7 anders 8

Interviewer: als meer dan 6 kinderen, noteer hieronder.

F05 Toen u en uw ex-partner uw eerste kind kregen, was dat voor u zelf op het goede moment, of had u liever eerder of later een kind willen krijgen?

liever eerder	1
ongeveer het goede moment	2
liever later/helemaal niet	3

F06 Hoe regelden u en uw ex-partner de opvoeding en de verzorging van de kinderen? Kunt u van elk van de volgende dingen aangeven wie deze vaker deed met de kinderen, u of uw ex-partner?

	resp. veel vaker dan partner	resp. vaker dan partner	beide ongeveer even vaak	partner vaker dan resp.	partner veel vaker dan resp.	n.v.t.
a. voorlezen, spelletjes doen, spelen	1	2	3	4	5	9
b. naar school of crèche brengen/ophalen, meegaan met sporten, verenigingen, etc.	1	2	3	4	5	9
c. praten over problemen op school of over manieren	1	2	3	4	5	9
d. uitjes ondernemen met kind, zoals naar de bioscoop, dierentuin, etc.	1	2	3	4	5	9

F07 Kunt u van de volgende dingen aangeven of dit bij uw eerste kind wel eens is voorgekomen voordat hij/zij 12 jaar oud was?

	nooit voorgekomen	wel eens voorgekomen	n.v.t.
a. ernstige gezondheidsproblemen of slaapstoornissen gehad	1	2	9
b. vaak spijbelen of gedragsproblemen op school	1	2	9
c. iets uit winkel of thuis gestolen	1	2	9
d. muren beklad, opzettelijk dingen kapot gemaakt	1	2	9
e. erg gepest door anderen	1	2	9

F08 Wat is het hoogst gevolgde opleidingsniveau van uw eerste kind?
Interviewer: als kind nog op school zit, noteer huidige niveau.

alleen lager onderwijs/basisonderwijs	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7
n.v.t., nog niet op school	8
weet niet	9

F09 Is hij/zij ooit gehuwd of ongehuwd met een vaste partner gaan wonen? Met ongehuwd samenwonen bedoelen we een samenwonenrelatie van minimaal drie jaar.

nee	1 • <i>MODUUL L, GELE DEEL</i>
ja	2 • <i>vraag F10</i>

F10 Op welke leeftijd ging hij/zij samenwonen/trouwen? We bedoelen hier de leeftijd van het eerste huwelijk of de eerste ongehuwd samenwonenrelatie van drie jaar of langer.

.....	<i>(leeftijd)</i>
-------	-------------------

F11 Is hij/zij met deze persoon getrouwd?

nee	1
ja	2

F12 Woont hij/zij op dit moment met deze partner?

nee, niet meer bij elkaar	1 • <i>vraag F13</i>
ja, nog bij elkaar	2 • <i>MODUUL L, GELE DEEL</i>

F13 Hoe is deze relatie geëindigd?

door overlijden	1
-----------------	---

door scheiding	2
----------------	---

Moduul G: De scheiding

Nu willen we u enkele vragen stellen over de periode waarin u en uw ex-partner uit elkaar zijn gegaan.

G01 In welk jaar viel de definitieve beslissing om uit elkaar te gaan?

..... (jaar)

G02 Bij een scheiding is het soms dat één van de twee de eerste stap zet. Wie nam in uw geval als eerste de beslissing om uit elkaar te gaan?

respondent	1
ex-partner	2
respondent en ex-partner min of meer tegelijk	3

G03 Kwam de beslissing om uit elkaar te gaan voor u onverwacht of had u het aan zien komen?

kwam zeer onverwacht	1
kwam eigenlijk onverwacht	2
kwam eigenlijk niet onverwacht	3
kwam helemaal niet onverwacht	4

G04 Hoe stond u op dat moment tegenover de beslissing om uit elkaar te gaan? Was u daar negatief of positief over?

zeer negatief	1
negatief	2
niet negatief, niet positief	3
positief	4
zeer positief	5

G05 En hoe stond uw ex-partner op dat moment tegenover de beslissing om uit elkaar te gaan? Was hij/zij daar negatief of positief over?

zeer negatief	1
negatief	2
niet negatief, niet positief	3
positief	4
zeer positief	5

G06 Kunt u van onderstaande zaken aangeven of ze voor u een rol hebben gespeeld bij de beslissing uit elkaar te gaan?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol	n.v.t.
a. uit elkaar groeien	1	2	3	9
b. tekort aan aandacht, begrip en liefde	1	2	3	9
c. meningsverschillen over het krijgen van kinderen	1	2	3	9
d. de opvoeding van uw kinderen	1	2	3	9
e. problemen met vrienden/kennissen van uw ex-partner	1	2	3	9
f. problemen met uw schoonfamilie	1	2	3	9
g. dat uw ex-partner te veel werkte	1	2	3	9
h. wie wat deed in het huishouden	1	2	3	9
i. de vrijetijdsbesteding van uw ex-partner	1	2	3	9
j. de persoonlijke gewoontes van uw ex-partner	1	2	3	9
k. uitgavenpatroon van uw ex-partner	1	2	3	9
l. lichamelijk geweld	1	2	3	9
m. de drinkgewoonten/drugsgebruik van uw ex-partner	1	2	3	9
n. verschillen op het gebied van smaak en voorkeuren	1	2	3	9
o. verschillen op het gebied van religie	1	2	3	9
p. konden niet goed praten	1	2	3	9
q. persoonlijke problemen van uw ex-partner	1	2	3	9
r. seksuele problemen	1	2	3	9
s. seksuele ontrouw van u	1	2	3	9
t. seksuele ontrouw van uw ex-partner	1	2	3	9
u. u kreeg een andere relatie	1	2	3	9
v. ex-partner kreeg een andere relatie	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

G07 Zijn er voor u nog andere belangrijke redenen geweest om uit elkaar te gaan die hierboven niet zijn genoemd? Welke zijn dat?

.....
.....
.....
.....

G08 Soms heeft de omgeving ook een oordeel over de scheiding. Kunt u van de volgende personen zeggen of zij wel eens afkeurende opmerkingen maakten over uw scheiding of op een andere manier lieten merken dat zij uw scheiding afkeurden?

	nooit	wel eens	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9
e. (huis)arts, therapeut	1	2	9

G09 Soms geeft de omgeving één van de twee partners meer schuld bij een scheiding dan de ander. Kunt u zeggen hoe dat in uw geval was?

ex-partner kreeg meer de schuld	1
respondent kreeg meer de schuld	2
kregen allebei even veel schuld	3
geen van beiden kreeg schuld	4

G10 Kunt u van onderstaande uitspraken aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?

	zeer eens	eens	niet eens, niet oneens	oneens	zeer oneens
a. Met de scheiding is mijn wereld ingestort	1	2	3	4	5
b. De beslissing om indertijd te scheiden was een juiste beslissing	1	2	3	4	5
c. De scheiding is het beste dat me ooit is overkomen	1	2	3	4	5
d. De scheiding was voor mijn ex-partner moeilijker dan voor mij	1	2	3	4	5
e. Ik heb de scheiding goed verwerkt	1	2	3	4	5

G11 Wanneer zijn u en uw ex-partner apart gaan wonen? Hoeveel maanden was dat na de beslissing om uit elkaar te gaan?

Interviewer: indien apart gaan wonen voor de beslissing om uit elkaar te gaan, 0 maanden noteren.

..... (aantal maanden)

G12 Wie ging er toen het huis uit, u of uw ex-partner, of allebei?

respondent	1
ex-partner	2
beiden	3

G13 Bent u officieel gescheiden van uw ex-partner?

nee	1 • vraag G18
ja	2 • vraag G14

G14 In welk jaar bent u officieel gescheiden?

19..... (jaar scheiding)

Nu willen we u enkele vragen stellen die betrekking hebben op de formele afhandeling van uw scheiding. We bedoelen hiermee de wijze waarop uw scheiding juridisch is vastgelegd, de afspraken die u beiden, eventueel in overleg met de advocaat gemaakt heeft en de contacten die u met de rechtbank of andere instanties gehad heeft.

G15 Wie van u beiden zette de eerste stap in de scheidingsprocedure? We bedoelen daarmee de stap naar de advocaat.

respondent	1
ex-partner	2
beiden, gezamenlijk initiatief	3

G16 Hoe is de echtscheidingsprocedure bij de rechtbank in gang gezet? Is de scheiding op gemeenschappelijk verzoek of niet op gemeenschappelijk verzoek gestart?

Interviewer: bij scheidingen die niet op gemeenschappelijk verzoek werden gestart sprak men vroeger van een dagvaardingsprocedure ('de een dagvaardt de ander'), tegenwoordig spreekt men van een scheiding 'op eenzijdig verzoek'.

op gemeenschappelijk verzoek	1
niet op gemeenschappelijk verzoek	2

- G17 Heeft u onderling afspraken gemaakt over de gevolgen van de scheiding en die vastgelegd in een scheidingsovereenkomst of scheidingsconvenant, of heeft de rechter nog knopen moeten doorhakken?

we hadden een scheidingsconvenant en de rechter heeft verder geen knopen hoeven doorhakken	1
we hadden geen scheidingsconvenant maar bij de rechtbank is door mij en/of door mijn partner geen verweer gevoerd	2
de rechter heeft bij een aantal punten waar we niet uitkwamen knopen moeten doorhakken	3

- G18 Wilt u voor de volgende onderwerpen aangeven in hoeverre daarover spanningen of conflicten tussen u en uw ex-partner zijn geweest bij de formele afwikkeling van de scheiding?

	nooit	een enkele keer	meerdere keren	zeer vaak	n.v.t.
a. huisvesting van u of van uw ex-partner	1	2	3	4	9
b. verdeling inboedel	1	2	3	4	9
c. pensioenvoorziening	1	2	3	4	9
d. schulden/spaargeld	1	2	3	4	9
e. alimentatie voor u of uw ex-partner	1	2	3	4	9
f. alimentatie kinderen	1	2	3	4	9
g. verblijf en contact kinderen	1	2	3	4	9
h. opvoeding en verantwoordelijkheid kinderen	1	2	3	4	9

- G19 Ik noem dezelfde onderwerpen nogmaals. Kunt u nu, terugkijkend op het verloop van de contacten met de advocaat, aangeven hoe vaak deze punten onderwerp van gesprek of onderhandeling waren bij de advocaat?
Interviewer: indien geen contact gehad met advocaat, n.v.t. invullen.

	nooit	een enkele keer	meerdere keren	zeer vaak	n.v.t.
a. huisvesting van u of van uw ex-partner	1	2	3	4	9
b. verdeling inboedel	1	2	3	4	9
c. pensioenvoorziening	1	2	3	4	9
d. schulden/spaargeld	1	2	3	4	9
e. alimentatie voor u of uw ex-partner	1	2	3	4	9
f. alimentatie kinderen	1	2	3	4	9
g. verblijf en contact kinderen	1	2	3	4	9
h. opvoeding en verantwoordelijkheid kinderen	1	2	3	4	9

G20 Mensen hebben in verband met hun scheiding vaak met meerdere instanties of personen te maken. Kunt u van de volgende instanties aangeven hoe vaak u daarmee te maken heeft gehad, bij het regelen van uw scheiding en in het eerste jaar daarna?

	nooit	een enkele keer	meerdere keren	zeer vaak
a. maatschappelijk werk/sociale dienst	1	2	3	4
b. raad voor kindbescherming	1	2	3	4
c. RIAG/geestelijke zorg/kerk	1	2	3	4
d. huisarts	1	2	3	4
e. notaris	1	2	3	4
f. andere instantie, nl.	1	2	3	4

G21 Als u terug kijkt op de afwikkeling van uw scheiding, heeft u dan het gevoel dat de volgende zaken eerlijk zijn afgewikkeld, of dat de afwikkeling in uw voordeel of nadeel was?

	eerlijk	in uw voordeel	in uw nadeel	n.v.t.
a. huisvesting van u of van uw ex-partner	1	2	3	9
b. verdeling inboedel	1	2	3	9
c. pensioenvoorziening	1	2	3	9
d. schulden/spaargeld	1	2	3	9
e. alimentatie voor u of uw ex-partner	1	2	3	9
f. alimentatie kinderen	1	2	3	9
g. verblijf en contact kinderen	1	2	3	9
h. opvoeding en verantwoordelijkheid kinderen	1	2	3	9

G22 *Interviewer: alleen stellen aan vrouwen!*

Welke naam bent u na de scheiding gaan gebruiken, de achternaam van uw ex-partner, alleen uw eigen achternaam, of beide achternamen?

alleen achternaam ex-man	1
alleen eigen achternaam	2
beide	3

G23 Nu willen we u vragen stellen over de beste twee vrienden of vriendinnen die u en uw ex-partner gezamenlijk hadden voordat u uit elkaar ging. Het gaat dus om mensen die u en uw ex-partner allebei als een goede vriend of vriendin beschouwden.

Interviewer: *als geen gezamenlijke vrienden • vraag G24. Vragen staan in schema zelf.*

	Gezamenlijke vriend(in) 1	Gezamenlijke vriend(in) 2
(a) Wat is de voornaam en eerste letter van de achternaam van deze gezamenlijk vriend of vriendin?	..... (voornaam en eerste letter achternaam)	..... (voornaam en eerste letter achternaam)
(b) Wat is het geslacht van deze persoon?	man ..... 1 vrouw 2	man ..... 1 vrouw 2
(c) Kende u deze persoon al voordat u uw ex-partner leerde kennen?	nee ..... 1 ja 2	nee ..... 1 ja 2
(d) Kende uw ex-partner deze persoon al voordat u uw ex-partner leerde kennen?	nee ..... 1 ja 2	nee ..... 1 ja 2
(e) Woonde deze persoon gehuwd of ongehuwd samen toen u met uw ex-partner getrouwd was, of woonde hij/zij alleen?	woonde samen ..... 1 alleenstaand 2	woonde samen ..... 1 alleenstaand 2
(f) Hoe vaak heeft u tegenwoordig contact met deze persoon?	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit 5	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit 5
(g) Weet u ook hoe vaak uw ex-partner tegenwoordig contact heeft met deze persoon?	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit . . . . . 5 weet niet 6	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit . . . . . 5 weet niet 6

G24 Wanneer heeft u voor het laatst contact gehad met uw ex-partner?

ongeveer een week geleden	1 • vraag G25
ongeveer een maand geleden	2 • vraag G25
ongeveer zes maanden geleden	3 • vraag G25
ongeveer een jaar geleden	4 • vraag G25
meer dan een jaar geleden	5 • vraag G26
na de scheiding nooit meer gezien of gesproken	9 • vraag H01

G25 Heeft u in het afgelopen jaar wel eens de volgende dingen ondernomen met uw ex-partner?

	niet	wel	n.v.t.
a. gesproken in verband met kinderen	1	2	9
b. gezien op een feestje	1	2	9
c. gesproken over de telefoon	1	2	9
d. brief of kaartje gestuurd	1	2	9
e. op bezoek geweest/gekregen	1	2	9
f. uit geweest	1	2	9

G26 De laatste paar keer dat u contact had met uw ex-partner, hoe goed kon u toen met hem/haar opschieten?

heel goed	1
goed	2
niet goed, niet slecht	3
slecht	4
heel slecht	5

G27 Heeft uw ex-partner wel eens de volgende dingen gedaan in de periode sinds u apart van elkaar bent gaan wonen? En is dat dan in het afgelopen jaar gebeurd of langer geleden?

	nooit gebeurd	in afgelopen jaar gebeurd	langer geleden gebeurd	n.v.t.
a. sterke verwijten gemaakt	1	2	3	9
b. nare dingen over mij gezegd tegen anderen	1	2	3	9
c. ongewenst opgebeld	1	2	3	9
d. ongewenst langsgekomen	1	2	3	9
e. kinderen tegen mij opgezet	1	2	3	9
f. uw nieuwe partner zwartgemaakt tegenover uw kinderen	1	2	3	9
g. valse beschuldigingen gedaan over mij	1	2	3	9
h. bedreigd het bezoek van de kinderen te belemmeren	1	2	3	9
i. het verleden zwartgemaakt	1	2	3	9
j. vaak afspraken niet nagekomen	1	2	3	9
k. bedreigd alimentatie niet te betalen	1	2	3	9
l. gescholden, flinke ruzie gemaakt	1	2	3	9
m. bedreigd geweld tegen u te gebruiken	1	2	3	9
n. bedreigd zichzelf geweld aan te doen	1	2	3	9
o. geweld gebruikt	1	2	3	9

Moduul H: De alimentatie

H01 Heeft u in verband met de scheiding alimentatie ontvangen, betaald, of is er geen sprake geweest van alimentatie?

alimentatie ontvangen	1 • <i>vraag H02</i>
alimentatie betaald	2 • <i>vraag H11</i>
geen alimentatie	3 • <i>vraag I01</i>

H02 Heeft u alimentatie voor uzelf ontvangen, hiermee bedoelen niet alimentatie voor de kinderen?

nee	1 • <i>vraag H06</i>
ja	2 • <i>vraag H03</i>

H03 Ontvangt u de alimentatie voor u zelf nog steeds?

nee	1
ja	2

H04 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie ontvangen?

..... (aantal jaren, afronden)

H05 Hoeveel alimentatie ontving u gemiddeld per maand voor uzelf in het eerste jaar dat u alimentatie kreeg?

..... (guldens per maand, afronden)

H06 Heeft u alimentatie voor uw kinderen ontvangen?

nee	1 • <i>vraag H10</i>
ja	2 • <i>vraag H07</i>
geen kinderen	3 • <i>vraag H10</i>

H07 Ontvangt u de alimentatie voor uw kinderen nog steeds?

nee	1
ja	2

H08 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie ontvangen?

..... (aantal jaren, afronden)

H09 Hoeveel ontving u gemiddeld per maand in het eerste jaar dat u alimentatie kreeg, voor alle kinderen samen?

..... (guldens per maand, afronden)

H10 Kwam het voor dat uw ex-partner te weinig of te laat betaalde?

nee, vrijwel nooit	1	• vraag H19
ja, soms	2	• vraag H19
ja, vaak	3	• vraag H19

H11 Heeft u alimentatie voor uw ex-partner betaald? Hiermee bedoelen we niet alimentatie voor uw kinderen.

nee	1	• vraag H15
ja	2	• vraag H12

H12 Betaalt u de alimentatie voor uw ex-partner nog steeds?

nee	1
ja	2

H13 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie betaald?

..... (aantal jaren, afronden)

H14 Hoeveel betaalde u gemiddeld per maand voor uw ex-partner in het eerste jaar dat u alimentatie betaalde?

..... (guldens per maand, afronden)

H15 Heeft u alimentatie voor uw kinderen betaald?

nee	1	• vraag H19
ja	2	• vraag H16
geen kinderen	3	• vraag H19

H16 Betaalt u de alimentatie voor uw kinderen nog steeds?

nee	1
ja	2

H17 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie betaald?

..... (aantal jaren, afronden)

H18 Hoeveel betaalde u gemiddeld per maand, in het eerste jaar dat u alimentatie betaalde, voor alle kinderen samen?

..... (guldens per maand, afronden)

H19 Wat vond u in het algemeen van de hoogte van het bedrag van de totale alimentatie?

bedrag was veel te laag	1
bedrag was te laag	2
bedrag was goed	3
bedrag was te hoog	4
bedrag was veel te hoog	5

H20 Zijn er wel eens spanningen tussen u en uw ex-partner geweest over de hoogte van de alimentatie of over de tijdstippen waarop betaald werd?

nee, vrijwel nooit	1
ja, soms	2
ja, vaak	3

H21 Heeft de sociale dienst wel eens een eventuele bijstandsuitkering van uw ex-partner op u verhaald?

nee	1 • <i>Moduul I, vraag 01</i>
ja	2 • <i>vraag H22</i>

H22 Heeft u toen ook betaald?

nee	1
ja	2

Moduul I: De kinderen na de scheiding

Interviewer: als respondent met ex-partner geen kinderen had • MODUUL J, GROENE DEEL

I01 *Interviewer: Neem het kindschema 'Kinderen met de Ex-Partner' op p. 61 er weer bij. Vul voor de kinderen die genoemd worden in dat schema de antwoorden op de volgende vragen in.*

Wie werd na de scheiding de verzorger van dit kind?

Interviewer: invullen in kindschema op p. 61.

I02 Bij wie ging dit kind na de scheiding wonen?

Interviewer: invullen in kindschema op p. 61. Antwoord ook invullen als kind al zelfstandig woonde op het moment van de scheiding.

I03 Hoe was het bezoek van de kinderen aan de niet verzorgende ouder geregeld?

door rechter bepaalde bezoekregeling	1 • vraag I04
zelf overeengekomen regeling	2 • vraag I04
geen regeling	3 • vraag I05
n.v.t.	9 • vraag I05

I04 Werd er in die regeling een aantal weekenden of doordeweekse dagen voor het bezoek bepaald of overeengekomen, of was de invulling vrij?

weekenden en/of doordeweekse dagdelen werden bepaald/overeengekomen	1
werd vrijgelaten	2

I05 *Interviewer: neem uit het kindschema 'Kinderen met de Ex-Partner' over wie de verzorgende ouder voor de kinderen was en noteer hieronder. Als de regeling tussen kinderen verschilt, beschouw dan de persoon die het jongste kind verzorgt als de verzorgende ouder. Als beide ouders de verzorgende ouders zijn, beschouw de respondent dan als de verzorgende ouder. Als alle kinderen al meerderjarig waren, vul dan n.v.t. in.*

respondent was de verzorgende ouder	1 • vraag I06
respondent was niet de verzorgende ouder	2 • vraag I08
n.v.t., alle kinderen waren al meerderjarig	3 • MODUUL J

I06 Hoe vaak zag uw ex-partner de bij u wonende kinderen gemiddeld per maand in het eerste jaar na de scheiding? Hoeveel dagdelen was dat doorgaans per maand?

..... (aantal dagdelen per vier weken/maand)
--

I07 En hoe vaak bleven uw kinderen bij uw ex-partner slapen?

..... (aantal overnachtingen per vier weken/maand) • vraag I10.

I08 Hoe vaak zag u de kinderen gemiddeld per maand in het eerste jaar na de scheiding? Hoeveel dagdelen was dat doorgaans per maand?

..... (aantal dagdelen per vier weken/maand)

I09 En hoe vaak bleven de kinderen bij u slapen?

..... (aantal overnachtingen per vier weken/maand)

I10 Vond u dat het aantal bezoeken goed was, of dat het contact te weinig of juist te veel was?

contact was veel te weinig	1
contact was te weinig	2
contact was goed	3
contact was te veel	4
contact was veel te veel	5

I11 Was het aantal bezoeken over het algemeen conform de afspraak, of was het minder of meer dan afgesproken?

conform de afspraak	1
minder dan de afspraak	2
meer dan de afspraak	3
n.v.t. (geen duidelijke afspraken)	9

I12 Zijn er wel eens spanningen tussen u en uw ex-partner geweest over het bezoek?

nee, vrijwel nooit	1
ja, soms	2
ja, vaak	3

Moduul J: Eén jaar na de scheiding

J01 We willen nu enkele vragen stellen over de situatie een vol jaar nadat u en uw partner apart van elkaar gingen wonen. Als u nog niet zo lang uit elkaar bent, gaat het steeds om de situatie nu. In welk jaar was dat?

19.....	(jaartal)
---------	-----------

J02 In welke plaats woonde u toen?

.....	(woonplaats)
-------	--------------

J03 Woonde u op dat moment in bij ouders, familieleden, vrienden of kennissen?

nee, niet inwonend	1 • vraag J04
ja, inwonend bij ouders	2 • vraag J07
ja, inwonend bij andere familie	3 • vraag J07
ja, inwonend bij vrienden/kennissen	4 • vraag J07

J04 In wat voor soort huis woonde u toen?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6

J05 Was dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

J06 Hoeveel kamers had deze woning, inclusief de woonkamer?
Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

.....	(aantal kamers)
-------	-----------------

J07 Hoe ver woonden u en uw ex-partner op dat moment bij elkaar vandaan? Kunt u dit uitdrukken in minuten reizen?
Interviewer: als ex-partner in buitenland woont, vul 999 in.

..... (minuten)

J08 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u daar toen wel eens mee te maken had?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

J09 Hoe vaak ontmoette u in die tijd de volgende personen? Was dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw voormalige schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

J10 Hoe bracht u uw vrijetijd door een vol jaar na de scheiding? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen of u ze wel eens deed?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, theater	1	2	3
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3
d. bijeenkomst bezocht over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
e. bijeenkomst bezocht over emancipatie	1	2	3
f. vrijwilligerswerk	1	2	3
g. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

J11 Kunt u van de volgende huishoudelijke taken aangeven of u die zelf deed of dat iemand anders u er wel eens mee hielp, bijvoorbeeld een huishoudelijke hulp, familielid of kennis?

	resp. deed het zelf	resp. kreeg soms hulp	resp. kreeg vaak hulp	n.v.t.
a. eten koken	1	2	3	9
b. de was doen, strijken	1	2	3	9
c. het huis schoonmaken	1	2	3	9
d. klusjes doen in en rond het huis	1	2	3	9
e. de financiële administratie doen	1	2	3	9

J12 Bent u sinds de scheiding wel eens naar een bijeenkomst voor alleenstaanden gegaan?

nee	1 • vraag J14
ja	2 • vraag J13

J13 Wanneer deed u dat voor het eerst? Hoeveel jaar na de scheiding?

..... (jaren)

J14 Heeft u sinds de scheiding wel eens een contactadvertentie geplaatst, op een contactadvertentie gereageerd, of een relatiebemiddelingsbureau benaderd?

nee	1 • vraag J16
ja	2 • vraag J15

J15 En wanneer deed u dat voor het eerst? Hoeveel jaar na de scheiding?

..... (jaren)

J16 Waren er in de eerste jaren na de scheiding in uw omgeving veel alleenstaanden, of waren er juist weinig alleenstaanden?

zeer weinig alleenstaanden	1
weinig alleenstaanden	2
niet veel, niet weinig alleenstaanden	3
veel alleenstaanden	4
zeer veel alleenstaanden	5

J17 Heeft u na de scheiding nog met iemand samengewoond of bent u met iemand getrouwd geweest?

nee	1 • vraag J19
ja	2 • vraag J18

J18 Van de samenwoon- of huwelijksrelaties **na uw scheiding** willen we graag de volgende dingen weten.

- (a) In welk jaar ging u met deze persoon in één huis wonen?
- (b) Bent u met deze persoon getrouwd geweest?
- (c) In welk jaar is deze relatie geëindigd?
- (d) Is deze relatie geëindigd door scheiding of door overlijden van de partner?

Nr.	(a) Jaar begin?	(b) Getrouwd?	(c) Jaar einde?	(d) Einde door scheiding of verweduwing?
1	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
2	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
3	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2

J19 Heeft u op dit moment een relatie, dat wil zeggen een relatie die langer dan een jaar heeft geduurd maar waarmee u niet samenwoont?

nee	1 • <i>MODUUL L, GROENE DEEL</i>
ja	2 • <i>vraag J20</i>

J20 Hoe heeft u deze partner leren kennen?

via het werk	1
via school/opleiding	2
via de kerk	3
via een uitgaansgelegenheid	4
via vereniging, club of sociëteit	5
op vakantie	6
bij of via familie	7
bij of via vrienden	8
in de buurt	9
toevallig, op straat, in winkel, in de trein	10
contactadvertentie, relatiebemiddelingsbureau	11
anders, namelijk	12

J21 Bent u van plan in de toekomst met elkaar te gaan samenwonen?

zeker niet	1
misschien	2
waarschijnlijk	3
zeker	4
weet niet	5

Moduul L: De situatie nu

We hebben tot nu toe steeds vragen gesteld over het verleden, nu willen we het gaan hebben over uw situatie op dit moment. We maken dus een sprong in de tijd.

L01 In wat voor soort huis woont u?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6

L02 Is dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

L03 Hoeveel kamers heeft deze woning, inclusief de woonkamer?

Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

.....	(aantal kamers)
-------	-----------------

L04 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u daar in het afgelopen jaar wel eens mee te maken heeft gehad?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

L05 Hoe vaak ontmoet u tegenwoordig de volgende personen? Is dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw ex-schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

L07 Hoe brengt u uw vrijetijd door? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen of u ze zelf wel eens doet?

	Deelname aan activiteit?		
	vrijwel nooit	soms	vaak
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, of theater	1	2	3
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3

L08 En doet u de volgende dingen wel eens in uw vrijetijd?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. bijeenkomst bezoeken over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
b. bijeenkomst bezoeken over emancipatie	1	2	3
c. vrijwilligerswerk	1	2	3
d. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

L10 Als u uw huidige situatie vergelijkt met de situatie van vijf jaar na het begin van uw vorige relatie, dat wil zeggen, de relatie waar we het hiervoor over gehad hebben, bent u er dan in de volgende opzichten op vooruitgegaan, juist op achteruitgegaan, of geen van beide?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF LEZEN EN INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	nu veel beter dan toen	nu wat beter dan toen	niet beter, niet slechter	nu wat slechter dan toen	nu veel slechter dan toen	n.v.t.
a. woning, buurt, comfort	1	2	3	4	5	9
b. werk, beroep	1	2	3	4	5	9
c. financiële zekerheid, inkomen	1	2	3	4	5	9
d. opleiding	1	2	3	4	5	9
e. vrijetijdsbesteding	1	2	3	4	5	9
f. zelfkennis, zelfontplooiing	1	2	3	4	5	9
g. kwaliteit van de relatie met de kinderen	1	2	3	4	5	9
h. kwaliteit van de relatie met vrienden en kennissen	1	2	3	4	5	9
i. sociale activiteiten	1	2	3	4	5	9
j. gezondheid	1	2	3	4	5	9
k. seksualiteit	1	2	3	4	5	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

L11 Zijn er voor u nog andere belangrijke veranderingen die we hiervoor niet hebben genoemd?

.....
.....
.....
.....
.....

• *MODUUL M, TWEDE WITTE DEEL*

Moduul D: Het begin van het eerdere huwelijk (samenwoonrelatie)

Later in dit interview willen we graag meer weten over uw huidige relatie. Eerst stellen we vragen over uw **huwelijk of samenwoonrelatie die door scheiding is afgebroken**. Als u meerdere scheidingen heeft meegemaakt, gaat het om de **scheiding van de relatie die het langst heeft geduurd**. Om te weten te komen hoe relaties zich ontwikkelen in de loop van de tijd gaan we u eerst vragen stellen over de begintijd van deze relatie.

D01 Hoe heeft u uw ex-partner leren kennen?

via het werk	1
via school/opleiding	2
via de kerk	3
via een uitgaansgelegenheid	4
via vereniging, club of sociëteit	5
op vakantie	6
bij of via familie	7
bij of via vrienden	8
in de buurt	9
toevallig, op straat, in winkel, in de trein	10
contactadvertentie, relatiebemiddelingsbureau	11
anders, namelijk	12

D02 In welk jaar ging u met uw ex-partner samenwonen?

19.... (jaar begin samenwonen)

D03 Hoe lang had u op dat moment al een relatie of verkering met elkaar?

Interviewer: als binnen 6 maanden na verkering gaan samenwonen, vul 0 jaar in.

..... (aantal jaren verkering)

D04 Toen u met uw ex-partner in één huis ging wonen, was u toen met hem/haar getrouwd of ging u ongehuwd samenwonen?

ongehuwd gaan samenwonen	1 • vraag D05
was getrouwd	2 • vraag D06

D05 Bent u later met uw ex-partner getrouwd?

nee	1 • vraag D09
ja	2 • vraag D06

D06 In welk jaar bent u met uw ex-partner getrouwd?

19..... (jaartal huwelijk)

D07 Heeft u destijds met uw ex-partner huwelijkse voorwaarden laten opstellen?

nee	1
ja	2

D08 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze destijds voor u een rol speelden om te trouwen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst	1	2	3
b. trouwen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. trouwen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. trouwen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door te trouwen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door te trouwen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3
h. door te trouwen kom je los van het ouderlijk huis	1	2	3

• vraag D10

D09 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze destijds voor u een rol speelden om samen te gaan wonen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst	1	2	3
b. samenwonen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. samenwonen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. samenwonen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door samen te wonen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door samen te wonen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3
h. door samen te wonen kom je los van het ouderlijk huis	1	2	3

D10 Soms staat de omgeving negatief tegenover een huwelijk of samenwoonrelatie. Kunt u van de volgende personen zeggen of zij destijds wel eens een negatieve opmerking hebben gemaakt over het feit dat u ging trouwen/samenwonen?

	niet	wel	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9

D11 En hebben de volgende personen destijds wel eens een negatieve opmerking gemaakt over uw partner?

	niet	wel	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9

D12 Heeft u nog met iemand anders samengewoond of bent u met iemand anders getrouwd geweest **voordat u met uw ex-partner ging samenwonen/trouwen?**

nee	1 • vraag D14
-----	---------------

ja	2 • vraag D13
----	---------------

D13 Van de samenwoon- of huwelijksrelaties die voorafgingen aan de relatie met uw ex-partner willen we graag de volgende dingen weten.

- (a) In welk jaar ging u met deze persoon in één huis wonen?
- (b) Bent u met deze persoon getrouwd geweest?
- (c) In welk jaar is deze relatie geëindigd?
- (d) Is deze relatie geëindigd door scheiding of door overlijden van de partner?

Nr.	(a) Jaar begin?	(b) Getrouwd?	(c) Jaar einde?	(d) Einde door scheiding of verweduwing?
1	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
2	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
3	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2

D14 Had u voordat u met uw ex-partner ging samenwonen/trouwen al kinderen?

nee	1 • vraag D16
ja	2 • vraag D15

D15 Van deze kinderen willen we een aantal dingen weten.

- (a) Wat is het geboortjaar van dit kind?
- (b) Wat is het geslacht van dit kind?
- (c) Heeft dit kind in huis gewoond bij u en uw ex-partner?
- (f) Hoe vaak ziet u dit kind op dit moment?

Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Bij respondent en ex-partner gewoond?	(f) Huidige contacten met kind?
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	nee ..... 1 ja 2	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak ..... 8 woont bij respondent 9

D16 We willen graag ook een paar vragen stellen over uw ex-partner. Wat is zijn/haar geboortedatum?

..... (dag)	..... (maand)	19..... (jaar)
-------------	---------------	----------------

D17 Interviewer: noteer ook het geslacht van de ex-partner. Wanneer dit onduidelijk is, vraag er dan naar.

man	1
vrouw	2

D17 Was uw ex-partner eerder in zijn of haar leven gescheiden? Met scheiding bedoelen we zowel een huwelijksscheiding als een scheiding van een samenwoningrelatie.

nee	1
ja	2

D19 Had uw ex-partner kinderen uit een eerdere relatie?

nee	1 • vraag D21
ja	2 • vraag D20

D20 Hebben deze kinderen destijds bij u en uw ex-partner in huis gewoond?

nee	1
ja	2

D21 Wat is het hoogst behaalde onderwijsniveau van uw ex-partner?

alleen lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

D22 Op het moment dat u met uw ex-partner in één huis ging wonen, had hij/zij toen een betaalde baan?

nee	1 • vraag D26
ja	2 • vraag D23

D23 Welk beroep of functie had hij/zij op dat moment?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep ex-partner)

D24 Werkte hij/zij destijds op onregelmatige tijden, zoals ploegendiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?

vrijwel nooit	1
soms	2
vaak	3

D25 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

D26 Welk beroep had zijn/haar vader?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van de werkzaamheden en het soort bedrijf en noteer dan het precieze beroep. Het kan hier ook om een eventuele stief- of pleegvader gaan.

.... (beroep voormalige schoonvader)
--

D27 Behoorde zijn/haar moeder tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

Interviewer: het kan hier ook om een eventuele stief- of pleegmoeder gaan.

geen lid	1
Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

D28 Toen u elkaar leerde kennen, behoorde uw ex-partner toen tot een kerk of geloofsgenootschap? Zo ja, welke?

geen lid	1 • vraag D31
Rooms-Katholiek	2 • vraag D29
Nederlands Hervormd	3 • vraag D29
Gereformeerd	4 • vraag D29
anders, namelijk.....	5 • vraag D29

D29 Is uw ex-partner altijd blijven behoren tot een kerk of geloofsgenootschap?

nee	1 • vraag D30
ja	2 • vraag D31
weet niet	9 • vraag D31

D30 Hoe oud was hij/zij toen hij/zij de kerk verliet?

..... (leeftijd kerkverlaten)

D31 Is uw ex-partner ooit veranderd van kerk of geloofsgemeenschap?

nee	1 • vraag D34
ja	2 • vraag D32
weet niet	9 • vraag D34

D32 Hoe oud was u toen uw ex-partner veranderde van kerk of geloofsgemeenschap?

Interviewer: wanneer de respondent vaker van kerk is veranderd, noteer dan leeftijd van de laatste verandering.

..... (leeftijd verandering)

D33 Tot welke kerk of geloofsgemeenschap ging hij/zij toen behoren?

Rooms-Katholiek	2
Nederlands Hervormd	3
Gereformeerd	4
anders, namelijk.....	5

D34 In welk land is zijn/haar biologische vader geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland vader van ex-partner in schema.

D35 En in welk land is zijn/haar biologische moeder geboren?
Interviewer: Noteer geboorteland moeder van ex-partner in schema.

	D34 vader van ex	D35 moeder van ex
Nederland	1	1
Indonesië, Molukken	2	2
Turkije	3	3
Marokko	4	4
Suriname	5	5
Nederlandse Antillen, Aruba	6	6
Zuid Europa (Spanje, Italië, Griekenland, Portugal)	7	7
Oost Europa (Joegoslavië, Hongarije, Polen, Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Rusland, etc.)	8	8
West Europa (Duitsland, Groot-Brittannië, België, Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Scandinavië, etc.)	9	9
Ander buitenland	10	10

D36 *Interviewer: alleen stellen aan vrouwen!*
 Welke naam gebruikte u nadat u ging trouwen of samenwonen, de achternaam van uw ex-partner, alleen uw eigen achternaam, of beide achternamen?

alleen achternaam ex-man	1
alleen eigen achternaam	2
beide	3

Moduul E: Vijf jaar na het begin van het eerdere huwelijk (samenwonenrelatie)

E01 We willen u nu enkele vragen stellen over de situatie ongeveer vijf jaar nadat u met uw ex-partner in één huis ging wonen. Als u toen niet zo lang getrouwd bent geweest of samen hebt gewoond, gaat het steeds om de situatie aan het begin van het samenwonen. In welk jaar was dat?

19..... (jaartal)

E02 In welke plaats woonde u toen?

..... (woonplaats)

E03 In wat voor soort huis woonde u toen?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6
op kamers, inwonend	7

E04 Was dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

E05 Hoeveel kamers had deze woning, inclusief de woonkamer?
Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

..... (aantal kamers)

E06 Hoe waren de volgende huishoudelijke taken tussen u en uw ex-partner verdeeld in die periode?

	resp. deed veel meer dan partner	resp. deed meer dan partner	beide deden ongeveer even veel	partner deed meer dan resp.	partner deed veel meer dan resp.
a. eten koken	1	2	3	4	5
b. de was doen, strijken	1	2	3	4	5
c. het huis schoonmaken	1	2	3	4	5
d. klusjes doen in en rond het huis	1	2	3	4	5
e. financiële administratie doen	1	2	3	4	5

E07 Had uw ex-partner vijf jaar nadat u samen een huishouden ging vormen een betaalde baan?

nee	1 • vraag E11
ja	2 • vraag E08

E08 Welk beroep of welke functie had hij/zij op dat moment?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep ex-partner)

E09 Werkte uw partner destijds op onregelmatige tijden, zoals ploegdiensten, nachtdiensten, avonddienst of in het weekend?

vrijwel nooit	1
soms	2
vaak	3

E10 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

E11 Welk deel van het huishoudinkomen werd toen ongeveer door uw ex-partner ingebracht?

(vrijwel) niets door partner	1
ongeveer een kwart door partner	2
ongeveer de helft door partner	3
ongeveer drie kwart door partner	4
(vrijwel) alles door partner	5

E12 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u en uw ex-partner daar toen wel eens mee te maken hadden?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

E13 Hoe vaak ontmoette u in die periode de volgende personen? Was dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

E14 Hoe vaak ontmoette u vrienden, mensen uit de buurt of collega's zonder uw ex-partner? Was dat vrijwel nooit, soms, of vaak zonder uw ex-partner?

vrijwel nooit zonder partner	1
soms zonder partner	2
vaak zonder partner	3

E15 Hoe goed kon u het vinden met zijn/haar ouder(s)?

respondent kon het goed met hen vinden	1
respondent kon het redelijk met hen vinden	2
respondent kon het niet goed met hen vinden	3

E16 Hoe bracht u uw vrijetijd door in die periode? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen:

(a) Of u ze zelf wel eens deed?

(b) En zo ja, hoe vaak u ze zonder uw ex-partner deed: vrijwel nooit, soms of vaak zonder uw ex-partner?

	(a) Deelname aan activiteit?			(b) Deelname zonder ex-partner?			
	vrijwel nooit	soms	vaak	vrijwel nooit zonder partner	soms zonder partner	vaak zonder partner	n.v.t.
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3	1	2	3	9
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, of theater	1	2	3	1	2	3	9
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3	1	2	3	9

E17 Bent u in die periode wel eens zonder uw ex-partner op vakantie geweest?

nooit	1
soms	2
vaak	3
n.v.t. (nooit op vakantie)	9

E18 At u in die tijd wel eens het avondeten zonder uw ex-partner? Hoeveel avonden at u in een gemiddelde week zonder uw ex-partner?

nooit zonder partner	1
één of twee avonden zonder partner	2
drie of meer avonden zonder partner	3

E19 Heeft u de volgende activiteiten wel eens ondernomen in de eerste vijf jaren na samenwonen?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. lezen van boeken over meditatie, zelfontplooiing, of new age	1	2	3
b. bijeenkomst bezocht over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
c. lezen van boeken over emancipatie	1	2	3
d. bijeenkomst bezocht over emancipatie	1	2	3
e. doen van vrijwilligerswerk	1	2	3
f. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

E20 Op welke politieke partij stemde u doorgaans in die tijd, toen u vijf jaar samen was?

Interviewer: als respondent niet stemde, vraag dan welke partij het meest overeenkomt met zijn/haar toenmalige voorkeur.

PvdA, SDAP	1
D66	2
VVD	3
CDA, KVP, CHU, ARP	4
GroenLinks, CPN, PSP, PPR, SP	5
GPV, RPF, SGP	6
anders, namelijk.....	7

E21 Hebben u en/of uw ex-partner in die periode wel eens met de volgende problemen te maken gehad?

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. onenigheid met mensen uit de buurt	1	2	3	9
b. onenigheid met mensen op het werk	1	2	3	9
c. onenigheid met familie of schoonfamilie	1	2	3	9
d. onenigheid met officiële instanties	1	2	3	9

E22 Denkt u opnieuw nog eens terug aan de tijd dat u vijf jaar met elkaar getrouwd was of samenwoonde. Kunt u van de volgende zaken zeggen of u daar wel eens meningsverschillen over had met uw ex-partner?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. godsdienst, levensbeschouwelijke zaken, politiek	1	2	3	9
b. smaak over inrichting, televisie, kleding, etc.	1	2	3	9
c. de vrijetijdsbesteding van uw partner	1	2	3	9
d. de persoonlijke gewoontes van uw partner	1	2	3	9
e. wie wat deed in het huishouden	1	2	3	9
f. het krijgen van kinderen	1	2	3	9
g. de opvoeding van de kinderen	1	2	3	9
h. dat uw partner te veel werkte	1	2	3	9
i. het uitgavenpatroon van uw partner	1	2	3	9
j. de drinkgewoontes/drugsgebruik van uw partner	1	2	3	9
k. seksualiteit	1	2	3	9
l. seksuele ontrouw van uw partner	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

Moduul F: Kinderen met de ex-partner

F01 Heeft u met uw ex-partner kinderen gekregen? Zo ja, hoeveel kinderen heeft u samen gekregen?

nee, geen kinderen	0	• vraag F02
ja, wel kinderen	..... (aantal)	• vraag F04

F02 Kunt u aangeven wat de reden is dat u en uw ex-partner samen geen kinderen hebben gekregen?

het was er niet van gekomen, niet over nagedacht	1	• MODUUL G, BLAUWE DEEL
wilde(n) geen kinderen	3	• vraag F03
we kunnen/konden geen kinderen krijgen	4	• MODUUL G, BLAUWE DEEL

F03 Wilde vooral u, vooral uw ex-partner, of u allebei geen kinderen?

vooral de respondent wilde geen kinderen	1	• MODUUL G, BLAUWE DEEL
vooral de ex-partner wilde geen kinderen	2	• MODUUL G, BLAUWE DEEL
respondent en ex-partner in ongeveer gelijke mate	3	• MODUUL G, BLAUWE DEEL

F04 We willen u nu enkele vragen stellen over de kinderen die u samen met uw ex-partner heeft gekregen. We beginnen met uw eerste kind.

Interviewer: vul kindschema in. Begin met het oudste kind, enzovoorts. Als kind is overleden, vragen over dat kind overslaan indien respondent dat wenst. Indien meer dan 6 kinderen, invullen onder schema. Vragen (d), (e) en (f) niet stellen over thuiswonende kinderen.

- (a) In welk jaar is dit kind geboren?
- (b) Is dit kind een zoon of een dochter?
- (c) Woont hij/zij nog bij u in huis?
- (d) Vanaf welke leeftijd woont hij/zij niet meer bij u?
- (e) Hoe lang is het reizen naar hem/haar, op de manier zoals u meestal reist?
- (f) Hoe vaak heeft u met hem/haar in het afgelopen jaar contact gehad?

F04		Kindschema: Kinderen met de Ex-Partner				Interviewer: nu invullen.		Interviewer: later invullen.	
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind bij respondent?	(d) Leefijd bij resp. weggegaan?	(e) Reisafstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?	101 Interviewer: later invullen	102 Interviewer: later invullen.	
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 2 elders ..... 2 overleden... 9 • kind 2	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	Bij wie wonen na scheiding?	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 3 elders ..... 2 overleden 9 • kind 3	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap . . . 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8	
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 4 elders ..... 2 overleden 9 • kind 4	..... (leefijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap . . . 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8	

Vervolg Kindschema: Kinderen met de ex-partner								
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind bij respondent?	(d) Leeftijd bij resp. weggegaan?	(e) Reisafstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?	Verzorger na scheiding?	Bij wie wonen na scheiding?
4	19....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 5 elders ..... 2 overleden 9 • kind 5	..... (leeftijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8
5	19....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 6 elders ..... 2 overleden 9 • kind 6	..... (leeftijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8
6	19....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 7 elders ..... 2 overleden 9 • kind 7	..... (leeftijd uit huis)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week . . . 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar . . . 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 n.v.t. 9	respondent ..... 1 ex-partner ..... 2 co-ouderschap ..... 3 ging zelfstandig wonen . . . 4 familie/kennis ..... 5 tehuis ..... 6 woonde al zelfstandig ..... 7 anders 8

Interviewer: als meer dan 6 kinderen, noteer hieronder.

F05 Toen u en uw ex-partner uw eerste kind kregen, was dat voor u zelf op het goede moment, of had u liever eerder of later een kind willen krijgen?

liever eerder	1
ongeveer het goede moment	2
liever later/helemaal niet	3

F06 Hoe regelden u en uw ex-partner de opvoeding en de verzorging van de kinderen? Kunt u van elk van de volgende dingen aangeven wie deze vaker deed met de kinderen, u of uw ex-partner?

	resp. veel vaker dan partner	resp. vaker dan partner	beide ongeveer even vaak	partner vaker dan resp.	partner veel vaker dan resp.	n.v.t.
a. voorlezen, spelletjes doen, spelen	1	2	3	4	5	9
b. naar school of crèche brengen/ophalen, meegaan met sporten, verenigingen, etc.	1	2	3	4	5	9
c. praten over problemen op school of over manieren	1	2	3	4	5	9
d. uitjes ondernemen met kind, zoals naar de bioscoop, dierentuin, etc.	1	2	3	4	5	9

F07 Kunt u van de volgende dingen aangeven of dit bij uw eerste kind wel eens is voorgekomen voordat hij/zij 12 jaar oud was?

	nooit voorgekomen	wel eens voorgekomen	n.v.t.
a. ernstige gezondheidsproblemen of slaapstoornissen gehad	1	2	9
b. vaak spijbelen of gedragsproblemen op school	1	2	9
c. iets uit winkel of thuis gestolen	1	2	9
d. muren beklad, opzettelijk dingen kapot gemaakt	1	2	9
e. erg gepest door anderen	1	2	9

F08 Wat is het hoogst gevolgde opleidingsniveau van uw eerste kind?
Interviewer: als kind nog op school zit, noteer huidige niveau.

alleen lager onderwijs/basisonderwijs	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7
n.v.t., nog niet op school	8
weet niet	9

F09 Is hij/zij ooit gehuwd of ongehuwd met een vaste partner gaan wonen? Met ongehuwd samenwonen bedoelen we een samenwonenrelatie van minimaal drie jaar.

nee	1 • <i>MODUUL L, GELE DEEL</i>
ja	2 • <i>vraag F10</i>

F10 Op welke leeftijd ging hij/zij samenwonen/trouwen? We bedoelen hier de leeftijd van het eerste huwelijk of de eerste ongehuwd samenwonenrelatie van drie jaar of langer.

.....	<i>(leeftijd)</i>
-------	-------------------

F11 Is hij/zij met deze persoon getrouwd?

nee	1
ja	2

F12 Woont hij/zij op dit moment met deze partner?

nee, niet meer bij elkaar	1 • <i>vraag F13</i>
ja, nog bij elkaar	2 • <i>MODUUL L, GELE DEEL</i>

F13 Hoe is deze relatie geëindigd?

door overlijden	1
-----------------	---

door scheiding	2
----------------	---

Moduul G: De scheiding

Nu willen we u enkele vragen stellen over de periode waarin u en uw ex-partner uit elkaar zijn gegaan.

G01 In welk jaar viel de definitieve beslissing om uit elkaar te gaan?

..... (jaar)

G02 Bij een scheiding is het soms dat één van de twee de eerste stap zet. Wie nam in uw geval als eerste de beslissing om uit elkaar te gaan?

respondent	1
ex-partner	2
respondent en ex-partner min of meer tegelijk	3

G03 Kwam de beslissing om uit elkaar te gaan voor u onverwacht of had u het aan zien komen?

kwam zeer onverwacht	1
kwam eigenlijk onverwacht	2
kwam eigenlijk niet onverwacht	3
kwam helemaal niet onverwacht	4

G04 Hoe stond u op dat moment tegenover de beslissing om uit elkaar te gaan? Was u daar negatief of positief over?

zeer negatief	1
negatief	2
niet negatief, niet positief	3
positief	4
zeer positief	5

G05 En hoe stond uw ex-partner op dat moment tegenover de beslissing om uit elkaar te gaan? Was hij/zij daar negatief of positief over?

zeer negatief	1
negatief	2
niet negatief, niet positief	3
positief	4
zeer positief	5

G06 Kunt u van onderstaande zaken aangeven of ze voor u een rol hebben gespeeld bij de beslissing uit elkaar te gaan?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol	n.v.t.
a. uit elkaar groeien	1	2	3	9
b. tekort aan aandacht, begrip en liefde	1	2	3	9
c. meningsverschillen over het krijgen van kinderen	1	2	3	9
d. de opvoeding van uw kinderen	1	2	3	9
e. problemen met vrienden/kennissen van uw ex-partner	1	2	3	9
f. problemen met uw schoonfamilie	1	2	3	9
g. dat uw ex-partner te veel werkte	1	2	3	9
h. wie wat deed in het huishouden	1	2	3	9
i. de vrijetijdsbesteding van uw ex-partner	1	2	3	9
j. de persoonlijke gewoontes van uw ex-partner	1	2	3	9
k. uitgavenpatroon van uw ex-partner	1	2	3	9
l. lichamelijk geweld	1	2	3	9
m. de drinkgewoonten/drugsgebruik van uw ex-partner	1	2	3	9
n. verschillen op het gebied van smaak en voorkeuren	1	2	3	9
o. verschillen op het gebied van religie	1	2	3	9
p. konden niet goed praten	1	2	3	9
q. persoonlijke problemen van uw ex-partner	1	2	3	9
r. seksuele problemen	1	2	3	9
s. seksuele ontrouw van u	1	2	3	9
t. seksuele ontrouw van uw ex-partner	1	2	3	9
u. u kreeg een andere relatie	1	2	3	9
v. ex-partner kreeg een andere relatie	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

G07 Zijn er voor u nog andere belangrijke redenen geweest om uit elkaar te gaan die hierboven niet zijn genoemd? Welke zijn dat?

.....
.....
.....
.....

G08 Soms heeft de omgeving ook een oordeel over de scheiding. Kunt u van de volgende personen zeggen of zij wel eens afkeurende opmerkingen maakten over uw scheiding of op een andere manier lieten merken dat zij uw scheiding afkeurden?

	nooit	wel eens	n.v.t.
a. uw familie	1	2	9
b. vrienden	1	2	9
c. mensen uit de buurt	1	2	9
d. dominee, pastoor, iemand van de kerk	1	2	9
e. (huis)arts, therapeut	1	2	9

G09 Soms geeft de omgeving één van de twee partners meer schuld bij een scheiding dan de ander. Kunt u zeggen hoe dat in uw geval was?

ex-partner kreeg meer de schuld	1
respondent kreeg meer de schuld	2
kregen allebei even veel schuld	3
geen van beiden kreeg schuld	4

G10 Kunt u van onderstaande uitspraken aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?

	zeer eens	eens	niet eens, niet oneens	oneens	zeer oneens
a. Met de scheiding is mijn wereld ingestort	1	2	3	4	5
b. De beslissing om indertijd te scheiden was een juiste beslissing	1	2	3	4	5
c. De scheiding is het beste dat me ooit is overkomen	1	2	3	4	5
d. De scheiding was voor mijn ex-partner moeilijker dan voor mij	1	2	3	4	5
e. Ik heb de scheiding goed verwerkt	1	2	3	4	5

G11 Wanneer zijn u en uw ex-partner apart gaan wonen? Hoeveel maanden was dat na de beslissing om uit elkaar te gaan?

Interviewer: indien apart gaan wonen voor de beslissing om uit elkaar te gaan, 0 maanden noteren.

..... (aantal maanden)

G12 Wie ging er toen het huis uit, u of uw ex-partner, of allebei?

respondent	1
ex-partner	2
beiden	3

G13 Bent u officieel gescheiden van uw ex-partner?

nee	1 • vraag G18
ja	2 • vraag G14

G14 In welk jaar bent u officieel gescheiden?

19..... (jaar scheiding)

Nu willen we u enkele vragen stellen die betrekking hebben op de formele afhandeling van uw scheiding. We bedoelen hiermee de wijze waarop uw scheiding juridisch is vastgelegd, de afspraken die u beiden, eventueel in overleg met de advocaat gemaakt heeft en de contacten die u met de rechtbank of andere instanties gehad heeft.

G15 Wie van u beiden zette de eerste stap in de scheidingsprocedure? We bedoelen daarmee de stap naar de advocaat.

respondent	1
ex-partner	2
beiden, gezamenlijk initiatief	3

G16 Hoe is de echtscheidingsprocedure bij de rechtbank in gang gezet? Is de scheiding op gemeenschappelijk verzoek of niet op gemeenschappelijk verzoek gestart?

Interviewer: bij scheidingen die niet op gemeenschappelijk verzoek werden gestart sprak men vroeger van een dagvaardingsprocedure ('de een dagvaardt de ander'), tegenwoordig spreekt men van een scheiding 'op eenzijdig verzoek'.

op gemeenschappelijk verzoek	1
niet op gemeenschappelijk verzoek	2

- G17 Heeft u onderling afspraken gemaakt over de gevolgen van de scheiding en die vastgelegd in een scheidingsovereenkomst of scheidingsconvenant, of heeft de rechter nog knopen moeten doorhakken?

we hadden een scheidingsconvenant en de rechter heeft verder geen knopen hoeven doorhakken	1
we hadden geen scheidingsconvenant maar bij de rechtbank is door mij en/of door mijn partner geen verweer gevoerd	2
de rechter heeft bij een aantal punten waar we niet uitkwamen knopen moeten doorhakken	3

- G18 Wilt u voor de volgende onderwerpen aangeven in hoeverre daarover spanningen of conflicten tussen u en uw ex-partner zijn geweest bij de formele afwikkeling van de scheiding?

	nooit	een enkele keer	meerdere keren	zeer vaak	n.v.t.
a. huisvesting van u of van uw ex-partner	1	2	3	4	9
b. verdeling inboedel	1	2	3	4	9
c. pensioenvoorziening	1	2	3	4	9
d. schulden/spaargeld	1	2	3	4	9
e. alimentatie voor u of uw ex-partner	1	2	3	4	9
f. alimentatie kinderen	1	2	3	4	9
g. verblijf en contact kinderen	1	2	3	4	9
h. opvoeding en verantwoordelijkheid kinderen	1	2	3	4	9

- G19 Ik noem dezelfde onderwerpen nogmaals. Kunt u nu, terugkijkend op het verloop van de contacten met de advocaat, aangeven hoe vaak deze punten onderwerp van gesprek of onderhandeling waren bij de advocaat?
Interviewer: indien geen contact gehad met advocaat, n.v.t. invullen.

	nooit	een enkele keer	meerdere keren	zeer vaak	n.v.t.
a. huisvesting van u of van uw ex-partner	1	2	3	4	9
b. verdeling inboedel	1	2	3	4	9
c. pensioenvoorziening	1	2	3	4	9
d. schulden/spaargeld	1	2	3	4	9
e. alimentatie voor u of uw ex-partner	1	2	3	4	9
f. alimentatie kinderen	1	2	3	4	9
g. verblijf en contact kinderen	1	2	3	4	9
h. opvoeding en verantwoordelijkheid kinderen	1	2	3	4	9

G20 Mensen hebben in verband met hun scheiding vaak met meerdere instanties of personen te maken. Kunt u van de volgende instanties aangeven hoe vaak u daarmee te maken heeft gehad, bij het regelen van uw scheiding en in het eerste jaar daarna?

	nooit	een enkele keer	meerdere keren	zeer vaak
a. maatschappelijk werk/sociale dienst	1	2	3	4
b. raad voor kindbescherming	1	2	3	4
c. RIAG/geestelijke zorg/kerk	1	2	3	4
d. huisarts	1	2	3	4
e. notaris	1	2	3	4
f. andere instantie, nl.	1	2	3	4

G21 Als u terug kijkt op de afwikkeling van uw scheiding, heeft u dan het gevoel dat de volgende zaken eerlijk zijn afgewikkeld, of dat de afwikkeling in uw voordeel of nadeel was?

	eerlijk	in uw voordeel	in uw nadeel	n.v.t.
a. huisvesting van u of van uw ex-partner	1	2	3	9
b. verdeling inboedel	1	2	3	9
c. pensioenvoorziening	1	2	3	9
d. schulden/spaargeld	1	2	3	9
e. alimentatie voor u of uw ex-partner	1	2	3	9
f. alimentatie kinderen	1	2	3	9
g. verblijf en contact kinderen	1	2	3	9
h. opvoeding en verantwoordelijkheid kinderen	1	2	3	9

G22 *Interviewer: alleen stellen aan vrouwen!*

Welke naam bent u na de scheiding gaan gebruiken, de achternaam van uw ex-partner, alleen uw eigen achternaam, of beide achternamen?

alleen achternaam ex-man	1
alleen eigen achternaam	2
beide	3

G23 Nu willen we u vragen stellen over de beste twee vrienden of vriendinnen die u en uw ex-partner gezamenlijk hadden voordat u uit elkaar ging. Het gaat dus om mensen die u en uw ex-partner allebei als een goede vriend of vriendin beschouwden.

Interviewer: *als geen gezamenlijke vrienden • vraag G24. Vragen staan in schema zelf.*

	Gezamenlijke vriend(in) 1	Gezamenlijke vriend(in) 2
(a) Wat is de voornaam en eerste letter van de achternaam van deze gezamenlijk vriend of vriendin?	..... (voornaam en eerste letter achternaam)	..... (voornaam en eerste letter achternaam)
(b) Wat is het geslacht van deze persoon?	man ..... 1 vrouw 2	man ..... 1 vrouw 2
(c) Kende u deze persoon al voordat u uw ex-partner leerde kennen?	nee ..... 1 ja 2	nee ..... 1 ja 2
(d) Kende uw ex-partner deze persoon al voordat u uw ex-partner leerde kennen?	nee ..... 1 ja 2	nee ..... 1 ja 2
(e) Woonde deze persoon gehuwd of ongehuwd samen toen u met uw ex-partner getrouwd was, of woonde hij/zij alleen?	woonde samen ..... 1 alleenstaand 2	woonde samen ..... 1 alleenstaand 2
(f) Hoe vaak heeft u tegenwoordig contact met deze persoon?	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit 5	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit 5
(g) Weet u ook hoe vaak uw ex-partner tegenwoordig contact heeft met deze persoon?	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit . . . . . 5 weet niet 6	ongeveer één keer per week . . . . 1 ongeveer één keer per maand . . . 2 enkele keren per jaar . . . . . 3 minder vaak . . . . . 4 nooit . . . . . 5 weet niet 6

G24 Wanneer heeft u voor het laatst contact gehad met uw ex-partner?

ongeveer een week geleden	1 • vraag G25
ongeveer een maand geleden	2 • vraag G25
ongeveer zes maanden geleden	3 • vraag G25
ongeveer een jaar geleden	4 • vraag G25
meer dan een jaar geleden	5 • vraag G26
na de scheiding nooit meer gezien of gesproken	9 • vraag H01

G25 Heeft u in het afgelopen jaar wel eens de volgende dingen ondernomen met uw ex-partner?

	niet	wel	n.v.t.
a. gesproken in verband met kinderen	1	2	9
b. gezien op een feestje	1	2	9
c. gesproken over de telefoon	1	2	9
d. brief of kaartje gestuurd	1	2	9
e. op bezoek geweest/gekregen	1	2	9
f. uit geweest	1	2	9

G26 De laatste paar keer dat u contact had met uw ex-partner, hoe goed kon u toen met hem/haar opschieten?

heel goed	1
goed	2
niet goed, niet slecht	3
slecht	4
heel slecht	5

G27 Heeft uw ex-partner wel eens de volgende dingen gedaan in de periode sinds u apart van elkaar bent gaan wonen? En is dat dan in het afgelopen jaar gebeurd of langer geleden?

	nooit gebeurd	in afgelopen jaar gebeurd	langer geleden gebeurd	n.v.t.
a. sterke verwijten gemaakt	1	2	3	9
b. nare dingen over mij gezegd tegen anderen	1	2	3	9
c. ongewenst opgebeld	1	2	3	9
d. ongewenst langsgekomen	1	2	3	9
e. kinderen tegen mij opgezet	1	2	3	9
f. uw nieuwe partner zwartgemaakt tegenover uw kinderen	1	2	3	9
g. valse beschuldigingen gedaan over mij	1	2	3	9
h. bedreigd het bezoek van de kinderen te belemmeren	1	2	3	9
i. het verleden zwartgemaakt	1	2	3	9
j. vaak afspraken niet nagekomen	1	2	3	9
k. bedreigd alimentatie niet te betalen	1	2	3	9
l. gescholden, flinke ruzie gemaakt	1	2	3	9
m. bedreigd geweld tegen u te gebruiken	1	2	3	9
n. bedreigd zichzelf geweld aan te doen	1	2	3	9
o. geweld gebruikt	1	2	3	9

Moduul H: De alimentatie

H01 Heeft u in verband met de scheiding alimentatie ontvangen, betaald, of is er geen sprake geweest van alimentatie?

alimentatie ontvangen	1 • vraag H02
alimentatie betaald	2 • vraag H11
geen alimentatie	3 • vraag I01

H02 Heeft u alimentatie voor uzelf ontvangen, hiermee bedoelen we niet alimentatie voor de kinderen?

nee	1 • vraag H06
ja	2 • vraag H03

H03 Ontvangt u de alimentatie voor u zelf nog steeds?

nee	1
ja	2

H04 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie ontvangen?

..... (aantal jaren, afronden)

H05 Hoeveel alimentatie ontving u gemiddeld per maand voor uzelf in het eerste jaar dat u alimentatie kreeg?

..... (guldens per maand, afronden)

H06 Heeft u alimentatie voor uw kinderen ontvangen?

nee	1 • vraag H10
ja	2 • vraag H07
geen kinderen	3 • vraag H10

H07 Ontvangt u de alimentatie voor uw kinderen nog steeds?

nee	1
ja	2

H08 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie ontvangen?

..... (aantal jaren, afronden)

H09 Hoeveel ontving u gemiddeld per maand in het eerste jaar dat u alimentatie kreeg, voor alle kinderen samen?

..... (guldens per maand, afronden)

H10 Kwam het voor dat uw ex-partner te weinig of te laat betaalde?

nee, vrijwel nooit	1	• vraag H19
ja, soms	2	• vraag H19
ja, vaak	3	• vraag H19

H11 Heeft u alimentatie voor uw ex-partner betaald? Hiermee bedoelen we niet alimentatie voor uw kinderen.

nee	1	• vraag H15
ja	2	• vraag H12

H12 Betaalt u de alimentatie voor uw ex-partner nog steeds?

nee	1
ja	2

H13 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie betaald?

..... (aantal jaren, afronden)

H14 Hoeveel betaalde u gemiddeld per maand voor uw ex-partner in het eerste jaar dat u alimentatie betaalde?

..... (guldens per maand, afronden)

H15 Heeft u alimentatie voor uw kinderen betaald?

nee	1	• vraag H19
ja	2	• vraag H16
geen kinderen	3	• vraag H19

H16 Betaalt u de alimentatie voor uw kinderen nog steeds?

nee	1
ja	2

H17 Hoeveel jaren heeft u deze alimentatie betaald?

..... (aantal jaren, afronden)

H18 Hoeveel betaalde u gemiddeld per maand in het eerste jaar dat u alimentatie betaalde, voor alle kinderen samen?

..... (guldens per maand, afronden)

H19 Wat vond u in het algemeen van de hoogte van het bedrag van de totale alimentatie?

bedrag was veel te laag	1
bedrag was te laag	2
bedrag was goed	3
bedrag was te hoog	4
bedrag was veel te hoog	5

H20 Zijn er wel eens spanningen tussen u en uw ex-partner geweest over de hoogte van de alimentatie of over de tijdstippen waarop betaald werd?

nee, vrijwel nooit	1
ja, soms	2
ja, vaak	3

H21 Heeft de sociale dienst wel eens een eventuele bijstandsuitkering van uw ex-partner op u verhaald?

nee	1 • <i>Moduul I, vraag 01</i>
ja	2 • <i>vraag H22</i>

H22 Heeft u toen ook betaald?

nee	1
ja	2

Moduul I: De kinderen na de scheiding

Interviewer: als respondent met ex-partner geen kinderen had • MODUUL J, BLAUWE DEEL

- I01 *Interviewer: Neem het kindschema 'Kinderen met de Ex-Partner' op p. 104 er weer bij. Vul voor de kinderen die genoemd worden in dat schema de antwoorden op de volgende vragen in.*

Wie werd na de scheiding de verzorger van dit kind?

Interviewer: invullen in kindschema op p. 104 .

- I02 Bij wie ging dit kind na de scheiding wonen?

Interviewer: invullen in kindschema op p. 104.

- I03 Hoe was het bezoek van de kinderen aan de niet verzorgende ouder geregeld?

door rechter bepaalde bezoeksregeling	1 • vraag I04
zelf overeengekomen regeling	2 • vraag I04
geen regeling	3 • vraag I05
n.v.t.	9 • vraag I05

- I04 Werd er in die regeling een aantal weekenden of doordeweekse dagen voor het bezoek bepaald of overeengekomen, of was de invulling vrij?

weekenden en/of doordeweekse dagdelen werden bepaald/overeengekomen	1
werd vrijgelaten	2

- I05 *Interviewer: neem uit het kindschema 'Kinderen met de Ex-Partner' over wie de verzorgende ouder voor de kinderen was en noteer hieronder. Als de regeling tussen kinderen verschilt, beschouw dan de persoon die het jongste kind verzorgt als de verzorgende ouder. Als beide ouders de verzorgende ouders zijn, beschouw de respondent dan als de verzorgende ouder. Als alle kinderen al meerderjarig waren, vul dan n.v.t. in.*

respondent was de verzorgende ouder	1 • vraag I06
respondent was niet de verzorgende ouder	2 • vraag I08
n.v.t., alle kinderen waren al meerderjarig	3 • MODUUL J

- I06 Hoe vaak zag uw ex-partner de bij u wonende kinderen gemiddeld per maand in het eerste jaar na de scheiding? Hoeveel dagdelen was dat doorgaans per maand?

..... (aantal dagdelen per vier weken/maand)
--

I07 En hoe vaak bleven uw kinderen bij uw ex-partner slapen?

..... (aantal overnachtingen per vier weken/maand) • vraag I10.

I08 Hoe vaak zag u de kinderen gemiddeld per maand in het eerste jaar na de scheiding? Hoeveel dagdelen was dat doorgaans per maand?

..... (aantal dagdelen per vier weken/maand)

I09 En hoe vaak bleven de kinderen bij u slapen?

..... (aantal overnachtingen per vier weken/maand)

I10 Vond u dat het aantal bezoeken goed was, of dat het contact te weinig of juist te veel was?

contact was veel te weinig	1
contact was te weinig	2
contact was goed	3
contact was te veel	4
contact was veel te veel	5

I11 Was het aantal bezoeken over het algemeen conform de afspraak, of was het minder of meer dan afgesproken?

conform de afspraak	1
minder dan de afspraak	2
meer dan de afspraak	3
n.v.t. (geen duidelijke afspraken)	9

I12 Zijn er wel eens spanningen tussen u en uw ex-partner geweest over het bezoek?

nee, vrijwel nooit	1
ja, soms	2
ja, vaak	3

Moduul J: Eén jaar na de scheiding

J01 We willen nu enkele vragen stellen over de situatie een vol jaar nadat u en uw partner apart van elkaar gingen wonen. Als u nog niet zo lang uit elkaar bent, gaat het steeds om de situatie nu. In welk jaar was dat?

19.....	(jaartal)
---------	-----------

J02 In welke plaats woonde u toen?

.....	(woonplaats)
-------	--------------

J03 Woonde u op dat moment in bij ouders, familieleden, vrienden of kennissen?

nee, niet inwonend	1 • vraag J04
ja, inwonend bij ouders	2 • vraag J07
ja, inwonend bij andere familie	3 • vraag J07
ja, inwonend bij vrienden/kennissen	4 • vraag J07

J04 In wat voor soort huis woonde u toen?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6

J05 Was dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

J06 Hoeveel kamers had deze woning, inclusief de woonkamer?
Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

.....	(aantal kamers)
-------	-----------------

- J07 Hoe ver woonden u en uw ex-partner op dat moment bij elkaar vandaan? Kunt u dit uitdrukken in minuten reizen?
Interviewer: als ex-partner in buitenland woont, vul 999 in.

..... (minuten)

- J08 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u daar toen wel eens mee te maken had?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

- J09 Hoe vaak ontmoette u in die tijd de volgende personen? Was dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw voormalige schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

J10 Hoe bracht u uw vrijetijd door een vol jaar na de scheiding? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen of u ze wel eens deed?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, theater	1	2	3
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3
d. bijeenkomst bezocht over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
e. bijeenkomst bezocht over emancipatie	1	2	3
f. vrijwilligerswerk	1	2	3
g. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

J11 Kunt u van de volgende huishoudelijke taken aangeven of u die zelf deed of dat iemand anders u er wel eens mee hielp, bijvoorbeeld een huishoudelijke hulp, familielid of kennis?

	resp. deed het zelf	resp. kreeg soms hulp	resp. kreeg vaak hulp	n.v.t.
a. eten koken	1	2	3	9
b. de was doen, strijken	1	2	3	9
c. het huis schoonmaken	1	2	3	9
d. klusjes doen in en rond het huis	1	2	3	9
e. de financiële administratie doen	1	2	3	9

J12 Bent u sinds de scheiding wel eens naar een bijeenkomst voor alleenstaanden gegaan?

nee	1 • vraag J14
ja	2 • vraag J13

J13 Wanneer deed u dat voor het eerst? Hoeveel jaar na de scheiding?

..... (jaren)

J14 Heeft u sinds de scheiding wel eens een contactadvertentie geplaatst, op een contactadvertentie gereageerd, of een relatiebemiddelingsbureau benaderd?

nee	1 • vraag J16
ja	2 • vraag J15

J15 En wanneer deed u dat voor het eerst? Hoeveel jaar na de scheiding?

..... (jaren)

J16 Waren er in de eerste jaren na de scheiding in uw omgeving veel alleenstaanden, of waren er juist weinig alleenstaanden?

zeer weinig alleenstaanden	1
weinig alleenstaanden	2
niet veel, niet weinig alleenstaanden	3
veel alleenstaanden	4
zeer veel alleenstaanden	5

J17 Heeft u na de scheiding nog met iemand anders samengewoond of bent u met iemand anders getrouwd geweest **voordat u met uw huidige partner ging samenwonen/trouwen?**

nee	1 • MODUUL K, BLAUWE DEEL
ja	2 • vraag J18

J18 Van de samenwoon- of huwelijksrelaties **na uw scheiding maar voor uw huidige relatie**, willen we graag de volgende dingen weten.

- (a) In welk jaar ging u met deze persoon in één huis wonen?
- (b) Bent u met deze persoon getrouwd geweest?
- (c) In welk jaar is deze relatie geëindigd?
- (d) Is deze relatie geëindigd door scheiding of door overlijden van de partner?

Nr.	(a) Jaar begin?	(b) Getrouwd?	(c) Jaar einde?	(d) Einde door scheiding of verweduwing?
1	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
2	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2
3	19..... (jaartal)	getrouwd ..... 1 niet getrouwd 2	19..... (jaartal)	scheiding ..... 1 verweduwing 2

Moduul K: Het huidige huwelijk (samenwoonrelatie)

We willen nu enkele vragen stellen over de partner waar u op dit moment mee samenwoont.

K01 Hoe heeft u uw hem/haar leren kennen?

via het werk	1
via school/opleiding	2
via de kerk	3
via een uitgaansgelegenheid	4
via vereniging, club of sociëteit	5
op vakantie	6
bij of via familie	7
bij of via vrienden	8
in de buurt	9
toevallig, op straat, in winkel, in de trein	10
contactadvertentie, relatiebemiddelingsbureau	11
anders, namelijk	12

K02 In welk jaar bent u met uw huidige partner in één huis gaan wonen?

19..... (jaar begin samenwonen)

K03 Hoe lang had u op dat moment al een relatie of verkering met elkaar?
Interviewer: als binnen 6 maanden gaan samenwonen, vul 0 jaar in.

..... (aantal jaren verkering)

K04 Toen u met uw partner in één huis ging wonen, was u toen met hem/haar getrouwd of ging u ongehuwd samenwonen?

ongehuwd gaan samenwonen	1 • vraag K05
was getrouwd	2 • vraag K06

K05 Bent u later nog met uw partner getrouwd?

nee	1 • vraag K08
ja	2 • vraag K06

K06 In welk jaar bent u met uw partner getrouwd?

19..... (jaartal huwelijk)

K07 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze een rol speelden om te gaan trouwen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst			
b. trouwen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. trouwen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. trouwen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door te trouwen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door te trouwen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3

• vraag K10

K08 Kunt u van de volgende dingen zeggen in hoeverre deze een rol speelden om te gaan samenwonen?

	speelde geen rol	speelde wel mee	speelde belangrijke rol
a. er was een kind op komst			
b. samenwonen was voor de omgeving belangrijk	1	2	3
c. samenwonen was een bevestiging van de relatie	1	2	3
d. we wilden samen kinderen krijgen	1	2	3
e. samenwonen was om praktische redenen voordelig	1	2	3
f. door samen te wonen heb je iemand die voor je zorgt	1	2	3
g. door samen te wonen krijg je meer houvast en regelmaat in je leven	1	2	3

K09 Bent u van plan in de toekomst met elkaar te trouwen?

zeker niet	1
misschien	2
waarschijnlijk	3
zeker	4
weet niet	9

K10 Heeft u met uw huidige partner kinderen gekregen?

nee	1 • vraag K12
ja	2 • vraag K11

K11 We willen u nu enkele vragen stellen over de kinderen die u samen met uw **nieuwe** partner heeft gekregen. We beginnen met uw eerste kind.

Interviewer: vul kinschema in. Begin met het oudste kind, enzovoorts. Als kind is overleden, vragen over dat kind overslaan indien respondent dat wenst. Indien meer dan drie kinderen, verder invullen onder schema. Vragen (d), (e) en (f) niet stellen over thuiswonende kinderen.

- (a) In welk jaar is dit kind geboren?
- (b) Is dit kind een zoon of een dochter?
- (c) Woont hij/zij nog bij u in huis?
- (d) Vanaf welke leeftijd woont hij/zij niet meer bij u?
- (e) Hoe lang is het reizen naar hem/haar, op de manier zoals u meestal reist?
- (f) Hoe vaak heeft u met hem of haar in het afgelopen jaar contact gehad?

K11 Kindschema: 'Kinderen met Nieuwe Partner'						
Nr.	(a) Geb. jaar	(b) Zoon of dochter?	(c) Woont kind bij respondent?	(d) Leeftijd bij resp. weggegaan?	(e) Reisa fstand tot uitwonend kind?	(f) Huidige contacten met uitwonend kind?
1	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 2 elders ..... 2 overleden 9 • kind 2	..... (leeftijd uit huiss)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8
2	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • kind 3 elders ..... 2 overleden 9 • kind 3	..... (leeftijd uit huiss)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8
3	19.....	zoon ..... 1 dochter 2	bij resp. . . . 1 • K12 elders ..... 2 overleden .9 • K12	..... (leeftijd uit huiss)	..... (minuten)	dagelijks ..... 1 enkele keren per week ..... 2 1x per week ..... 3 2/3x per maand ..... 4 1x per maand ..... 5 enkele keren per jaar ..... 6 één keer per jaar ..... 7 minder vaak 8

Interviewer: als meer dan 3 kinderen, noteer deze hieronder.

K12 We willen graag ook enkele dingen over uw huidige partner weten. In welk jaar is hij/zij geboren?

19..... (geboortejaar partner)

K13 Interviewer: noteer ook het geslacht van de partner. Wanneer dit onduidelijk is, vraag er dan naar.

man	1
vrouw	2

K14 Had hij/zij op het moment dat u met hem ging samenwonen of trouwen een betaalde baan?

nee	1 • vraag K17
ja	2 • vraag K15

K15 Welk beroep of welke functie had hij/zij op dat moment?

Interviewer: vraag een nauwkeurige omschrijving van werkzaamheden en het soort bedrijven noteer dan het precieze beroep.

.... (beroep partner)

K16 Hoeveel uur werkte hij/zij gemiddeld per week, inclusief overuren maar exclusief reistijd?

..... (uren)

K17 Wat is het hoogst behaalde onderwijsniveau van uw partner?

alleen lager onderwijs of minder	1
lager beroepsonderwijs (bijv. LTS, ambachtsschool, huishoudschool)	2
MAVO of ULO/MULO	3
middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MTS, MEAO)	4
HAVO/VWO/Gymnasium/Atheneum of MMS/HBS	5
hoger beroepsonderwijs (bijv. HTS, HEAO)	6
wetenschappelijk onderwijs	7

Moduul L: De situatie nu

We hebben tot nu toe steeds vragen gesteld over het verleden, nu willen we het gaan hebben over uw situatie op dit moment. We maken dus weer een sprong in de tijd.

L01 In wat voor soort huis woont u?

flat, boven- of benedenwoning zonder tuin	1
benedenwoning met tuin	2
rijtjeshuis of tussenwoning met kleine tuin (< 100 m ²)	3
rijtjeshuis of tussenwoning met grote tuin (• 100 m ²)	4
twee-onder-één-kap, hoekhuis	5
vrijstaand huis	6

L02 Is dit een koop- of huurwoning?

huurwoning	1
koopwoning	2

L03 Hoeveel kamers heeft deze woning, inclusief de woonkamer?

Interviewer: keuken, bijkeuken, badkamer, rommelzolder niet meerekenen.

.....	(aantal kamers)
-------	-----------------

L04 Kunt u van de volgende financiële zaken zeggen of u daar in het afgelopen jaar wel eens mee te maken heeft gehad?

	niet	wel
a. moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen	1	2
b. kapotte spullen niet snel kunnen vervangen	1	2
c. geld moeten lenen voor noodzakelijke uitgaven	1	2
d. achterstand met betalen huur/hypotheek of gas/water/licht	1	2
e. schuldeisers/deurwaarder aan de deur gehad	1	2
f. financiële steun gehad van vrienden of familie	1	2

L05 Hoe vaak ontmoet u tegenwoordig de volgende personen? Is dat op z'n minst wekelijks, op z'n minst maandelijks, enkele keren per jaar, of minder vaak?

	één keer per week of vaker	één keer per maand of vaker	enkele keren per jaar	minder vaak	n.v.t.
a. vrienden/vriendinnen, goede kennissen	1	2	3	4	9
b. mensen uit de buurt	1	2	3	4	9
c. uw eigen familie	1	2	3	4	9
d. uw schoonfamilie	1	2	3	4	9
e. collega's buiten het werk om	1	2	3	4	9

L06 Hoe vaak ontmoet u vrienden, mensen uit de buurt of collega's zonder uw partner? Is dat vrijwel nooit, soms, of vaak zonder uw partner?

vrijwel nooit zonder partner	1
soms zonder partner	2
vaak zonder partner	3

L07 Hoe brengt u uw vrijetijd door? Kunt u van de volgende activiteiten zeggen:

(a) Of u ze zelf wel eens doet?

(b) En zo ja, hoe vaak u ze zonder uw partner doet: vrijwel nooit, soms of vaak zonder uw partner?

	(a) Deelname aan activiteit?			(b) Deelname zonder partner?			
	vrijwel nooit	soms	vaak	vrijwel nooit zonder partner	soms zonder partner	vaak zonder partner	n.v.t.
a. sporten, doen van hobby's, deelname aan verenigingen	1	2	3	1	2	3	9
b. uitgaan naar een café, restaurant, bioscoop, of theater	1	2	3	1	2	3	9
c. vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, zoals bezoeken van een attractie, goederenbeurs, wandeling of fietstocht maken	1	2	3	1	2	3	9

L08 En doet u de volgende dingen wel eens in uw vrijetijd?

	vrijwel nooit	soms	vaak
a. bijeenkomst bezoeken over meditatie, zelfontplooiing of new age	1	2	3
b. bijeenkomst bezoeken over emancipatie	1	2	3
c. vrijwilligerswerk	1	2	3
d. bezoeken van kerkdiensten	1	2	3

L09 Kunt u van de volgende zaken zeggen of u daar in het afgelopen jaar wel eens meningsverschillen over had met uw partner?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF LEZEN EN INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	vrijwel nooit	soms	vaak	n.v.t.
a. godsdienst, levensbeschouwelijke zaken, politiek	1	2	3	9
b. smaak over inrichting, televisie, kleding, etc.	1	2	3	9
c. de vrijetijdsbesteding van uw partner	1	2	3	9
d. de persoonlijke gewoontes van uw partner	1	2	3	9
e. wie wat doet in het huishouden	1	2	3	9
f. het krijgen van kinderen	1	2	3	9
g. de opvoeding van de kinderen	1	2	3	9
h. dat uw partner te veel werkte	1	2	3	9
i. het uitgavenpatroon van uw partner	1	2	3	9
j. de drinkgewoontes/drugsgebruik van uw partner	1	2	3	9
k. seksualiteit	1	2	3	9
l. seksuele ontrouw van uw partner	1	2	3	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

L10 Als u de situatie van nu vergelijkt met de situatie van vijf jaar na het begin van uw vorige relatie, dat wil zeggen, de relatie waar we het hiervoor over gehad hebben, bent u er dan in de volgende opzichten op vooruitgegaan, juist op achteruitgegaan, of geen van beide?

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT DEZE VRAAG ZELF LEZEN EN INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

	nu veel beter dan toen	nu wat beter dan toen	niet beter, niet slechter	nu wat slechter dan toen	nu veel slechter dan toen	n.v.t.
a. woning, buurt, comfort	1	2	3	4	5	9
b. werk, beroep	1	2	3	4	5	9
c. financiële zekerheid, inkomen	1	2	3	4	5	9
d. opleiding	1	2	3	4	5	9
e. vrijetijdsbesteding	1	2	3	4	5	9
f. zelfkennis, zelfontplooiing	1	2	3	4	5	9
g. kwaliteit van de relatie met de kinderen	1	2	3	4	5	9
h. kwaliteit van de relatie met vrienden en kennissen	1	2	3	4	5	9
i. sociale activiteiten	1	2	3	4	5	9
j. gezondheid	1	2	3	4	5	9
k. seksualiteit	1	2	3	4	5	9

GEEF VRAGENLIJST TERUG AAN INTERVIEWER

L11 Zijn er voor u nog andere belangrijke veranderingen die we hiervoor niet hebben genoemd?

.....
.....
.....
.....

L12 Als u uw huidige relatie vergelijkt met uw vorige relatie, dat wil zeggen, de relatie waar we het hiervoor over hadden, vindt u uw huidige relatie dan beter of slechter dan uw vorige relatie, of geen van beide?

huidige relatie beter	1
huidige relatie iets beter	2
huidige relatie niet beter, niet slechter	3
huidige relatie iets slechter	4
huidige relatie slechter	5

L13 Kunt u zeggen wat voor u het belangrijkste verschil is met uw vorige relatie?

.....
.....
.....
.....

• *MODUUL M, TWEDE WITTE DEEL*

Moduul M: Meningen en gezondheid

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT VRAAG M01, M02, M03, EN M04 ZELF LEZEN EN INVULLEN, NEEM DAN VRAGENLIJST TERUG.

M01 Kunt u van elk van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre die op u, zoals u de laatste tijd bent, van toepassing is?

	ja!	ja	min of meer	nee	nee!
a. Er is altijd wel iemand in mijn omgeving bij wie ik met mijn dagelijkse problemen terecht kan	1	2	3	4	5
b. Ik mis een echt goede vriend of vriendin	1	2	3	4	5
c. Ik ervaar een leegte om me heen	1	2	3	4	5
d. Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen	1	2	3	4	5
e. Ik mis gezelligheid om me heen	1	2	3	4	5
f. Ik vind mijn kring van kennissen te beperkt	1	2	3	4	5
g. Ik heb veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen	1	2	3	4	5
h. Er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel	1	2	3	4	5
i. Ik mis mensen om me heen	1	2	3	4	5
j. Vaak voel ik me in de steek gelaten	1	2	3	4	5
k. Wanneer ik daar behoefte aan heb kan ik altijd bij mijn vrienden terecht	1	2	3	4	5

M02 Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken?

	ja!	ja	min of meer	nee	nee!
a. Met een partner krijgt je leven zin	1	2	3	4	5
b. Zonder partner groei je uit tot een sterke persoonlijkheid	1	2	3	4	5
c. Met een partner verlies je je eigen identiteit	1	2	3	4	5
d. Zonder partner ben je als mens onaf	1	2	3	4	5
e. Zonder partner leid je een leeg bestaan	1	2	3	4	5

M03 In de nu volgende lijst staat een groot aantal **algemeen menselijke eigenschappen** vermeld. Wij vragen u telkens aan te geven in welke mate u deze eigenschap bezit. Er bestaat daarbij geen goed of fout antwoord. Probeert u daarom zo eerlijk mogelijk te antwoorden, ook als u deze eigenschap eigenlijk van uzelf niet zo goed vindt. Soms lijken de verschillende omschrijvingen op elkaar. Toch willen we graag dat u bij iedere eigenschap aangeeft in welke mate u die eigenschap bezit.

	hele- maal niet	niet	meer niet dan wel	deels niet, deels wel	meer wel dan niet	wel	hele- maal wel
a. Prikkelbaar	1	2	3	4	5	6	7
b. Terughoudend	1	2	3	4	5	6	7
c. Zenuwachtig	1	2	3	4	5	6	7
d. Stil	1	2	3	4	5	6	7
e. Snel geraakt	1	2	3	4	5	6	7
f. Gesloten	1	2	3	4	5	6	7
g. Spraakzaam	1	2	3	4	5	6	7
h. Ongerust	1	2	3	4	5	6	7
i. Schuchter	1	2	3	4	5	6	7
j. Angstig	1	2	3	4	5	6	7
k. Teruggetrokken	1	2	3	4	5	6	7
l. Nerveus	1	2	3	4	5	6	7

M04 Kunt u van onderstaande zaken aangeven of u dat wel eens denkt. U kunt steeds kiezen uit 'zelden of nooit', 'soms', 'vaak', of 'bijna altijd'.

	zelden of nooit	soms	vaak	altijd of bijna altijd
a. De afgelopen week maakte ik mij zorgen om dingen waarover ik me anders geen zorgen over maak	1	2	3	4
b. De afgelopen week had ik geen zin in eten, was mijn eetlust slecht	1	2	3	4
c. De afgelopen week kon ik een neerslachtige stemming niet van mij afschudden, zelfs niet met behulp van mijn familie en vrienden	1	2	3	4
d. De afgelopen week voelde ik mij evenveel waard als andere mensen	1	2	3	4
e. De afgelopen week had ik moeite mijn gedachten te houden bij wat ik aan het doen was	1	2	3	4
f. De afgelopen week voelde ik mij depressief	1	2	3	4
g. De afgelopen week had ik het gevoel dat alles wat ik deed me moeite kostte	1	2	3	4
h. De afgelopen week voelde ik mij hoopvol gestemd over de toekomst	1	2	3	4
i. De afgelopen week vond ik mijn leven een mislukking	1	2	3	4
j. De afgelopen week voelde ik mij angstig	1	2	3	4
k. De afgelopen week had ik een onrustige slaap	1	2	3	4
l. De afgelopen week was ik gelukkig	1	2	3	4
m. De afgelopen week praatte ik minder dan gewoonlijk	1	2	3	4
n. De afgelopen week voelde ik mij eenzaam	1	2	3	4
o. De afgelopen week waren de mensen onvriendelijk	1	2	3	4
p. De afgelopen week had ik plezier in het leven	1	2	3	4
q. De afgelopen week moest ik soms huilen	1	2	3	4
r. De afgelopen week voelde ik mij bedroefd	1	2	3	4
s. De afgelopen week had ik het gevoel dat de mensen mij niet aardig	1	2	3	4
t. De afgelopen week kon ik maar niet goed op gang komen	1	2	3	4

GEEF VRAGENLIJST NU TERUG AAN INTERVIEWER

M05 Hoe is over het algemeen uw gezondheid?

heel goed	1
goed	2
gaat wel	3
niet zo best	4
slecht	5

M06 Heeft u in de afgelopen drie maanden de huisarts bezocht, en zo ja, hoe vaak was dat?

nee, niet in afgelopen 3 maanden	1
ja, één keer	2
ja, twee of drie keer	3
ja, vaker dan drie keer	4

M07 Bent u in het verleden ooit langdurig onder behandeling geweest van een maatschappelijk werker, psycholoog, of psychiater?

Interviewer: met langdurig bedoelen we 3 maanden of langer.

nee	1 • vraag M09
ja	2 • vraag M08

M08 Op welke leeftijd was dat voor het eerst?

..... (leeftijd)

M09 Bent u de afgelopen drie maanden onder behandeling geweest van een psycholoog/psychiater/ maatschappelijk werker?

nee	1
ja	2

M10 Bent u in het verleden ooit langdurig onder behandeling geweest van een medisch specialist?

Interviewer: met langdurig bedoelen we 3 maanden of langer.

nee	1 • vraag M12
ja	2 • vraag M11

M11 Op welke leeftijd was dat voor het eerst?

..... (leeftijd)

M12 Bent u de afgelopen drie maanden onder behandeling geweest van een medisch specialist?

nee	1
ja	2

M13 Heeft u last van een langdurige lichamelijke aandoening of handicap die u belemmert in uw dagelijkse bezigheden?

nee	1 • <i>MODUUL N</i>
ja	2 • <i>vraag M14</i>

M14 Sinds welke leeftijd heeft u deze handicap?

..... (leeftijd)

Moduul N: Inkomen

Om een goede indruk te krijgen van de leefsituatie van de deelnemers aan het onderzoek is het belangrijk om ook hun financiële omstandigheden goed in kaart te brengen. De laatste vragen gaan daarom over uw inkomenssituatie

N01 Heeft u zelf enige vorm van inkomsten?

nee	1 • <i>vraag N04</i>
ja	2 • <i>vraag N02</i>

N02 Uit welke bronnen heeft u zelf inkomsten?

Interviewer: lees alle mogelijke inkomensbronnen voor.

	niet	wel
a. uit arbeid of onderneming	1	2
b. uit sociale uitkering	1	2
c. alimentatie	1	2
d. andere bron	1	2

N03 Kunt u in dit schema voor elke soort inkomsten aangeven hoeveel u gemiddeld **netto per maand** ontvangt? Als u een uitkering samen met uw eventuele partner krijgt, neem dan de helft van het bedrag.
INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT ANTWOORDMOGELIJKHEDEN ZIEN EN VUL HET ANTWOORD IN.

	(a) uit arbeid of onderneming	(b) uit sociale uitkering	(c) uit alimentatie	(d) andere inkomsten
niet van toepassing	99	99	99	99
0-100 gulden	A	A	A	A
100-200 gulden	B	B	B	B
200-300 gulden	C	C	C	C
300-400 gulden	D	D	D	D
400-500 gulden	E	E	E	E
500-700 gulden	F	F	F	F
700-900 gulden	G	G	G	G
900-1100 gulden	H	H	H	H
1100-1300 gulden	I	I	I	I
1300-1500 gulden	J	J	J	J
1500-1700 gulden	K	K	K	K
1700-1900 gulden	L	L	L	L
1900-2100 gulden	M	M	M	M
2100-2300 gulden	N	N	N	N
2300-2700 gulden	O	O	O	O
2700-3100 gulden	P	P	P	P
3100-3500 gulden	Q	Q	Q	Q
3500-3900 gulden	R	R	R	R
3900-4300 gulden	S	S	S	S
4300-5000 gulden	T	T	T	T
5000-5750 gulden	U	U	U	U
5750-7500 gulden	V	V	V	V
7500 gulden of meer	W	W	W	W

Interviewer: alleen stellen aan gescheidenen (groep B en groep C).

N04 Betaalt u op dit moment alimentatie voor uw ex-partner of uw kinderen?

nee	1 • vraag N06
ja	2 • vraag N05

N05 Hoeveel betaalt u gemiddeld per maand?

..... (guldens per maand)

N06 *Interviewer: als respondent niet met een partner samenwoont • Einde Enquête.*
Heeft uw partner inkomsten?

nee	1 • Einde Enquête
ja	2 • vraag N07

N07 Hoe groot is het totale inkomen dat uw partner gemiddeld netto per maand krijgt? Als uw partner samen met u een uitkering ontvangt, neem dan de helft van dat bedrag.

INTERVIEWER: LAAT RESPONDENT ANTWOORDMOGELIJKHEDEN ZIEN EN VUL HET ANTWOORD IN.

	netto inkomsten partner
0-100 gulden	A
100-200 gulden	B
200-300 gulden	C
300-400 gulden	D
400-500 gulden	E
500-700 gulden	F
700-900 gulden	G
900-1100 gulden	H
1100-1300 gulden	I
1300-1500 gulden	J
1500-1700 gulden	K
1700-1900 gulden	L
1900-2100 gulden	M
2100-2300 gulden	N
2300-2700 gulden	O
2700-3100 gulden	P
3100-3500 gulden	Q
3500-3900 gulden	R
3900-4300 gulden	S
4300-5000 gulden	T
5000-5750 gulden	U
5750-7500 gulden	V
7500 gulden of meer	W

